

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 30. JANUARJA 1975

ŠTEVILKA: 4. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

SINDIKALNA LISTA 1975

Po predhodni javni razpravi je bila Sindikalna lista 1975 sprejeta na razširjeni seji sveta Zveze sindikatov Slovenije, dne 16. januarja 1975, uporablja pa se v letu 1975. Zaradi pomembnosti in zanimanja delavcev za listo jo v celoti objavljamo tudi v našem glasilu.

Ta sindikalna lista predstavlja skupen dogovor organizacij in organov sindikatov in Zveze sindikatov Slovenije. V njej so povzeta stališča o tistih vprašanjih, za katera je treba po mnenju sindikatov doseči usklajeno urejanje v ustreznih samoupravnih sporazumih, internih aktih temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter družbenih dogovorih.

Vloga in družbena odgovornost sindikalnih organizacij je v ustavi izredno poudarjena zlasti v sistemu samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, ko gre za

urejanje tistih vprašanj, ki zadevajo medsebojne odnose delavcev v družbenem delu. Skladno s takšno ustavno opredelitvijo vloge sindikatov je potrebno doseči največjo možno stopnjo usklajenosti v stališčih, ki jih bomo zastopali na vseh ravneh svoje organiziranosti in pri urejanju teh odnosov bodisi v internih aktih temeljnih in drugih organizacij združenega dela bodisi v samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih ali v zakonodaji s tega področja. V tem smislu sindikalna lista zavezuje člane sindikata, organizacije in organe sindikatov in zveze sindikatov, da se za njeno uresničitev zavzemajo pri opravljanju svojih, z ustavo, zakoni in statuti sindikatov opredeljenih dolžnosti in pravic.

Stališča iz sindikalne liste so obvezna za udeležence samouprav-

nih sporazumov in družbenih dogovorov šele, ko bodo — z zavzemanjem sindikalnih organizacij in drugih udeležencev samoupravnega sporazumevanja — postala sestavni del teh samoupravnih sporazumov dejavnosti in družbenih dogovorov za območje o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke. V tem primeru veljajo za nespoštovanje teh določb sankcije, kot jih določa samoupravni sporazum. Zlasti osnovne organizacije sindikata so s svojo aktivnostjo dolžne zagotoviti dosledno spoštovanje sindikalne liste.

Spremembe v družbenoekonomskem sistemu se nujno odražajo tudi v sindikalni listi. Zaradi tega so v nekaterih točkah, skladno s prehodom na bruto osebne dohodke, številke preračunane tako, da ostanejo osnove nespremenjene.

Dopolnitev sindikalne liste predstavljajo tudi stališča o uresničevanju pravic iz minulega dela. Doslej

(Nadaljevanje na 2. str.)

GLASILO ZA DELEGACIJE IN DELEGATE — POROČEVALEC

Predsedstvo skupščine SR Slovenije, je v ponedeljek, 27. januarja izdalo prvo številko svojega novega glasila oziroma biltena, štirinajstnevnik Poročevalec. Že v uvodnih besedah poudarjajo, da je bilten le eden izmed členov v razvijani mreži informacij in informacijskih sredstev, da bi omogočili delegacijam, da bodo dobro in pravočasno obveščene, ker le tako se bodo lahko smotno opredeljevale in da se bodo njihovi delegati v skupščinah lahko kvalitetneje sporazumevali, dogovarjali in odločali.

Poročevalec bo poglobljeno skrb posvečal gradivu, ki prihaja v skupščino oziroma bo obravnavano v skupščini. Le-to bo posredovano v zgoščenih povzetkih, da se bodo delegati lahko lotevali vprašanj pravi čas. Seveda pa bodo delegati pred sejmimi zborovi dobivali celotno gradivo. V drugem delu pa bo Poročevalec objavil gradivo iz preteklega delovanja skupščine oziroma vseh zborov in samoupravnih interesnih skupnosti, kadar nastopajo kot skupščinski zbori.

Sporočila v biltenu ne bodo omejena samo na skupščino, temveč bodo v njem tudi važnejše informacije iz predsedstva SR Slovenije, izvršnega sveta in celotne uprave, ustavnega in drugih sodišč ter vodstev družbenopolitičnih organizacij.

V prvi številki Poročevalec, poleg uvodnih besed ob prvi številki, objavlja osnutek resolucije o ekonomskih stikih SR Slovenije z državami v razvoju, nadalje osnutek zakona o samoupravnih pravicah in obveznostih delavcev ter razmerij pri delu v upravnih organih v SR Sloveniji, sledi predlog zakona o varstvu zraka, predlog za ureditev pogrebnih svečanosti in medrepubliški dogovor o uresničevanju politike splošne in skupne porabe v letu 1975. V posebni prilogi pa je objavljen program dela zbora združenega dela, zbora občin in družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije do julija 1975.

Odprema odlitka »prstena« za cementarno Usje, ki je bil izdelan v naši livarni

NA SKUPNEM SESTANKU O PROBLEMIH ŽELEZARNE IN OBČINE

V okviru že ustaljene prakse medsebojnega dogovarjanja med predstavniki družbenopolitičnega vodstva občine Jesenice in razširjenega vodstva Železarne, je bil v ponedeljek, 27. januarja, sestanek, na katerem so razpravljali o najaktualnejših problemih, ki tarejo Železarno in občino kot celoto.

Po informaciji o poslovnem rezultatu Železarne, doseženem v letu 1974 in o realizaciji občinskega proračuna, so govorili o planu Železarne v letu 1975 in o predvidenem razvoju občine v tem letu. Pri tem so z večjo pozornostjo obravnavali rast družbenega proizvoda, kot osnovnega merila za rast skupne družbene potrebnosti. V letu 1975 je planiran družbeni proizvod nominalno za 31 odstotkov višji, za skupno porabo pa je možno potrošiti tri odstotke manj.

V nadaljevanju je tekla beseda o samoupravnem organiziranju Železarne in o uresničevanju nove ustave oziroma prilagajanju samouprave novi ustavi in sprejetim zakonom. Poudarek je bil predvsem na pravicah delavcev do ustrezne samoupravne organiziranosti, ki jim bo omogočala uresničevanje ustavnih pravic in dolžnosti.

Naslednje vprašanje, ki so ga obravnavali na skupnem sestanku, so bili integracijski posegi znotraj občinskih meja, precej časa pa so namenili tudi vprašanju širšega integracijskega povezovanja. Pri tem gre za približno 500 zaposlenih delavcev v kovinsko predelovalni industriji, ki do sedaj še nima izdelanih konkretnih projektov srednjeročnega razvoja.

Govorili so tudi o ustanovitvi konzorcija za igradno poslovnega centra na Jesenicah, ki naj bi bil dokončno zgrajen. Za Železarno bo predstavljal samoupravno, družbe-

(dalje na tretji strani)

SODIŠČA ZDRUŽENEGA DELA BODO VAROVALA PRAVICE SAMOUPRAVLJALCEV

Skupščina SR Slovenije je sprejela v mesecu decembru 1974 zakon o sodiščih združenega dela, po katerem se morajo do konca februarja letošnjega leta formirati in organizirati sodišča združenega dela.

Zakon predvideva splošna in posebna sodišča združenega dela. Splošna sodišča združenega dela so formalno ustanovljena že z omenjenim zakonom in bodo delovala po medobčinskem teritorialnem principu. Na območju celotne Slovenije bo delovalo deset medobčinskih splošnih sodišč združenega dela, ki bodo o zadevah odločala kot sodišča prve stopnje.

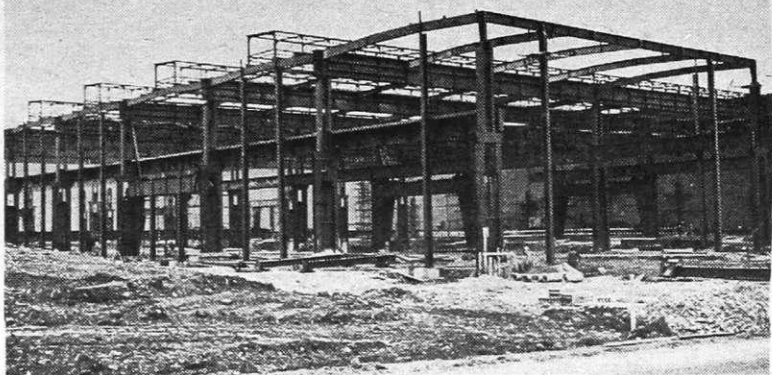
Na Gorenjskem bo za območje občin: Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin formirano

splošno sodišče združenega dela s sedežem v Kranju.

Razen tega bo za vso Slovenijo delovalo še sodišče združenega dela SR Slovenije, ki bo poleg nalog iz svojih izvršnih pristojnosti odločalo tudi o pritožbah na drugi stopnji. Splošna sodišča združenega dela bodo imela zelo pomembne in obsežne naloge, ki so okvirno opredeljene v določbah ustave, zelo konkretno pa v navedenem zakonu, kakor tudi v določbah zveznega

(Nadaljevanje na 3. str.)

Z GRADBIŠČA NOVE HLADNE VALJARNE

V januarju smo dobili iz ZDA končno dokumentacijo za vodikarno, linijo za pripravo trakov, lužilno linijo za nerjaveča jekla, brusilno linijo, transporter in zvonaste peči. Zaradi obširne dokumentacije bo naslednji teden skupni sestanek s projektanti na katerem se bodo dogovorili za vrstni red projektiranja. V tehničnem biroju Jesenice sta projekta instalacijske povezave Sendzimir in dresirne ogrodja že zaključena. Projektiranje za obe napravi je bilo dolgotrajno, delno zaradi izredne zahtevnosti same cevne povezave (samo za hidravliko bomo vgradili preko 3000 metrov različnih dimenzij hladno vlečenih cevi in okoli 900 Ermeto priključkov), največ pa zaradi precejšnje kasnitve dobave dokumentacije iz ZDA. Zadnja pošiljka je prišla 30. 12. 1974. Načrte za obe ogrodji smo poslali v pregled tudi v ZDA.

Sodelavci tehničnega biroja so izdelali tudi dispozicijo naprav hladne valjarne v merilu 1:100. To potrebujejo naši tehnologi in projektanti za dokončno določitev lokacij komandnih pultov, električne in pomožne opreme.

Projektivni biro Gradisa v Ljubljani, je zaključil gradbene načrte za temelje in podporno konstrukcijo zvonastih peči. Izkopi zanje bodo zaključeni prihodnji teden.

V Planu Zagreb, pa so opažni načrti za obe ogrodji v končni fazi izdelave. Izkopi temeljev se bodo začeli prihodnji teden.

V Rade Končarju so izdelali predloge kabelskih poti za obe ogrodji in previjalno linijo, ki jih mora potrditi še gradbeni projektant. Kabelske poti namreč oslabe temelje, zato je potreben kontrolni izračun oziroma določitev novih poti. Ta del projektiranja zahteva mnogo usklajevanja predvsem pa natančne lokacije posameznih elementov na napravah. Ravno ti podatki, pa po dosedanjih izkušnjah, ne prihajajo pravočasno.

NORVEŠKI TISK O SAMOUPRAVLJANJU PRI NAS IN V ŽELEZARNI

V januarski številki Jern og Metal, ki izhaja na Norveškem, je delegacija norveškega sindikata metalurgov, ki je lanskega novembra obiskala Jugoslavijo in med drugim tudi našo železarno, objavila svoje vtise s tega obiska v članku pod naslovom USTAVNE SPREMEMBE V KORIST DELOVNIH LJUDI. Zaradi izredno zanimivih ugotovitev, sestavek v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Demokracija v Jugoslaviji je dobila v svojem razvoju močno pobudo po pomembnih ustavnih spremembah v letu 1972. To je osnovni vtis članov norveške delegacije sindikata metalurgov, ki je obiskala Jugoslavijo od 17. do 23. novembra lanskega leta. Namen obiska je bil proučevanje graditve demokracije v jugoslovanskih podjetjih.

Ker je delegacija obiskala vrsto podjetij in je imela razgovore s predstavniki sindikata, politiki in drugimi osebnostmi v Jugoslaviji, je dobila jasen vtis, da je demokracija v podjetjih v novi razvojni fazi. Do leta 1972 so vsi zaposleni v enem podjetju volili delavski svet podjetja. Delavski svet je imel polno odgovornost za vodenje podjetja v štiriletnem obdobju. Delavski svet je volil direktorja in potrjeval osnovno smer poslovne dejavnosti podjetja. Tudi o delitvi dohodka je odločal delavski svet.

Po dvajsetih letih izkušenj v delu delavskih svetov, so bile zapažene tudi nekatere slabosti. (Ta trditev n točna, ker imamo pri nas delavske svete že skoraj 25 let. — Pripomba uredništva) Največja slabost je bila predvsem v večjih podjetjih, prevelika odmaknjenost članov delavskega sveta od delavcev na delovnih mestih. Delavci so občutili, da se pomembnejše odločitve sprejemajo brez zadostnih posvetovanj z delavci. Na primer odločitve o sistemu nagradovanja, nivoju osebnih dohodkov, investicijah, o sodelovanju z drugimi podjetji in podobno, so bile večkrat sprejete brez širših razprav med sindikalno organiziranimi delavci na delovnih mestih. Nezadovoljstvo zaradi tega je bilo znatno zaradi česar je v ustavnih dopolnilih leta 1972 (nova ustava je bila sprejeta v začetku leta 1974) vnešenih več zelo pomembnih sprememb.

Povsod, kjer je norveška delegacija bila, so poudarjali, da nova ustava iz leta 1974 pomeni odločilni preobrat. Sedaj te spremembe uresničujemo v praksi, pomenijo pa, da morajo o vseh pomembnih vprašanjih razpravljati vsi zaposleni v podjetju. Čeprav tak sistem zahteva očitne organizacijske napore, so vsi enotni v tem, da je najvažnejše zagotoviti demokratični postopek, ki bo omogočal, da bodo vsi zaposleni sodelovali pri odločitvah. Vsa vprašanja, ki se nanašajo na gospodarsko politiko podjetja, bodo razpravljali v bazi podjetja. Bila je beseda o politiki osebnih dohodkov, investicijah, delitvi dohodka, o sodelovanju z drugimi podjetji, izgradnji stanovanj ali o skupnih vprašanjih občine.

270 DELOVNIH GRUP V ENI ŽELEZARNI

Organizirati take razprave v praksi v večini podjetij ni enostavno. V železarni na Jesenicah (Slovenija), ki zaposluje okrog 6.000 delav-

(Nadaljevanje na 3. str.)

SINDIKALNA LISTA 1975

Nadaljevanje s 1. strani)
je bilo v praksi več poskusov za uresničevanja tega načela nagajevanja, toda večinoma so bili zasnovani na delovni dobi. Prav zaradi nujnosti, da pospešimo proces celovitega pristopa k nagajevanju po minulemu delu, vsebuje sindikalna lista nekatera načela, na katerih je potrebno v praksi interne delitve iskati konkretne rešitve.

Sindikalna lista ni statičen dokument. Ko se bo pokazala potreba, da jo je potrebno dopolnjevati, bomo to storili po enaki demokratični postopku, kot je bila sprejeta. Prav tako bomo zagotovili, da bomo vsako leto v času, ko sprejemamo družbenopolitični dogovor o družbenem in ekonomskem razvoju SR Slovenije v prihodnjem letu, ustrezno valorizirali tudi zneske iz sindikalne liste.

Sindikalna lista je pisana kot preprost dokument, saj mora biti razumljiva večini članstva. Zaradi tega bo — če se pokaže potrebno — odbor sindikatov Slovenije za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov dajal potrebna pojasnila.

OSEBNI DOHODKI IN NJIHOVO USKLAJEVANJE Najnižji osebni dohodek

Najnižji osebni dohodek je ekonomska kategorija, ki zagotavlja delavcu materialno in socialno varnost.

Najnižji osebni dohodek delavca, ki opravlja najbolj enostavno delo in dela poln delovni čas v normalnih razmerah ter dosega normalen delovni uspeh, mora znašati najmanj 60 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu, kot ga ugotovi in objavi zavod SR Slovenije za statistiko.

Normalni delovni uspeh delavca pomeni dosežen stoddostni individualni učinek delavca od sočasno doseženem normalnem poslovnem uspehu udeleženca samoupravnega sporazuma.

Vsak udeleženec samoupravnega sporazuma je dolžan v svojem letnem planu predvideti svoj normalni poslovni uspeh in ob tem določiti najnižji osebni dohodek, ki ob normalnem poslovnem uspehu ne more biti nižji, kot je določeno v drugem odstavku te točke.

60 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu je tudi izhodišče za vrednotenje rezultatov najbolj enostavnega dela, ki ga opredeljuje samoupravni sporazum dejavnosti za najmanj zahtevno tipično delovno mesto ali poklic.

Najnižji osebni dohodek se med letom usklajuje z gibanjem življenjskih stroškov po določilu 3 te sindikalne liste.

Najvišji osebni dohodek

Tudi najvišji osebni dohodek mora biti rezultat in kazalec uspešnosti gospodarjenja udeleženca sa-

škov je potrebno ob razpoložljivem dohodku upoštevati

- uresničevanje družbenoekonomske politike tekočega leta;
- vpliv gibanja življenjskih stroškov na realne osebne dohodke;
- že doseženo raven povprečnega osebnega dohodka pri udeležencu samoupravnega sporazuma;
- delovanje samoupravnega sporazuma dejavnosti glede možnosti povečanja osebnih dohodkov.

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije konkretizira navedene elemente do aprila 1975, tako da upošteva izhodišča resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1975.

Ob tem usklajevanju se uskladijo tudi zneski iz točke 1 in 4 sindikalne liste.

Osebni dohodek delavcev — pripravnikov

Delavcu — pripravniku gre akontacija osebnega dohodka v višini:

- pripravniku s srednjo izobrazbo največ 70 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;
- pripravniku z višjo izobrazbo največ 90 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;
- pripravniku z visoko izobrazbo največ 105 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu.

Pripravnikova akontacija osebnega dohodka je lahko do 20 odstotkov višja od dogovorjene v prejšnjem odstavku, če ima udeleženec samoupravnega sporazuma izdelana merila za ugotavljanje njegovega individualnega uspeha, ali če je njegov pripravnikiški staž daljši kot eno leto.

Tako določena akontacija osebnega dohodka se poveča za dodatke za težje delovne razmere skladno z določili samoupravnega sporazuma dejavnosti o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke.

Skladno s točko 3 se uskladi tudi osebnih dohodek delavca — pripravnika.

NEKATERA IZPLAČILA. KI BREMENIJO OSEBNE DOHODKE

Za delo prek polnega delovnega časa, za nočno delo, za delo na dan nedelje in na dan zveznih in republiških praznikov ter za delo v deljenem delovnem času gre delavcu poseben dodatek. Ti dodatki se med seboj ne izključujejo.

Nadurno delo

Za delo, ki traja dalj kot poln delovni čas (nadurno delo), gre delavcu dodatek v višini 50 odstotkov obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas, ko je delal prek polnega delovnega časa.

Za primer dežurstva ali stalne pripravljenosti določajo prizadete pod-

Udeleženci določijo v samoupravnem sporazumu dejavnosti ali v internem samoupravnem aktu konkretno višino odstotka iz te točke.

Delo na dan nedelje

Za delo na dan nedelje gre delavcu od 35 do 50 odstotkov obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

V primerih, ko udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti določi dodatek v enakem denarnem znesku za vse delavce, ki delajo na dan nedelje, uporabi v tem členu določeni odstotek za izračun skupnega zneska dodatkov za delo na dan nedelje.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Delo na dan praznika

Za delo na dan zveznega in republiškega praznika gre delavcu poleg zakonsko določenega nadomestila in akontacije osebnega dohodka zaradi dela na ta dan še dodatek v višini 50 odstotkov dosežene osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

V primerih, ko udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti določi dodatek v enakem denarnem znesku za vse delavce, ki delajo na dan praznika, uporabi v tem členu določeni odstotek za izračun skupnega zneska dodatkov za delo na dan praznika.

Udeleženci samoupravnih sporazumov dejavnosti lahko v posebno upravičenih primerih določijo v svojih internih aktivih višji dodatek, kot ga določa prvi odstavek te točke.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Deljen delovni čas

Samoupravni sporazumu dejavnosti, katerih udeleženci imajo zaradi narave dela deljen delovni čas, lahko določijo poseben dodatek delavcu, ki dela v deljenem delovnem času. Za deljen delovni čas se šteje, če prekinitev delovnega časa traja več kot eno uro.

Dodatek za deljen delovni čas znaša največ 300 dinarjev (bruto) mesečno, če traja prekinitev delovnega časa več kot eno uro, in največ 600 dinarjev (bruto) mesečno, če ta prekinitev traja dve uri ali več.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni

Znesek nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni do 30 dni ne sme biti nižji od 90 odstotkov mesečnega neto osebnega dohodka delavca. Osnova je izplačani osebni dohodek v preteklem koledarskem letu.

Udeleženci določijo v družbenih dogovori za območja ali v svojih internih aktih konkretna merila, višino in ukrepe, s katerimi bodo zavarovali realno vrednost nadomestila osebnih dohodkov za čas bolezni.

Tako določena nadomestila osebnega dohodka ne more biti višje od osebnega dohodka, ki bi ga dosegel delavec, če bi delal.

Nagajevanje po minulem delu

Ustava terja, da mora biti vsak delavec v takem položaju, da dohodek temeljne organizacije združenega dela in njegov osebni dohodek ne bosta samo odraz njegovega tekočega dela, temveč da bosta čedalje bolj postajala tudi odraz storilnosti celotnega družbenega dela, seveda v določenem razmerju z njegovim prispevkom k tej storilnosti in v skladu z načeli solidarnosti delovnih ljudi.

Sestavni del sredstev za osebne dohodke, dogovorjenih po merilih samoupravnih sporazumov dejavnosti, je tudi del delavčevega osebnega dohodka iz naslova minulega dela.

Sindikalne organizacije bodo dajale pobude za celovitejšo urejanje odnosov iz minulega dela z namenom, da presežemo sedanje poenostavljene rešitve, ki izhajajo izključno iz delovne dobe.

Vrednotenje delovne dobe. Če — in dokler — samoupravni sporazum dejavnosti vrednoti delovno dobo kot edini kriterij, znaša najvišji možni odstotek tako upoštevanе delovne dobe:

Delovna doba	najvišji odstotek mesečnega osebnega dohodka delavca
nad 1 do 5 let	1
nad 5 do 10 let	2
nad 10 do 15 let	4
nad 15 do 20 let	6
nad 20 do 25 let	8
nad 25 do 30 let	10
nad 30 let	12

Ovrednotenje stalnosti

Udeleženci samoupravnega sporazuma dejavnosti, ki zaradi prekomerne fluktuacije delavcev uvajajo posebno stimulacijo stalnosti, lahko to določijo v samoupravnem sporazumu dejavnosti in svojem samoupravnem aktu, vendar naj ta

dodatek ne presega 5 odstotkov osebnega dohodka delavca.

PREJEMKI IN IZDATKI, KI ŠTEJEJO MED POSLOVNE STROŠKE

Dnevnice za službena potovanja v državi ter stroški prenočevanja

Dnevnična znaša:
— za čas odsotnosti več kot 8 do 12 ur največ 90 dinarjev;
— za čas odsotnosti več kot 12 ur največ 140 dinarjev.

Stroški prenočevanja na podlagi računa se krijejo največ do 160 dinarjev. V primeru, da delavec za prenočevanje ne predloži računa, mu gre za prenočevanje največ 70 dinarjev.

»Prsten« za cementarno Usje so odšli naši sodelavci v livarno. Premer »prstena« je okrog štiri metre, en kos pa tehta bruto 28 ton. Odlitek dokončno obdelajo v ljubljanskem Litostroju, kjer imajo za to ustrezne stroje.

Dnevnice so za vse delavce enake. Dnevnice in stroški prenočevanja gredo pod enakimi pogoji tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Dnevnice za službena potovanja v tujino

Dnevnice za službena potovanja v tujino se določijo v višini, ki velja za republiške upravne organe.

Udeleženci samoupravnih sporazumov dejavnosti, ki so pri svojem poslovanju vezani tudi na maloobmejni promet, določijo v svojem samoupravnem sporazumu ali v družbenem dogovoru za območje višino dnevnic za potovanja v maloobmejnem prometu, ki traja manj kot 8 ur.

Kilometrina

Skladno s strukturo pogonskih stroškov so praviloma opravičljivi zneski nadomestila za uporabo osebnega avtomobila v službene namene do višine 1.50 dinarja za prevoženi kilometer.

Kilometrine ni mogoče izplačevati v pavšalnem znesku.

Terenski dodatek

Terenski dodatek ni oblika nagajevanja, temveč je povračilo za povečane materialne stroške, ki jih ima delavec pri delu na terenu.

Terenski dodatek znaša največ 65 dinarjev na dan.

V primerih, ko nista organizirani prehrana ali prenočišče na terenu, ima delavec pravico do povračila stroškov prenočevanja in dnevnic po točki 13 te sindikalne liste.

Podrobnejša določila uredijo samoupravni sporazumi dejavnosti.

Terenski dodatek in dnevnična se med seboj izključujeta.

Terenski dodatki so pod enakimi pogoji enaki za vse delavce.

Terenski dodatki gredo tudi pripravnikom, učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Nadomestilo za ločeno življenje

Nadomestilo za ločeno življenje znaša mesečno največ 1200 dinarjev.

Nadomestilo za ločeno življenje in terenski dodatek se med seboj izključujeta.

Delavec ni upravičen do nadomestila za ločeno življenje, če odkloni primerno družinsko stanovanje v kraju zaposlitve ali če se je vselil v dodeljeno družinsko stanovanje, družine pa ni preselil.

Natančnejše pogoje za pridobitev pravice do nadomestila za ločeno življenje in višino nadomestila določijo samoupravni sporazumi dejavnosti o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke ter interni akti organizacij združenega dela.

Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela

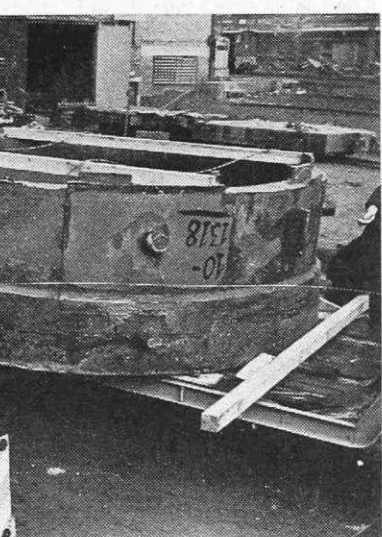
Delavcu, učencu v gospodarstvu ter študentu in dijakom na praksi se lahko povrnejo stroški za prevoz na delo in z dela v višini stroškov javnih prevoznih sredstev na določenih relacijah s tem, da sami krijejo najmanj 30 dinarjev. Kjer ni možno-

sti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se lahko obračunavajo stroški prevoza na delo in z dela v višini največ 0,50 dinarja za kilometer.

Upravičenost do povračila izdatkov za prevoz na delo in z dela ter konkretno višino teh povračil določijo samoupravni sporazumi dejavnosti ali splošni akti organizacij združenega dela.

Povračilo selitvenih stroškov

Selitveni stroški se povrnejo delavcu ali njegovim družinskim članom, če se preselijo iz kraja dosedanjega stalnega bivališča v drug kraj zaradi dela, upokojitve ali smrti delavca in če je preselitev v interesu temeljne ali druge organizacije združenega dela.

»Prsten« za cementarno Usje so odšli naši sodelavci v livarno. Premer »prstena« je okrog štiri metre, en kos pa tehta bruto 28 ton. Odlitek dokončno obdelajo v ljubljanskem Litostroju, kjer imajo za to ustrezne stroje.

ženega dela. Selitveni stroški se povrnejo upokojencem tudi za selitev v istem kraju, če izprazni ugovorjenih upravičenih stroških. Če je preselitev v interesu delovne organizacije, se lahko delavcu in družinskim članom, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, povrnejo prevozniki stroški in izplačata največ dve dnevniči za službeno potovanje v državi.

Selitveni stroški se povrnejo v višini dejanskih stroškov po preloženih računih in komisijsko ugotovljenih upravičenih stroških.

Če je preselitev v interesu delovne organizacije, se lahko delavcu in družinskim članom, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, povrnejo prevozniki stroški in izplačata največ dve dnevniči za službeno potovanje v državi.

Regres za prehrano med delom

Organizacije sindikata si morajo prizadevati, da si delavci v temeljni ali drugi organizaciji združenega dela zagotovijo organizirano in regresirano prehrano med delom, lahko tudi po pogodbi z ustreznim obratom druge organizacije združenega dela. Udeležba regresa v ceni organizirane prehrane med delom znaša največ 200 dinarjev na delavca mesečno.

V primerih, ko delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela nimajo organizirane prehrane po prvem odstavku te točke, znaša regres za prehrano med delom 100 dinarjev na delavca mesečno.

Regres za prehrano se ne sme izplačati v gotovini. Veljavnost regresa za prehrano v obliki vrednostnih bonov mora biti omejena na tekoči mesec.

Regres za prehrano gre tudi učencem v gospodarstvu, dijakom in študentom na praksi, skratka vsem, ki delajo v organizacijah združenega dela in v drugih organizacijah.

Odškodnine izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem

Osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati, da bodo v samoupravnih aktih udeležencev sporazuma opredeljeni pogoji, ki bodo kar najbolj spodbujali ustvarjalnost delavcev ter merila za pravične odškodnine in nagrade izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem.

Razen tega se morajo osnovne in druge organizacije sindikata nenehno zavzemati za pospeševanje iznajdišelske in racionalizatorske dejavnosti tudi na področju občine, republike in zveze in v ta namen zagotoviti potrebna sredstva.

IZPLAČILA, KI SE NADOMEŠČAJO IZ DOHODKA

Izplačila po pogodbah o delu

Ob sprejemanju periodičnih obračunov in zaključnega računa so delavski sveti temeljnih in drugih organizacij združenega dela dolžni poimensko obravnavati izplačila za delo po pogodbah o delu in presojeti njihovo upravičenost.

Delovna organizacija mora o višini in namenu izplačila za delo po pogodbah o delu obvestiti temeljno ali drugo organizacijo združenega dela, v kateri je redno zaposlen delavec, ki je to izplačilo prejel.

(Nadaljevanje na 6. str.)

V zadnjem tednu na gradbišču nove hladne valjarne

moupravnega sporazuma o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke.

Osebnih dohodki — torej tudi najvišji — morajo izhajati iz osnov in meril, ki jih opredelijo udeleženci v samoupravnih sporazumih — dejavnosti na podlagi dinamične odvisnosti zlasti tistih kazalcev, ki opredeljujejo razporejanje dohodka.

Udeleženci družbenega dogovora za območje periodično obravnavajo kriterije in izplačila najvišjih osebnih dohodkov in po potrebi tudi ukrepanje za odpravljanje neskladij v gibanju najvišjih osebnih dohodkov.

Življenjski stroški in osebni dohodki

Pri usklajevanju osebnih dohodkov zaradi rasti življenjskih stro-

pisnice podrobnejša določila v svojih samoupravnih sporazumih dejavnosti o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke.

Nočno delo

Za delo v nočnem delovnem času gre delavcu dodatek v višini najmanj 30 in največ 50 odstotkov obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

V primerih, ko udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti določi dodatek v enakem denarnem znesku za vse delavce v nočni izmeni, uporabi v tem členu določen odstotek za izračun skupnega zneska dodatkov za nočno delo.

Za nočni delovni čas se šteje čas od 22. do 5. ure oziroma od 6. ure naslednjega dne, če se to ujema z nočno delovno izmeno.

NORVEŠKI TISK O SAMOUPRAVLJANJU PRI NAS IN V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

cev in jo je delegacija obiskala, se te razprave vršijo v grupah od 20 do 60 oseb. Običajno je delovodja istočasno vodja take grupe, čeprav se lahko izvoli tudi drug. V tej tovarni imajo 270 takih grup. Z namenom koordinacije in zbiranja mišljenj in stališč, ki se iznašajo na sestankih grup, imajo sekretariat samoupravljanja za železarno.

Železarna na Jesenicah ima štiri temeljne organizacije združenega dela. Vsaka od njih ima svoj delavski svet. Tudi na nivoju tovarne je centralni delavski svet. Železarna je del večjega združenja, ki zajema vse železarne v republiki. Za vodenje tega združenja je izvoljen poseben delavski svet, ki je odgovoren za funkcioniranje vsega združenja.

Tako v železarni Jesenice, kakor v drugih podjetjih, ki jih je obiskala delegacija, so povedali, da ni vedno enostavno zagotoviti funkcioniranja demokratičnega sistema v podjetjih. Tudi v Jugoslaviji so bila podjetja zgrajena po tradicionalnem hierarhičnem vzoru, z jasno potegnjenimi črtami med direktorjem, vodji oddelkov, grup, vse do delovodij in posameznih delavcev. Da bi se tak sistem spremenil, so v železarni Jesenice izvedli eksperiment, po katerem so mnoge funkcije vodilnih struktur v podjetju prenesene na samoupravne grupe. Zapaženo je, da so nekateri vodilni ljudje v raznih sektorjih in nivojih podjetja v začetku izražali odpor ali nasprotovanje zaradi tega, ker so smatrali, da so pripeljani v nekega smislu v nejasno situacijo v odnosu na svoje pravice.

VELIKA POTREBA SINDIKATOV TUDI V BODOČNOSTI

Čeprav je v Jugoslaviji izgrajen demokratični sistem upravljanja, s katerim se zaposlenim daje možnost, da odgovarjajo za vodenje podjetja, še nadalje obstojijo velike potrebe po sindikalni organiziranosti. Sindikati imajo nalogo, da spodbujajo zadovoljevanje interesov zaposlenih, kadar gre za vprašanja s področja pogojev dela, socialna vprašanja in splošna družbena vprašanja. Sindikati imajo tudi obvezo, da postavljajo liste kandidatov za delavske svete in mnoge druge družbene organe v podjetju. Zato se lahko reče, da sindikati sodelujejo v formiranju generalne politike podjetja.

NEOBIČAJNI DAVČNI SISTEM

Za norveško uho je skoraj neobičajno izgledal novi davčni sistem. Po sprejemu nove ustave se je pristopilo k uvajanju neke forme obdavčenja, ki se oblikuje na prostovoljnih sporazumih med podjetji in predstavniki drugih interesov v družbi. Namesto, da se davek plača neki državni instituciji, so ustanovljene interesne skupnosti, v katerih sodelujejo vsi pomembnejši udeleženci enega področja. Na primer za področje izobraževanja, je v vsaki občini interesna skupnost. V taki skupnosti sodelujejo predstavniki podjetij, šol, občin itd. Vsi ti v skupnosti razpravljajo, na primer o tem, koliko je potrebno zagotoviti denarja za potrebe šolstva v občini. Po tem se predlog o višini sredstev obravnava v podjetjih. Kasneje se dobljena mnenja usklajujejo s predlogi drugih interesnih skupnosti. Na ta način se pride do razdelitve dohodka podjetij za osebne dohodke, investicije in druge obveze podjetja do družbe. Ta novi davčni sistem še ni do konca uresničen, po besedah jugoslovanskih sogovornikov pa je novi sistem že pokazal zadovoljive rezultate.

IZŠLA JE ČETRТА ŠTEVILKA ŽELEZARSKEGA ZBORNIKA

Pred nekaj dnevi so v vseh treh Slovenskih železarnah ter na metalurškem inštitutu razdelili četrto in obeno zadnjo lanko številko osmega letnika Železarskega zbornika. V teh dneh bodo revijo prejeli tudi naročniki v Jugoslaviji in tujini. Četrta številka obsega 60 strani, prispevke pa so napisali strokovnjaki iz naše in ravske železarne ter iz metalurškega inštituta v Ljubljani.

Osmi letnik Železarskega zbornika obsega štiri številke, prispevke pa so na 252 straneh objavili strokovnjaki iz vseh treh slovenskih železarn, metalurškega inštituta, iz drugih jugoslovanskih podjetij in iz tujine. Uredniški odbor, je že pripravil gradivo za prvo številko devetega letnika, ki bo izšla v drugi polovici marca.

IZKUŠNJE IZ VOJNE ŠE NAPREJ IGRAJO POMEMBNO VLOGO

Norveška delegacija je dobila močen vtis o ogromni vlogi, ki jo je druga svetovna vojna imela v razvoju jugoslovanske družbe. Povsod se lahko vidijo spomeniki, postavljeni v spomin na 1.700.000 Jugoslovancev, ki so padli v vojni. Sindikalno gibanje je bilo zelo močno angažirano v partizanskih edinicah, kar se še danes občuti. V enem podjetju smo videli impozantni muzej, v katerem je poleg drugega, prikazana udeležba mnogih delavcev tega podjetja v boju proti Nemcem. Delegacija je tudi v Beogradu obiskala velik vojni muzej, v katerem je prikazana tehnologija vojskovanja od kamene dobe do danes. To je presretna slika, kako sta bili Jugoslavija in centralna Evropa desetletja rušeni.

Norveška ima posebno mesto v spominih in čustvenosti Jugoslovancev.

To izhaja iz pomoči, ki so jo Norvežani nudili mnogim jugoslovanskim vojnim ujetnikom v koncentracijskih taboriščih v Norveški. Norveški delegati smo povsod slišali o tem, kako je bil pomemben prispevek Norvežanov z namenom, da olajšajo položaj, v katerem so se jugoslovanski ujetniki znašli v severni Norveški. Atmosfera je bila taka, da so se vsem nam pri slovesu nabirale solze. Za tiste generacije Jugoslovancev, ki so doživele vojno, bo Norveška zanesljivo za vedno zadržala močno mesto v njihovih čustvih.

Razvoj demokracije v podjetjih v Jugoslaviji zbujajo v Norveški veliko zanimanje tudi zaradi izkušenj v naši razpravi o demokraciji v podjetjih. Ta obisk norveške delegacije je še enkrat pokazal, da imajo sindikalna gibanja Norveške in Jugoslavije zelo stabilno osnovo za sodelovanje.

(Iz norveščine prevedel
Čedomir Cvetković)

SODIŠČA ZDRUŽENEGA DELA BODO VAROVALA PRAVICE SAMOUPRAVLJALCEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

zakona o sodiščih združenega dela, ki ga je že v aprilu 1974 sprejela zvezna skupščina. Ta sodišča bodo odločala zlasti o tem, če so podani pogoji za organiziranje TOZD in delovnih skupnosti, odločala bodo o sporih glede statusnih sprememb OZD (spojitve, pripojitve, razdelitve). Razen tega bodo splošna sodišča združenega dela pristojna reševati tudi spore o pridobitvi in prenehanju lastnosti delavca v združenem delu, kakor tudi spore o drugih samoupravnih pravicah in obveznostih delavcev iz medsebojnih razmerij v združenem delu v organizacijah združenega dela ter v drugih družbenih pravnih osebah (delovni spori). Po izrecnih določbah republiškega zakona bodo splošna sodišča združenega dela odločala v sporih:

- o pravicah in dolžnostih, ki izvirajo iz razpolaganja s celotnim dohodkom, ki je bil dosežen z združevanjem dela in sredstev v temeljni organizaciji združenega dela in organizaciji združenega dela;
- o opredelitvi in namenski uporabi dela dohodka, ki je rezultat dela v izredno ugodnih naravnih pogojih ali je rezultat izjemnih ugodnosti na trgu ali drugih izjemnih ugodnosti za pridobivanje dohodka;
- o združevanju sredstev proti volji delavcev ali z namenom odtujenja dela dohodka temeljnimi organizacijam združenega dela;
- kadar sindikalna organizacija odkloni podpis samoupravnega sporazuma, s katerim se urejajo medsebojna razmerja delavcev v združenem delu oziroma samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitve osebnih dohodkov.

Mimo omenjenih splošnih sodišč združenega dela bodo lahko samoupravne interesne skupnosti usta-

novile še posebna sodišča združenega dela. Pri tem je dana možnost, da interesne skupnosti iste družbene dejavnosti ustanovijo eno ali več posebnih sodišč, lahko pa interesne skupnosti podobnih družbenih dejavnosti ustanovijo skupno posebno sodišče združenega dela.

Glede postopka oziroma glede predloga, s katerim se uvede postopek pred sodiščem združenega dela, je treba posebej poudariti, da ima pravico iniciative vsakdo, če meni, da so kršene njegove samoupravne pravice ali da so kršene njegove pravice iz naslova medsebojnih razmerij v združenem delu.

Predlog za uvedbo postopka lahko vložijo delavci, organ samoupravne delavske kontrole oziroma delovna skupnost v organizaciji združenega dela ali samoupravni interesni skupnosti. Tak predlog lahko vložijo posamezni delavec kar v organizaciji združenega dela ali v drugi družbeni pravni osebi, v kateri je bila kršena njegova samoupravna pravica, pa organizacija ali druga pravna oseba kršitve ni odpravila v 30 dneh od dneva, ko je delavec zahteval varstvo svoje pravice.

Tudi družbenopolitična skupnost, družbeni pravobranilec samoupravljanja in v statutu pooblaščen sindikalna organizacija lahko začnejo postopek pred sodiščem združenega dela, kadar gre za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Sodišča združenega dela bodo torej prevzela del pristojnosti od sedanjih rednih sodišč, pri čemer gre predvsem za delovne spore, prevzela pa bodo tudi nekatere pristojnosti od ustavnega sodišča.

Delovni ljudje bodo imeli sedaj še večje možnosti, da bodo zahtevali varstvo svojih samoupravnih pravic iz združenega dela.

P. D.

NA SKUPNEM SESTANKU O PROBLEMIH ŽELEZARNE IN OBČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nopolitično, prodajno, projektivno in upravno-poslovno središče. Poslovni center naj bi povezoval celotno poslovno življenje v našem kraju.

Na sestanku je bil tudi dosežen sporazum, da naj se v javni razpravi potrdi pričetek izgradnje mlinskih vežic na Blejski Dobravi, ki naj bi bile dokončane v dveh letih.

Za pospešeno stanovanjsko izgradnjo so na sestanku v skupnem dogovoru poskušali najti nove gradbene lokacije - zlasti na Koroški Beli, ker bo Železarna v perspektivi zaposlovala večje število delavcev.

V zvezi z izredno slabo urejeno razsvetljavo v Javorniškem rovtu in transformiranjem električne energije so bili na sestanku mnenja, da se to mora rešiti z izgradnjo novega transformatorja in novega elektro omrežja. Železarna naj bi prispevala sredstva za transformator.

Nekaj časa so na sestanku posvetili tudi še neurejenemu financiranju prostovoljne in poklicne gasilske in reševalne čete, ki je posledica zakasnitve podpisovanja samoupravnega sporazuma. Občinska skup-

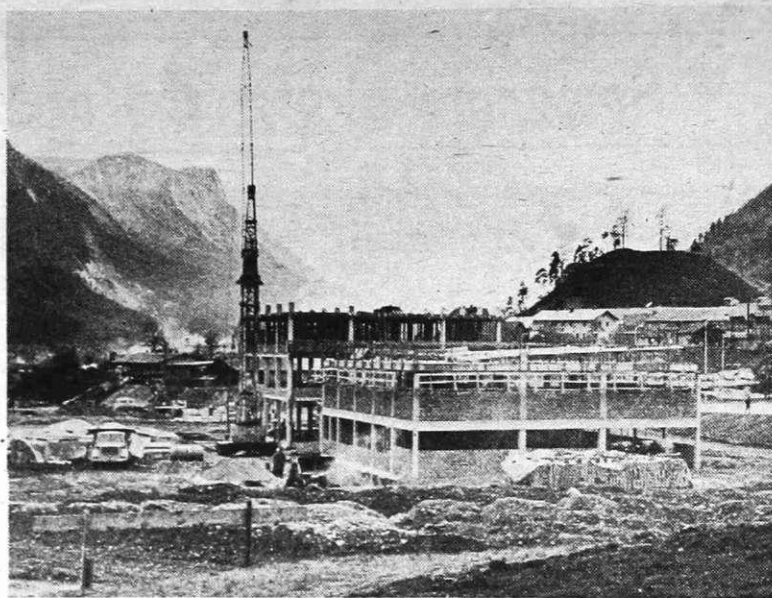
ščina namreč po novi delitvi sredstev ne razpolaga s sredstvi, s katerimi bi pokrila obveznosti po pogodbi, ki je bila pred leti sprejeta.

Ta sestanek je le eden izmed mnogih, ki jih ima izvršni svet občinske skupščine in občinske družbenopolitične organizacije s posameznimi delovnimi organizacijami z namenom, da se kar najbolj uskladi planiranje delitve ustvarjenega družbenega proizvoda v korist tako delovnih organizacij, kakor občine oziroma vseh občanov. Gre za dogovarjanje, ki ga bodo v javni razpravi o ostanke dohodka delavci na zborih delavcev preverili oziroma potrdili.

Železarski globus

ALŽIRIJA

S pomočjo švedske železarske družbe Bofors, bodo v bližnji prihodnosti pričeli z gradnjo nove alžirske železarne. To bo prva alžirska železarna, ki bo proizvajala samo specialna visokokvalitetna jekla. Prvotna letna proizvodna zmogljivost bo 150.000 ton, ki pa jo bodo kasneje podvojili.

Poslovni prostori z garderobami in sanitarijami za novo hladno valjarno

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 3. 2.	ENIKO VANDA	SEKLOČA PETER
TOREK — 4. 2.	BRUMAT MARTIN	SELJAK VINKO
SREDA — 5. 2.	GASSER FRANC	JELOVČAN JOŽE
ČETRTEK — 6. 2.	TORKAR STANE	KOVAČ JANEZ
PETEK — 7. 2.	PETERNEL JANEZ	ZUPAN MIRKO
SOBOTA — 8. 2.	ARH JOŽE	DOLINAR SAŠO
NEDELJA — 9. 2.	NOČ VINKO	BURJA ANTON, st.

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRTNE AMBULANTE

V dneh od 3. do 8. februarja bodo delale naslednje ambulante:
Dopoldan: I. in II. obratna ambulanta
Popoldan: III. in IV. obratna ambulanta
V soboto, 8. februarja, samo dopoldan III. in IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
Dopoldan: II. zobna ambulanta
Popoldan: I. zobna ambulanta
V soboto, 8. februarja, samo dopoldan II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

RAZPISNA KOMISIJA DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE SZ — ŽELEZARNA JESENICE n. sol. o.

RAZPISUJE

DELOVNO MESTO:
DIREKTOR nabavnega sektorja.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko izobrazbo tehnične ali ekonomske komercialne smeri in najmanj 5 let uspešnega dela na ekonomsko komercialnem področju ter znanje enega tujih jezikov,
- da je kandidat moralno politično neoporečen ter prizadeven pri uveljavljanju socialističnih in samoupravnih odnosov,
- da predloži program dela za mandatno obdobje.

Zaradi izredne odgovornosti in pomembnosti delovnega mesta so poleg navedenih pogojev potrebne tudi ustrezne organizatorske sposobnosti, zato želimo, da kandidati v svoji prijavi navedejo čimveč podatkov o svojem dosežanju delu. Kandidati naj prijave z dokazili o strokovnosti in potrebni praksi ter ostalo dokumentacijo pošljejo v 15 dneh od dneva razpisa na naslov: SZ — Železarna Jesenice, kadrovskega sektorja (razpisna komisija).

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po odločitvi delavskega sveta delovne organizacije.

Razpisna komisija

DRUŠTVO STROJNIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV JESENICE VABI

vse člane društva na redni občni zbor v petek, dne 7. februarja, ob 19. uri, ki bo v spodnjih prostorih Kazine.

Po delovnem delu bo tovariški večer.
Vse člane prosimo, da se zbora udeležijo in pokažejo s tem pripadnost svoji poklicni organizaciji. DSIT mora v bodoče bolj zastopati interese svojih članov in k temu lahko pripomorete le z večjo aktivnostjo v društvu.

Vabi UO

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu februarju bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Janez FRELIH, PIV-energijska — 6. februarja, Bajro VOJNKOVIČ, plavž — 10. februarja, Franc KOSMAČ, jeklovlek — 16. februarja, Asim DIZDAREVIČ, elektro jeklarna — 17. februarja, Jože OPALK, valjarna žice — 20. februarja, Franc ZRIM, martinarna — 22. februarja, Franc KOPRIVEC, strojne delavnice — 23. februarja, Franc SODJA, šamotarna — 26. februarja, Janko SMOLEJ, valjarna debele pločevine — 27. februarja in Šefka ZAHIC, hladna valjarna — 27. februarja.
VSEM SODELAVCEM ISKRENO ČESTITAMO!

Samoupravni organi v preteklem tednu

TOZD Hladna predelava

15. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V četrtek, dne 23. januarja, je bila 15. seja odbora za gospodarstvo v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Stane Horvat, je za sejo pripravil naslednji dnevni red: pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, poročilo o proizvodnih in finančnih rezultatih v mesecu decembru in predlog operativnega programa za mesec februar.

Odbor je pri pregledu sklepov prejšnje seje ugotovil, da so bili vsi realizirani. O proizvodnih rezultatih, doseženih v mesecu decembru, je poročal direktor TOZD. Iz poročila je bilo razvidno, da so vsi obrati TOZD Hladna predelava planske obveznosti za mesec december izpolnili. Rahlo pod planom je bila žebljarna, vendar le za — 60 ton.

O finančnih pokazateljih za mesec december, je govoril knjigovodja Tone Mesarič. Zaradi izdelave obračuna celoletnega finančnega poslovanja, podatki tudi za december še niso popolni. Odboru bodo posredovani v obravnavo z letnim poslovnim poročilom.

Vodja priprave dela TOZD Hladna predelava je odboru posredoval predlog operativnega programa za mesec februar 1975 v naslednjih količinah:

	plan	družbeni	operativni
hl. valjarna	2.580 ton	1.900 ton	
žičarna	5.600 ton	5.360 ton	
profilarna	1.980 ton	1.980 ton	
podbojarna	180 ton	80 ton	
jeklovlek	1.710 ton	1.710 ton	
elektroodni	1.450 ton	1.450 ton	
žebljarna	1.180 ton	1.175 ton	

Operativni program je v primerjavi z družbenim nižji iz naslednjih razlogov:

Hladna valjarna predvideva v mesecu februarju popravilo Siemag valjenega stroja. Popravilo, ki na tem stroju ni bilo izvršeno že več let, bo trajalo predvidoma deset dni. Ob desetdnevem popravilu predvideva obratovodstvo izpad proizvodnje v količini 600 ton HVT. Poleg tega pa bo nižja proizvodnja še za nadaljnjih 80 ton proizvodnje, zaradi zastoj na velikem Müllerju zaradi okvare. Zastoj na tem stroju bo predvidoma trajal do 15. februarja. Tako bo skupen izpad proizvodnje znašal 680 ton in se temu ustrezno zniža tudi operativni program.

Operativni program žičarne je znižan za 240 ton v glavnem zaradi pomanjkanja delavcev in izredno velike bolniške odsotnosti. Operativni program je bil postavljen na osnovi predvidenih obratovalnih ur v februarju in povprečne dnevne storilnosti v letu 1974. Obratovalnih ur predvidevajo 22.133.

290 ton žice za metalurško menjavo še ni predvidene v februarju, ker ni zagotovljena toplo valjana žica iz Rusije.

Operativni program za novi obrat vrtnih podbojev je znižan za 100 ton, ker oprema proizvodne linije še ni kompletirana in ne omogoča normalno proizvodnje.

gocha normalno proizvodnjo. Delovna sila še vedno ni zagotovljena v zadostni meri. Bistvena ovira za dobre proizvodne rezultate je pomanjkanje naročil. Naročila, ki pa jih imajo, so tako razdrobljena, da je

obrat prisiljen zelo pogosto menjavati program.

Žebljarna ima nižji operativni program za pet ton sekanca, v glavnem zaradi pomanjkanja naročil in delavcev na delovnem mestu izdelovalca sekanca.

Odbor je predlagani operativni program za februar potrdil brez pripomb.

Direktor TOZD je seznanil odbor tudi s predvideno delitvijo sredstev investicijskega vzdrževanja in amortizacijskih zamenjav. Zaenkrat še ni znana vsota teh sredstev, ki bo na razpolago temeljni organizaciji. Dokončen predlog o teh sredstvih bo odbor lahko obravnaval na prihodnji seji.

J. S.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

9. SEJA ODBORA ZA DELOVNO VARNOST

Odbor za delovno varnost pri DS TOZD VET je imel 20. januarja svojo 9. sejo, na kateri so obravnavali poročilo o poškodbah v letu 1974, poročilo o hujski poškodbi premikača Trajana Atanasova in druga aktualna vprašanja s področja varnosti.

Poročilo o poškodbah v letu 1974 je podal varnostni inženir. Poudaril je, da smo leto 1974 na področju varnosti zaključili z uspehom, čeprav so se pojavljale tudi nekatere vrzeli. Na vzdrževanju in v ostalih obratih TOZD VET se nenehno trudimo, da bi izboljšali delovne pogoje, zato je bilo tudi poškodb temu primerno precej manj. V primerjavi z letom 1973 je bilo v letu 1974 21 poškodb manj ali 18 %. Na transportu je bilo 13 poškodb manj ali 43 %, na gradbenem vzdrževanju dve manj ali 25 %, v strojnem vzdrževanju sedem manj ali 15 %, v strojnih delavnicah in elektro vzdrževanju po dve več ali 14 % več kot v letu 1973. V ostalih obratih zaradi majhnega števila zaposlenih primerjava ni izdelana, ker bi visok odstotek prikazal dokaj ne-realno stanje. Pri izgubljenih dnevih, je stanje nekoliko slabše, vendar še vedno dokaj dobro, saj je bilo 424 izgubljenih dni manj, kot v letu 1973 ali 17 %. RTA je imel 41 delovnih dni manj ali 77 %, transport 540 dni ali 73 %, strugarna valjev 46 dni ali 70 %, gradbeno vzdrževanje 72 dni ali 35 %, elektro vzdrževanje 51 dni ali 26 %, ETE 15 dni ali 26 %, strojno vzdrževanje pa je imelo 362 izgubljenih dni več ali 39 %, predvsem zaradi treh večjih poškodb.

Izgubljenih dni na zaposlenega je za 0,25 dneva manj ali 19 % kot v

letu 1973. Največje znižanje dni na zaposlenega je bilo doseženo na transportu z 1,51 dni ali za 71 %, strugarni valjev 1,05 dni ali 70 %, RTA 0,56 dni ali 79 %, strojnemu vzdrževanju pa je bilo doseženo povišanje za 0,83 dni na zaposlenega ali 46 %.

Poškodbe so se v glavnem pripetile zaradi nevarnega izvajanja del, kar pa bi bilo večših z boljšo organizacijo dela morda možno preprečiti.

V nadaljevanju seje, je bila članom prikazana poškodba premikača Trajana Atanasova s fotografijami, izjavami prič, zapisnikom varnostnega inženirja in republiškega inšpektorja za varstvo pri delu. Odbor je poročila v celoti vzel na znanje brez pripomb.

Pri obravnavi obratovanja novih naprav in problematike v zvezi s tem, je odbor sprejel sklep, da se za eno od prihodnjih sej pripravi program organiziranja varnega dela v obratih TOZD VET. S tem v zvezi se pripravi tudi program kontrolnih pregledov vseh objektov in naprav z vidika varnosti. Poleg tega se mora pripraviti tudi program pridobivanja obratovalnih dovoljenj za nove naprave in objekte, kar naj bi se reševalo skupno s sektorjem za novogradnje.

NZ

26. IN 27. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

Na 26. seji odbora za kadre in medsebojna razmerja pri DS TOZD VET, so pri obravnavanju izvajanja sklepov 25. seje ugotovili, da so bili vsi sklepi izvedeni. Obravnavali so tudi prijave na objavljeno prosto delovno mesto »programer preventivnega vzdrževanja«. Ker nihče od kandidatov ni izpolnjeval pogojev objave, delovnega mesta niso zasedli. Reševali so 67 predlogov za pre-

mestitve, namestitve in razporeditve na delovna mesta ter ukinitve odbitkov od osnovne tarifne postavke. Govorili so tudi o planu kadrov za leto 1975 ter ugotovili, da bistvena povečanja staleža ne morejo pričakovati, nasprotno računati je treba, da bo iz sedanjega kadra potrebno odstopiti tudi delavce za novo hladno valjarno.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

KINGLER METOR POSTOPEK ZA PROIZVODNJO ŽELEZNE GUBE

Med številnimi postopki za proizvodnjo železne gobe, ki so jih razvili v zadnjih letih, je posebno zanimiv postopek, imenovan Kingler Meteor postopek. Njegova velika prednost je v izredni sposobnosti prilagajanja raznim vrstam surovin in goriva oziroma reducenta. Poleg tega omogoča že pri majhnih dimenzijah naprave oziroma nizki proizvodni zmogljivosti določeno ekonomičnost.

Ideja o proizvodnji železne gobe iz mešanice železove rude in premoga v jaskasti peči, ogrevani z zunanje strani, ni nova. Z njo se je že ukvarjalo več strokovnjakov in podjetij. Vendar kaže, da jo je družba Kingler Meteor tako izpopolnila, da jo je mogoče praktično uporabiti. To družbo sestavljata italijanski proizvajalec železarske opreme Danieli in švicarska skupina mini železarn Manteforno v razmerju 50:50.

Odločitev, da zgradijo poskusno napravo za proizvodnjo železne gobe po tem postopku, je padla leta 1971. Naprava je bila projektirana leta 1972 in nato postavljena v Danielijevi tovarni Buttrio v bližini Vidma. Pričela je obratovati v septembru 1973 in je proizvedla do zdaj 25000 ton železne gobe. Kot vložek so uporabljali dve različni vrsti peletov in eno vrsto surove železove rude.

Proizvedeno železno gobo so uporabili v štirih lokalnih mini jeklarnah in pri tem dosegli dobre rezultate.

V enajstih mesecih obratovanja te naprave so imeli sedem predvidenih ustavitve. Med temi ustavitvami so izvedli različne manjše spremembe na sami napravi, ki bodo omogočile kasnejše lažje industrijsko obratovanje.

Važno dejstvo, povezano s to poskusno napravo je, da ima enake dimenzije kot jo bo imela bodoča industrijska naprava. Edina razlika je v tem, da ima poskusna naprava samo dve retorti, medtem ko jih bo imela standardna industrijska naprava šest.

Kingler Meteor postopek je projektiran za uporabo surove rude ali peletov. Kot reducent je mogoče uporabiti široko vrsto raznih premogov.

Osnova postopka je v tem, da v posebni retorti ogrevajo z zunanje strani mešanico peletov oziroma železove rude zrnatosti 5–25 mm ter premoga. Proces poteka pri temperaturi mešanice okoli 1050 stopinj Celzija. Pelete oziroma zdrobljeno železovo rudo zmešajo s premogom in če je potrebno, dodajo za nevtraliziranje žvepla v premogu nekaj ustreznega dodatka. Mešanico spustijo najprej v predgreveno cono v zgornjem delu retorte in od tam se pomika navzdol skozi redukcijsko cono. Oglikov monoksid, ki nastane pri redukciji železovega oksida iz rude z oglikom zgori s pomočjo zraka v predgreveni coni. Manjši del reducenta zgori že v redukcijski coni.

Samo retorto ogrevajo z zunanje strani s plinom ali tekočim gorivom. Pod izjemnimi pogoji je mogoče uporabiti tudi trdno gorivo. Po končani redukciji se železna goba, jalovina, pepel in ostanek reducenta ohladijo in spustijo iz retorte. Ostanek reducenta in nekovinske sestavine ločijo po drobljenju in ponovno vrnejo v proces. Železno gobo ločijo s pomočjo magnetne separacije. Fine delce lahko pred uporabo tudi briketirajo.

Osnova tega procesa sestoji iz kontrole temperature in časa redukcije in stopnje metalizacije (vsebnosti železa) železne gobe. Sami obratovalni pogoji se spreminjajo pri uporabi različnih vložnih materialov in reducentov.

Velika prednost tega postopka je predvsem v tem, da je mogoče uporabiti vrsto raznih materialov. Reducent je mogoče izbirati med antracitom, koksom, črnim premogom, lignitom in tudi drugimi vrstami premoga. Edini pogoj je, da mora biti tališče ali zmehčišče pepela višje kot je obratovalna temperatura samega procesa. Poleg tega je zaželeno nizko žveplo v re-

ducentu, da ne povzroči premočno povečanje žvepla v železni gobi.

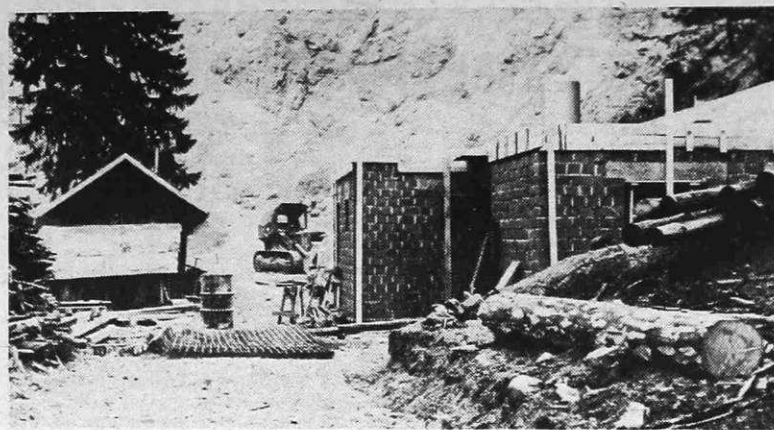
Kot gorivo za ogrevanje retorte z zunanje strani je možno uporabiti zemeljski plin, butan-propan, daljinski plin, težko ali lahko kurilno olje in še druga goriva. Pri železovi rudi ali peletih je zgornja omejitev velikosti zrna s 25 mm, medtem ko mora biti ruda hematitna ali pa peleti. Kot dodatek za odstranjevanje žvepla iz reducenta uporabljajo apnenec ali dolomit.

Med razlogi za izbor Kingler Meteor postopka, v primerjavi z drugimi podobnimi postopki, navajajo predvsem enostavno konstrukcijo in obratovanje ter možnost uporabe različnih surovin in reducentov. Najbrž najvažnejša prednost pa je sposobnost tega postopka za ekonomsko proizvodnjo pri majhnih in velikih zmogljivostih. Računajo, da je možno ekonomsko obratovati že pri letni proizvodni zmogljivosti 25.000–35.000 ton.

V zvezi z enostavnostjo konstrukcije te naprave poudarjajo konstrukterji, da naprava Kingler Meteor nima kritičnih delov. Pri tem mislijo tudi na reaktor iz silicijevega karbida, ki je izpostavljen temperaturi 1.100 stopinj Celzija. Ni nobenih delov v retorti, ki bi se premikali, medtem ko je silicijev karbid material, ki ima za takšne namene že dolgo industrijsko tradicijo. Tudi vse ostale naprave, ki omogočajo normalno obratovanje (sistem gorilcev, električne in elektronske kontrolne naprave, naprave za zakladanje in separiranje) so običajne izvedbe.

Obratovalni pokazatelji porab materialov in energije poskusne naprave so bili sledeči: na tono proizvedene železne gobe z 90–92 odstotkov železa, so porabili 1400 kg peletov s 63,5 odstotki železa, 325 kg premoga iz Poljske s kalorično vrednostjo 6.000 kcal/kg in 200 kub. metrov plina butan-propan.

Prvo industrijsko napravo Kingler Meteor za proizvodnjo železne gobe bodo zgradili v Italiji. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 40.000 ton s kasnejšim možnim povečanjem na 80.000 ton. S tem bo napravljen prvi korak v praktični uporabi tega novega postopka za proizvodnjo železne gobe.

V kamnolomu v Trebežu nakopljejo letno približno 20 tisoč ton dolomita, ki ga rabimo pri SM pečeh in globinskih pečeh valjarne bluming. Nekaj dolomita občasno dajemo tudi železarni Store. Da bi zaposlenim in kamnolomu izboljšali delovne pogoje, delavci SGP Projekt Kranj — TOZD Javornik, ob vstopu v kamnolom, gradijo novo poslopje v katerem bodo garderobe, kantina, sanitarije, skladišča za rezervne dele in delovodska pisarna. Predvidevajo, da bo nov objekt dograjen letos julija.

15. IN 16. SEJA

Na 15. seji odbora za dohodek in nagrajevanje pri DS TOZD VET, so obravnavali uresničevanje sklepov 14. seje in ugotovili, da so bili razen enega, ki je še v izvajanju, vsi izvedeni. V nadaljevanju je odobril izplačilo nagrad za vzdrževalce v valjarni Bela na osnovi predloga vodstva vzdrževanja. Odobrili so tudi stimulacijske dodatke 281 delavcem TOZD VET. Ker so se v nekaterih obratih pojavile nepravilnosti, da so delavci dobili stimulacijski dodatek kljub neupravičeni odsotnosti z dela, odbor posebej naroča, da do takih anomalij v bodoče ne sme priti.

16. seja odbora za dohodek in nagrajevanje je bila 24. januarja. Na seji so obravnavali poročilo o izvajanju sklepov zadnje seje in s tem v zvezi nagrade za vzdrževalce Bela, potrjene na prejšnji seji ter stimulacijske dodatke.

Poročilo o izvajanju sklepov zadnje seje ter izvajanje sklepov 14. seje, ki se tičejo nagrajevanja vzdrževalcev na Beli, je odbor vzel na znanje. V zvezi s tem je odbor, upirajoč se na prejšnje sklepe, podprl predlog direktorja TOZD VET in sprejel sklep, da se umakne izplačilni nalog za nagrade vzdrževalcem bluminga po sklepu 15. seje odbora za dohodek in nagrajevanje TOZD VET. Nadalje je odbor zahteval, da se nov predlog stimulacije, ki je v pripravi pri SEOP — odd. za študij dela in časa izdelava za vse vzdrževalce in se da v obravnavo na vse SDS prej, predno bi bil dostavljen odboru v obravnavo.

Odbor je odobril tudi izplačevanje stimulacijskega dodatka štirim delavcem iz elektro vzdrževanja, enemu pa ga je ukinil. V obratu transport je ukinil izplačevanje stimulacijskega dodatka dvem delavcem, petim delavcem pa je odobril podaljšanje izplačevanja. V strugarni valjev je dvema delavcema na novo odobril stimulacijski dodatek, dvema podaljšal izplačevanje, enemu pa ukinil. V strojnih delavnicah je trem delavcem odobril stimulacijski dodatek, dvema pa ukinil.

Ob koncu so sprejeli tudi eno dopolnitev k sklepom prejšnje seje ter zahtevali, da se vse odgovore na sklepe odbora posreduje odboru, ne pa na vodstvo TOZD ali posameznikom.

NZ

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SEJA PREDSEDSTVA TK ZSMS ŽELEZARNE

V torek, 21. januarja, je bila seja tovarniške konference ZSMS železarne Jesenice. Na seji so največ govorili o akcijskem programu za

leto 1975, o novi organizacijski shemi Zveze socialistične mladine v železarni ter o pripravah na sejo tovarniške konference.

OPERATIVNI PLAN KONFERENCE MLADIH V IZOBRAŽEVANJU

V prejšnjih dveh številkah smo vas seznanili z operativnimi plani konference mladih delavcev in konference mladih iz krajevnih skupnosti. Danes pa še nekaj besed o operativnem planu konference mladih v izobraževanju, ki je bil sprejet 10. januarja, na seji te konference.

V preteklem obdobju delo konference mladih v izobraževanju ni bilo najbolj uspešno. Več, sicer dobro zasnovanih akcij, ni bilo dokončno realiziranih. Vzrokov za to je sicer več, največji pa je prav gotovo ta, da se osnovne organizacije ZSMS tako na osnovnih kot srednjih šolah niso odzivale vabilom predsedstva konference. Več nesklepnih sej predsedstva to potrjuje.

Zaradi bolj koordiniranega dela v prihodnjem mandatnem obdobju so se člani konference odločili, da bo predsedstvo šlo trinajst članov in sicer bodo v njem štirje delegati iz osnovnih šol, šest delegatov iz srednjih šol, dva delegata študentov in en delegat iz doma učencev ŽIC. In kakšen je operativni plan konference do junija 1975? Člani so se brez večjih pripomb odločili za naslednje naloge in akcije:

V mesecu januarju je predvideno dokončno formiranje vseh organov konference. Poleg predsedstva bosta delovali tudi dve delovni skupini. Vprašanja samoupravljanja na šolah so v prihodnjem obdobju najbolj izpostavljena, zato bodo člani predsedstva takoj začeli s pripravo analize za to področje.

Za ta mesec je poleg navedenih nalog v načrtu še razpis tekmovanja za najboljši razred v občini.

V februarju je najprej predvidena anketa o razmerah na osnovnih srednjih šolah. Zatem pa: organizacija ločenih seminarjev za člane ZSMS iz osnovnih in srednjih šol in sodelovanje pri športnih in kulturnih prireditvah v okviru občinske konference ZSMS; sklic problemske seje konference o samoupravljanju na šolah, ki bo obravnavala rezultate predhodne analize.

Marca bo posvet z mentorji osnovnih organizacij ZSMS in vodstvi šol o sklepih problemske seje konference. Poleg tega bo tudi skupen posvet kluba študentov in vodstev OO ZSMS iz srednjih šol o izvajanju sporazuma o štipendiranju in problematiki počitniških praks in zaposlitvev.

V aprilu bodo opravili naslednje naloge: Problemsko sejo konference o pogojih prehajanja na celodnevno šolanje v naši občini; Priprave na sodelovanje pri akcijah OK ZSMS v mesecu mladosti; Izvajanje širše propagandno izobraževalne dejavnosti namenjene bodočim članom ZSMS.

V maju bodo člani konference sodelovali v vseh akcijah, ki jih bodo organi občinske konference ZSMS namenili osnovnim organizacijam iz šol. Junija bo najprej polletna seja konference s pregledom opravljenega dela, izdelavo plana za prihodnje polletje in zaključek tekmovanja za najboljši razred. Poleg tega bodo v juniju stekle priprave na volitve novih vodstev v osnovnih organizacijah ZSMS na osnovnih šolah.

Poleg omenjenih nalog in akcij po posameznih mesecih, so člani konference sprejeli tudi več stalnih nalog in sicer: Nepretrgano spremljanje dela osnovnih organizacij; Redno reševanje vseh problemov, ki bi se pojavili v posameznih sredinah; Pospeševanje sprejemanja mladih v ZK na srednjih šolah; Spremljanje dela mladih iz šol v krajevnih skupnostih; Skrb za vzgojo novega kadra.

Delegati iz osnovnih organizacij ZSMS srednjih in osnovnih šol so na seji izvolili novo 13-člansko predsedstvo konference mladih v izobraževanju. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Goran DRAŽIČ, dijak gimnazije Jesenice.

J. R.

PROGRAM DELA KOMISIJE ZA IDEJNO POLITIČNO DELO IN KULTURO PRI PREDSEDSTVU OK ZSMS JESENICE

2

KULTURNO DELO

1. — zavzemali se bomo za dviganje kulturne ravni in za dviganje ustvarjalne sposobnosti mladih;
2. — prizadevali si bomo razviti in razširiti amatersko kulturo mladih;
3. — tudi v kulturnem življenju se moramo boriti proti škodljivim vplivom, kot so: slepo posnemanje tujih idej, tendencializem, elitizem, ipd.;
4. — zagotoviti moramo prisotnost mladih pri oblikovanju kulturnega življenja in s tem doseči, da bodo kulturna snovanja v naši občini upoštevala tudi želje, potrebe in zmožnosti mladih.

Kako bomo uresničevali te naloge:

1. Naša najpomembnejša dejavnost je organiziranje in priprava idejno političnega izobraževanja v vseh oblikah delovanja ZSM. Le-to naj vsebuje stalne izobraževalne oblike (politična šola) seminarje, predavanja itd. Vse oblike pa morajo biti take, da bodo udeleženci pridobili vsaj minimalno znanje in kar je še pomembnejše, da jih bodo navdušile ter usposobile za nadaljnje samostojno izobraževanje in jih pridobile za napredne ideje.

2. Da bomo v svoje delovanje vključili čim širši krog mladih, da naše akcije ne bodo zvoledene zaradi zaprtosti v ozek krog in da bomo zagotovili potrebno učinkovitost, bomo organizirali komisije za IPD in kulturo, v vseh osnovnih organizacijah ZSM, vodili, nadzorovali in usklajevali njihovo delo, jim nudili vse potrebno pomoč in skupno reševali težje probleme oz. naloge. Te komisije bodo eno osnovnih meril za ugotavljanje idejno politične naravnosti jeseniške mladine.

3. Sistematično in kontinuirano bomo proučevali idejno politične tokove v naši občini, predvsem med mladimi ter poiskali morebitne nepravilnosti, vplive škodljivih idej, oziroma prizadevanja nam sovražnih sil. Pri tem se bomo naslanjali

Uvodne misli o oblikovanju akcijskega programa je podal predsednik konference Vasilij Koman. Predvsem je poudaril, da mora biti program takšen, da bo obsegal vsa področja življenja in dela mladih železarjev. Poleg akcijskega programa bo konferenca imela operativne planne dela za vsak mesec posebej. Tudi v prihodnje bodo pri predsedstvu delovale komisije: za idejnopolično delo, za kadrovska vprašanja, za kulturo in za šport. V najkrajšem času, so poudarili na seji, se mora formirati komisija za splošni ljudski odpor, ki doslej še ni bila ustanovljena.

Na torkovi seji je bilo izrečenih tudi več kritičnih misli o dosedanjem delu tovarniške konference ZSMS. Forumsko delo, nezainteresiranost mladih v osnovnih organizacijah ZSMS za delovanje, kadrovske problemi, to so še vedno hibe, ki onemogočajo normalno delovanje mladinske organizacije v našem kolektivu.

Na seji so se med drugim tudi dogovorili, da bo v začetku februarja seja tovarniške konference ZSMS železarne.

J. R.

predvsem na delo sorodne komisije pri ZK (in drugih DPO), ter na ugotovitve, ki nam jih bodo lahko posredovale komisije po osnovnih organizacijah. Po čim temeljitejši obdelavi in študiju bomo predlagali ukrepe za preprečitev in odpravo morebitnih anomalij.

4. K vsem akcijam ZSMS bomo predlagali dopolnitve, ki naj doprinesejo dvigavanju ugleda idejno političnega dela in zagotavljanju socialistično usmerjenosti ZSM. Vsa dejavnost ZSM mora biti naravnana tako, da se bo v mladih nenehno krepila zavest, da v naši družbi lahko uveljavimo svoje interese le, če bomo poznali, razumeli in sledili ideje marksizma ter samoupravnega socializma.

5. Da bo z našim delom in nalogami seznanjen čim širši krog, bomo občasno izdajali bilten komisije. Poleg tega bo bilten vir napotkov za delo po osnovnih organizacijah, v njem bomo utemeljevali pomembnejše akcije ZSM, z njim bomo omogočili polemiziranje v kar najširšem krogu.

6. Podpirali, usmerjali in usklajevali bomo delo marksističnih krožkov in klubov OZN. Prizadevali si bomo, da bodo marksistični krožki postali ena od možnosti aktivnega sodelovanja mladih v izgradnji teoretičnih osnov našega družbenega sistema.

7. Da bomo sposobni uresničevati vse te naloge, se bomo člani komisije nenehno izobraževali, izpopolnjevali svoje znanje in se usposabljali za idejno politično delo. Skrbno bomo zasledovali in proučevali vsa družbena dogajanja v domovini, svetu, predvsem pa v domači občini, poleg tega pa kritično spremljali vse delo ZSM.

8. Za delo na področju kulture bomo ustanovili podkomisijo. Njeno poglavito delo bo ustanavljanje mladinskih amaterskih skupin, priprave na akcijo »Naša beseda«, ustanavljanje filmskih gledališč, spremljanje kulturne politike v naši občini in vključevanje mladih v kulturno dejavnost na Jesenicah.

Ivo Ščavničar, ml.

KONEC

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

46

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

OCVRTI LIGNJI

Lignje prerežemo ter jim odstranimo črnilno žlezo ter kost iz žrela. Dobro jih operemo in zrežemo na kose. Povaljamo jih v moki in cvremo 15 minut. Biti morajo krhko, hrustavo zapčeni.

KUHANA HOBOTNICA

Žival ubijemo tako, da jo za očmi zabodemo z nožem, s tem ji prerežemo glavni živčni voz. Odstranimo ji drobce, nato jo s kamnom dobro stolčemo, da jo omeščamo. Kuhamo jo v neslani vodi, dokler ne postane mehka. Vzamemo jo iz vode, ji olupimo kožo, jo razrežemo, osolimo, dodamo olje in kis ter čebulo. Vse skupaj dobro premešamo.

OCVRTA SIPA

Sipo dobro operemo in na spodnji strani prerežemo, da lahko odstranimo drobce in črnilno žlezo. Operemo jo v nekaj vodah, odcedimo ter razrežemo na manjše kose. Kose sipe povajamo v moki in ocvremo na maščobi.

ENOSTAVNA PRIPRAVA JEDI IZ MOKE

Prežgana juha — Iz maščobe in nekaj žlic moke naredimo temno prežganje, dodamo kumino ter do potrebne gostote zalijemo s slano vrelo vodo. Ko je 15 minut vrela, vanjo po možnosti zamešamo stepeno jajce.

KRUH

Posodo z moko (če uporabimo koruzno, jo prej poparimo z vrelo vodo in na pol ohladimo), postavimo na toplo, naredimo v sredi jamico in vanjo vlijemo v topli vodi razmočen in z malo sladkorja vzhajan kvas. Nato prilijemo potrebno količino tople slane vode in dobro ugnemo, da postane testo gladko, ga prokrijemo in pustimo vzhajati. Nato ga ponovno pregnetemo, oblikujemo v hlebce ali štruce in ga pustimo, da ponovno vzhaja. Pečemo ga eno do dve uri. Pred preko površino kruha nekoliko narežemo ali prebodemo.

Ce moke nimamo dovolj, lahko dodamo približno 10% ali pa v hujši sili tudi več različnih dodatkov, ki nadomestijo manjkajočo moko. Za ta namen lahko uporabimo:

- krompir: najprej ga skuhamo, olupimo in zdrobimo ter ga dodamo testu.
- želod: oluščenege dalj časa kuhamo v večji količini vode, ki jo nekajkrat premenjamo, da odstranimo grenak okus. Skuhan želod zdrobimo in vmešamo v testo.
- leska: leskove mačice dobro prekuhamo, odcedimo in osušimo. Nato jih zdrobimo ali zmeljemo ter dodamo testu.
- navadni slakovci, bela metlika, pozidna metlika: semena zmeljemo in dodamo moki.
- zlati klobuk, poletni veliki zvonček: čebulice skuhamo in zmlate dodamo testu.
- zlati koren, navadna kukavica: gomolje skuhamo in zmeljemo ter jih kot krompir dodamo testu.
- brezovo lubje: posušeno in zmleto dodamo testu.
- orlova praprota: jeseni ali ob koncu zime izkopane korenike posušimo in zmlete dodamo moki.
- mokovec: zrele plodove zmeljemo in dodamo testu.

PRIPRAVA OSVEŽUJOČIH NAPITKOV

ČAJI

Čaje lahko kuhamo iz svežih ali pa iz posušenih rastlin, seveda pa moramo svežih vzeti večjo množico.

Kadar kuhamo čaj iz svežih rastlin, jih vsujemo v vrelo vodo. Čaj iz šipka ali iz drugih gozdnih sadežev vreemo približno 10 minut. Kuhan čaj odcedimo ter osladkamo s sladkorjem, marmelado ali sadnim sokom.

VITAMINSKE PIJAČE

Zelo bogate in okusne vitaminske pijače kuhamo iz iglavcev. Iglice mladih poganjkov obrtgamo ali pa vzamemo kar cele, povsem mlade vršičke. Za 2—3 minute jih damo v vrelo vodo, da raztopimo voščeno plast in odstranimo smolo. Nakar jih odcedimo, zrežemo ter damo v posodo s trikratno množino hladne vode. Po 2 urah jih odcedimo in dobljeno tekočino osladkamo.

Koncentrirano pijačo naredimo tako, da v enojni množini vode trikrat zapored namočimo iglice, tekočino pa nato zavremo, da odvečna voda izhlapi. Na podoben način pripravljamo vitaminske pijače iz drugih rastlin.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

36

Da v tej akutni krizi (med Srbijo in Avstroogrsko) nismo izgubili niti enega sodruga, kaže, kako globoko umeva proletarijat svojo stvar; tudi nadalje hočemo ostati tolmachi socialno demokratične internacionale. V BOJU ZA OSVOBODITEV PROLETARIATA JE DELO ZA NARODNO OSVOBODITEV — Misel jugoslovanske (socialistične) konference je bližja avstrijskim Jugoslovanom kot Srbom iz kraljevine, vendar je med nami popolno sporazumevanje, ker vemo, da nas le kulturna jugoslovanska popelje iz dosedanj osamljenosti in blokade. Na naše sodelovanje se lahko zanese, ker smo i v Srbiji i na Bolgarskem in v Turčiji za isto idejo: za spajanje narodno šibkih v močne skupine, ki se upro evropskemu kapitalu. Mi nismo pangermani, panslavisti, ker smo PANSOCIALISTI.

Kulturna zajednica jugoslovanska' je bila sicer zmota, ki jo je ožigal potem socialist Ivan Cankar prav tako, kakor 'Tivolško resolucijo', ki je bila plod omenjene konference. Ne socialisti pa tudi ne jugoslovanski komunisti niso v tem času doumeli bistva nacionalnega vprašanja jugoslovanskih narodov, o čemer bomo še govorili o teh zapisih. Tucovića sem citiral v prvi vrsti zato, ker je omenil Trišo Kacelerovića, pa tudi zato, ker se je nacionalno vprašanje pojavljalo kot problem tudi v takratni Komunistični partiji Jugoslavije in jo prisililo k razmišljanju o njegovi rešitvi. To pa je kljub napačnemu pojmovanju 'kulturne zajednice jugoslovanske' nakazal že Tucović s stavkom: »V boju za osvoboditev proletariata je delo za narodno osvoboditev.« Ta stavek pa je že bliže, če že ne enak Cankarjevi misli, da je treba položiti usodo slovenskega naroda — naroda proletarca v roke delavcu-proletarcu.

Toda k temu se bomo še vrnili. To, kar je povedal o Kaceleroviću Tucović, je že februarja 1909 povedal na VII. kongresu Jugoslovanske socialnodemokratične stranke že Etbih Kristan: »Dejstvo je, da je zdaj (po anksiji Bosne in Hercegovine) v Srbiji razvnet vojni fanatizem in da je tam edina socialna demokracija pokazala treznost; v skupščini je bil socialni demokrat Triša Kacelerović edini odločni zagovornik miru in je bil zato seveda razglašen (s strani srbske buržoazije) za izdajalca. A tudi jugoslovanski proletarijat v Avstriji ne more s prekrižanimi rokami poslušati vojnih hujskarij. Delavstvo ima po aneksiji že tako veliko škodo zaradi bojkota na Turškem, ki je povzročil v Avstriji prav občutno krizo, občutno tudi za slovenske in hrvatske delavce v mnogih strokah.«

Naj navedem še stališče dr. Adlerja, voditelja avstrijske socialne demokracije, ki ga je izrekel 21. novembra 1909 na manifestacijskem shodu jugoslovanske socialnodemokratične konference v Ljubljani: »Čast mi je, cenjeni sodrugi, da vam sporočam pozdrave avstrijsko-nemške socialne demokracije. Veseli me, da prisostvujem pri tem znamenitem aktu, ki obeta jugoslovanskemu proletariatu bogatih sadov. Nemci, Čehi, Italijani prihajamo v tuje (mislim je: nememško) mesto, in vendar ne prihajamo kot tužci, ampak kot bojevniki k sobojevnikom, kot socialni demokratje k socialnim demokratom, v pripravljenosti, da bojujete izredno težak boj. Slovanski jug nam podaja silno sliko: mladi narodi krepe svoje sile in krepe svojo samozavest in v tem procesu tvorijo ravno proletarijat, ki mu meščanstvo odreja narodni čut, merilo kulturnega razvoja. Nahačamo se na razbeljenih tleh; TU SE NE BOJUJETA SLOVENSKI IN NEMŠKI NAROD. TEMVEČ UMIKAJOČA SE BIROKRACIJA, KI ZLOBABLA NEMŠKO IME. SE MERI S SLOVENSKIM MEŠČANSTVOM. V TEM PREKLANJU BIROKRACIJE NE VIDIMO REŠITVE NARODNEGA VPRAŠANJA; NE VIDIMO GA V POBIJANJU ŠIP IN TUDI NE V KROGLAH SOLDATESKE (mišljeno je streljanje v množico in uboj dveh slovenskih demonstrantov 1908). MI POBIJAMO HINAVŠČINO IN RAZREDNI EGOIZEM MEŠČANSKIH NEMŠKIH STRANK... NEMŠKI PROLETARIAT SE DOBRO ZAVEDA, KAKŠNEGA OGROMNEGA POMENA JE VAŠE DELO. BREZ OSVOBODITVE, BREZ AVTONOMIJE (samostojnosti) VSEH NARODOV TUDI NEMŠKI NAROD (v Avstro-Ogrski) NE MORE DOSEČI SVOJE AVTONOMIJE. VAŠ NAPREDEK JE NAŠ NAPREDEK. NA GROBU BIROKRATČNE DIKTATURE MORA ZRASTI NOVA ZVEZA SVOBODNIH NARODOV...«

SINDIKALNA LISTA 1975

(Nadaljevanje z 2. str.)

Nagrade učencev v gospodarstvu

Nagrade za čas praktičnega dela učencev v gospodarstvu znašajo mesečno najmanj:

- v I. letniku 600 dinarjev (neto);
- v II. letniku 700 dinarjev (neto);
- v III. letniku 850 dinarjev (neto);

V času teoretičnega pouka prejmejo učenci v gospodarstvu štipendije na osnovi samoupravnega spoznanja o štipendiranju učencev in študentov.

Udeleženci družbenega dogovora za območje določijo v svojih samoupravnih aktih konkretno višino mesečne nagrade ter osnove in merila za dodatne nagrade, odvisne od učenčevega učnega uspeha in uspešnosti pri praktičnem delu.

Nagrade študentom in dijakom na praksi

Nagrade študentom in dijakom za prakso ne smejo biti nižje od 600 dinarjev (neto) mesečno in ne višje, kot znaša najnižji mesečni osebni dohodek, določen v tej sindikalni listi, umanjšan za prispevke iz osebnih dohodkov. Konkretno višino nagrade določijo družbeni dogovori za območje ali samoupravni akti udeležencev dogovora.

Te nagrade ne izključujejo izplačila štipendij za izlanje.

Osebnim prejemki, ki jih temeljne in druge organizacije združenega dela izplačajo dijakom in študentom, ki niso na obvezni praksi, za njihovo delo v času šolskih počitnic, se štejejo za sredstva osebne porabe, dogovorjena s samoupravnim sporazumom dejavnosti.

NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO GRADNJO IN IZOBRAŽEVANJE

Namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo

Namenski znesek za stanovanjsko gradnjo znaša toliko, kot je sklenjeno v samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, vendar ne manj, kot znaša 5 odstotkov bruto osebnih dohodkov.

Izobraževanje

Osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati za ustrezno strokovno organiziranje kadrovskih in izobraževalnih služb v organizacijah združenega dela ter ustvarjati pogoje za splošno, strokovno in družbeno izobraževanje in usposabljanje svojih delavcev na osnovi določil občinskih dogovorov o kadrovski politiki. Zato so odgovorne, da udeleženci družbenih dogovorov za območje določijo v samoupravnih aktih merila, s katerimi bodo zagotovili tudi sredstva za financiranje dogovorjenih programov izobraževanja delavcev.

Namenski znesek za izobraževanje znaša najmanj 1,5 odstotka bruto osebnih dohodkov.

PREJEMKI OZIROMA IZDATKI IZ SKLADA SKUPNE PORABE

Oblikovanje družbeno dogovorjenega dela sredstev sklada skupne porabe

Udeleženci družbenih dogovorov za območje lahko oblikujejo sredstva sklada skupne porabe tako, da le-ta ne presegajo 70 odstotkov višine poprečnega mesečnega (bruto) osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, pomnoženega s poprečnim številom delavcev ali po stanju ob koncu minuloga leta v delovni organizaciji, pri čemer bodo zagotovili, da bo poraba sredstev za sklad skupne porabe rasla za 25 odstotkov počasneje kot doseženi dohodek organizacije združenega dela, povečan za obračunano amortizacijo.

V tako oblikovana sredstva niso všteta namenska sredstva za:

- regres za letni dopust učencev v gospodarstvu;
- stanovanjsko gradnjo;
- za gradnjo počitniških domov in rekreacijskih objektov ter njihovo vzdrževanje najmanj v višini 10 odstotkov izplačanih regresov za letni dopust v tekočem letu;
- preventivno zdravstveno varstvo;

- odpravnine;
- otroško varstvo;
- humanitarne organizacije;
- pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu.

Regres za letni dopust

Sredstva za nadomestilo stroškov rednega letnega dopusta se oblikujejo v višini najmanj 900 dinarjev in

največ 1100 dinarjev na zaposlenega, pomnoženo s številom zaposlenih, h katerim se prištejejo tudi učenci v gospodarstvu.

Tako oblikovana sredstva se povečajo s prispevnimi stopnjami, določenimi z zakonom ali samoupravnimi sporazumi.

Družbeni dogovor za območja ali interni akti udeležencev dogovora določijo konkretno višino regresa iz omenjenega razpona. Pri določanju konkretne višine regresa na delavca morajo udeleženci upoštevati socialni in zdravstveni položaj delavca po vnaprej določenih merilih in kriterijih.

Regres za letni dopust gre tudi učencem v gospodarstvu.

V regres za letni dopust na delavca je všteto tudi regresiranje oskrbnega dne v počitniškem domu.

Do regresa za letni dopust je upravičen vsak delavec, ki ima pravico do dopusta.

Regres za letni dopust bremeni sredstva prvega odstavka točke 27 razen regresa za učence v gospodarstvu.

Solidarnostne pomoči

Za solidarnostne pomoči se štejejo:

a) pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu v višini pogrebnih stroškov po računu pristojne organizacije;

b) ob smrti v ožji družini in v primeru daljše bolezni delavca lahko znaša denarna pomoč največ en poprečni neto mesečni osebni dohodek zaposlenih v delovni organizaciji v preteklem letu;

c) enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino;

č) enkratne letne obdaritve upokoencev;

d) enkratne pomoči ob nastanku težje invalidnosti;

e) druge solidarnostne pomoči.

Predlog za te solidarnostne pomoči — razen pod točko a) — poda osnovna organizacija sindikata, bremenijo pa sredstva iz prvega odstavka točke 27.

Odpravnina

Odpravnina ob odhodu delavca v pokoj znaša najmanj dva in največ tri poprečne mesečne osebne dohodke na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, zmanjšane za prispevke iz osebnih dohodkov. Enak znesek gre ob smrti delavca najožjim članom družine.

Udeleženci družbenega dogovora za območje določijo kriterije za uporabo do odpravnine, pri čemer zlasti upoštevajo dolžino delovne dobe in pogoje, pod katerimi je delavec pretežno delal.

Nagrade od delovnih jubilejnih

Ce udeleženci v družbenih dogovorih za območja ali v svojem internem aktu določajo nagrade za delovne jubileje, so zgornje vrednosti:

— za 10 let delovne dobe v delovni organizaciji 2300 dinarjev;

— za 20 let delovne dobe v delovni organizaciji 3450 dinarjev;

— za več kot 30 let delovne dobe v delovni organizaciji 4600 dinarjev.

Tako oblikovana sredstva se povečajo s prispevnimi stopnjami, določenimi z zakonom ali samoupravnimi sporazumi.

Ob začetku uporabe določil o nagradah za delovne jubileje se lahko upošteva tudi delavca, ki je že prekorachil enega takih jubilejev. V tem primeru se lahko izplača nagrada samo za en delovni jubilej.

Katera delovna doba se upošteva pri določanju delovnega jubileja in konkretno višino ter obliko nagrade za posamezne delovne jubileje, določijo udeleženci v svojem splošnem aktu.

Te nagrade bremenijo sredstva iz prvega odstavka točke 27.

Ta sindikalna lista je bila sprejeta na razširjeni seji republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, dne 16. januarja 1975, uporablja pa se v letu 1975.

Železarski globus

SVICA

Po podatkih Concast-a, vodilnega podjetja na svetu za kontinuirno vlijanje, odlijejo 30 odstotkov od šestih milijonov ton svetovne proizvodnje nerjavnega jekla, na napravah za kontinuirno vlijanje. Vzroki za tako visok delež so trije:

1. kontinuirno vlijanje se uporablja za nerjavna jekla leta prej, kot je bil na splošno sprejet za navadna jekla.

2. Japonske železarnice, ki proizvajajo precejšen delež svetovne količine nerjavnega jekla, uporabljajo v večji meri kontinuirno vlijanje kot v večini drugih industrijsko močnih deželah.

3. Višji izplen in dobra kvaliteta pospešujeta uporabo kontinuirnega jekla za tako visoko vrednostna jekla kot so nerjavna.

NEONACIZEM V AVSTRIJI

Šele 9 let je minilo, odkar so se bande zloglasnega južnotirolskega terorista Burgerja oficialno in slovesno pojavile na dunajskih tleh — z jeklenkami in smrtnimi bombami so napadle avstrijske demokrate, protifašistične borce, ki so protestirali proti profesorju — nacionalizmu na univerzi. Komunist Kirchweyer je obležal v svoji krvi... Ubil ga je nacist in pripadnik desnodravnega »RFS«-a (Ring freiheitlicher Studenten) Günther Kümle. Po devetmesečnem zaporu je za nagrado lahko končal študij na avstrijski visoki šoli.

Da se pristaši najbolj reakcionarne desnice, Burgerjevi neofašisti, na visokošolskih tleh s političnimi akcijami doslej niso več upali na dan, je treba prištevati odločnosti demokratičnih študentov, ki so prav od leta 1972, ko smo spodili Sorinziya z univerze, ki je s pomočjo nemško-nacionalnega »RFS« — a nameraval hvaliti dosežke »Tafelstürmerje« in inficirati študentsko mladino z njihovim duhom.

Podobno se je zgodilo tudi konec novembra tega leta na dunajski univerzi: Tokrat pa so se pojavili spet rjavi nacistični pajdaši Burgerjevega kova. Komaj smo zvedeli, da misli NDP javno, pred dunajsko univerzo, provocirati s parolo »Zmaga nacionalizmu«, smo sklicali široko antifašistično fronto, v kateri je bil zastopan tudi Klub slovenskih študentov. Dosegli smo, da je ministrstvo za notranje zadeve za provokacijo prepovedalo in privolilo demonstraciji antifašistične fronte proti nacizmu v Avstriji. Kljub prepovedi nacistične provokacije pa se je kakih 80 močnega fašistična tolpa drznila napasti antifašistično demonstracijo. Vendar smo jih odbili. Pokazalo se je, kako je s hitro reakcijo in iniciativnostjo demokratičnih sil mogoče prekrizati reakcionarne načrte.

To potrjuje tudi primer Krems. Komaj je prišlo na dan, da NDP meni uprizoriti manifestacijo, je tamkajšnja komunistična občinska frakcija javnost o tem informirala in sprožila val dejavnosti: protesti iz tovarn, iz antifašističnih organizacij so pripomogli, da je ministrstvo za notranje zadeve prepovedalo neofašistično provokacijo.

Da pomembnosti Burgerjeve NDP ni treba precenjevati, je jasno. Vendar pa bi bilo samomorilsko, če bi pojave neonacizma in nemškega šovinističnega ter rasističnega duha omejevali na NDP. V drugih oblikah, pod drugimi imeni se razširja ta duh predvsem med avstrijsko mladino, v različnih organizacijah, v nacionalnih študentskih skupinah, v Turnerbundu in Alpenversinu ter v mladinskih krogih Heimatdiensta.

V tej zvezi je treba opozoriti na nevarno dejavnost OTB (österreichische Turnerbund — Avstrijska telovadna zveza), organizacije, ki šteje nad 60.000 aktivnih članov in ki jo avstrijska vlada subvencionira. Njen oficialni organ »Bundesturnzeitung« prinaša v številki 5/1974 pod naslovom »Der OTB unterstützt das Kärntner Volksbegehren« članek, ki brez pridržka hujska proti demokratičnim pravicam koroških Slovencev in poziva člane naj »glede na vedno bolj nevarne zahteve nacionalnih Slovencev po slovenski Koroški« (Slovenisch Kärnten) in glede na njihove poskuse, difamirati sleherni domovinski in narodni zavest nemških Korošcev kot neofašistično in fašistično» podpirajo zahteve po ugotavljanju manjšine. »Ugotavljanje manjšine naj bo objektivna podlaga za dokončno rešitev manjšinskega vprašanja, pri kateri nemško večinsko prebivalstvo ne bo oškodovano...« Ali v številki 7/1974: »Turisti, ki se vozite v Jugoslavijo, ali pomislite na vožnji skozi Koroško vsaj trenutke na narodni boji? Ne samo na boj z orožjem poleti leta 1919... ne, tudi ne miren in trden boj na vseh področjih proti napadalnemu slovanstvu danes, v današnjih dneh?... Tudi če ste na dopustu: bodite n e m š k o — z a v e d n i Avstriji!«

Kako močan je desničarski ekstremizem v Avstriji, kaže ravno razvoj manjšinskega vprašanja. Na Koroškem na primer se varuhi militarizma hitlerjeve tradicije — esesovci — neovirano zbirajo in obujajo spomine na tisočletni rajh pod zastavo s kljukastim križem. In to kljub Nürnbergskemu procesu, ki proglasa SS za zločinsko formacijo, kljub določilom državne pogodbe, ki prepoveduje vsako nacistično dejavnost; pred nedavnim, meseca oktobra, se je kakih 500 esesovcev »Kamerad — schaft IV« zbralo v Krivi Vrbi Krumpendorf pod pokroviteljstvom ÖVP — župana Waldhauserja, ki jih je pozdravil kot »prvoborce prizadevanja za zedinjenje Evrope«.

Ze leta stremijo organizacije SS v Zahodni Nemčiji in v Avstriji skupno z NDP in drugimi neofašističnimi grupacijami za tem, da bi uresničili svoje staro načelo v novi obliki. Esesovci da bi bili v resnici prvi prostovoljci za »novo Evropo«, pred tridesetimi leti pa da so se borili za tiste cilje, ki so danes znani pod devizo »evropska skupnost«, — torej za agresiven imperialističen blok zapadnoevropskih kapitalističnih držav.

Ne samo, da razen »Zveze demokratičnih žena« (BDF) proti sreča-

nju esesovcev nihče ni protestiral, se je zgodilo celo sledeče: deželni glavar Wagner in državni poslanec Scrinzi sta bivšim kameradam nudila močno moralno oporo, oba sta se dan navrh, po nacistični komemoraciji v Krivi Vrbi Krumpendorf, podala na Ulrichsberg, kjer sta se na slovesnosti skupaj z esesovci in s šefom NDP Burgerjem spomnila »žrtve« prve in druge svetovne vojne in padlih brambovcev. Wagner pa je ob tej priložnosti tem nekdanjim hitlerjevim krvnikom tudi govoril, najbrž je bil to njegov prvi volilni nagovor, da bi si spet pridobil njihove simpatije, predvsem volilne glasove, ki mu jih je očitno zapravljal njegov predhodnik Sima.

Ze dejstvo samo, da so se bivši esesovci pod pokroviteljstvom deželnih reprezentantov lahko zbrali na Koroškem, in to ravno oktobra, potrjuje eno: javni in pristojni organi dopuščajo, da se krepijo tiste sile na Koroškem, ki že desetletja onemogočajo realizacijo državne pogodbe.

Kdo pa se naj bi čutil, da je neonacizem v Avstriji tako močno razširjen, če pa segajo neonacistične tendence že direktno v parlament. Sicer ni ravno senzacija, da je Scrinzi baje član Burgerjeve NDP, nekoliko bolj senzacionalno je že, da se je univerzitetni profesor Ermacora, desno krilo v ÖVP in vnet zagovornik ugotavljanja manjšine, pred kratkim pojavil na manifestaciji neonacistične »Volksbewegung für Südtirol« poleg šefa NDP Burgerja kot drugi slavnostni govornik.

Vprašam se torej, kdo omogoča in dopušča neomejeno naraščanje neonacističnih dejavnosti?

IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

OTK

V ponedeljek, 6. januarja je bila konstituantna seja odbora osnovne organizacije sindikata. Na seji so sprejeli obširni program dela. Delovni načrt je vseboval v 15. točkah. Ze v prvi točki programa je zapisano, da je treba za uspešno delo zelo dobro poznati plan dela, ki naj bi ga obravnavali četrtletno in sproti sprejemali ustrezne ukrepe. Nadalje program poudarja kolektivno delo odbora osnovne organizacije sindikata. Odbor osnovne organizacije sindikata bi moral pri vodstvenem kadru zaostri vprašanje tehnološke in delovne discipline, ter se o tem pogovoriti z vodji, da bodo lahko zavzeli odločno stališče. Pogovoriti se bo treba s člani delavskega sveta in ostalimi delegati o medsebojnih odnosih ter o samem delu. Kritično bo treba ocenjevati opravljeno delo in poiskati najboljše rešitve, ki naj omogočijo nadaljnje razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov. Več pozornosti bo treba posvetiti investicijam v OTK. Odbor osnovne organizacije sindikata bo moral biti organizacijsko usposobljen da bo lahko učinkovito uresničeval ustavno določila in druga pooblastila za zaščito pravic delavcev. Kar največ pozornosti naj bi posvetili delu inšpekcijskih služb ter organov samoupravne delavske kontrole. Tu so še naloge s področja športa in rekreacije, z izvršnim odborom sindikata pa bo treba urediti tudi vprašanje letovanja v počitniških domovih Železarnice. Ugotavljajo namreč, da v sedanjem sistemu pride član OTK na vrsto šele vsakih štiri do pet let za letovanje ob morju. Program omenja tudi pomoč socialno šibkim sodelavcem ter delo samoupravnih delavnih skupin. Gradivo namenjeno samoupravnim delovnim skupinam naj bo pripravljeno tako, da bo možna razprava in ustrezne odločitve. Za izvedbo programa je odgovoren celoten odbor osnovne organizacije sindikata, predvsem pa predsednik in podpredsednik.

KONSTITUANTNA SEJA V OBRATU RTA

Konstituantna seja novoizvoljene odbora osnovne organizacije sindikata je bila 8. januarja. Tov. Logar je bil za predsednika sindikalne organizacije izvoljen že na obnem zboru, na konstituantni seji pa so imenovali Danija Moriča, za referenta za športno in kulturno dejavnost. Milan Peternel po referent za oddihe in izlete medtem ko bosta Franci Svetina in Marjan Zajec predstavnika mladine v odboru osnovne organizacije sindikata. Članom odbora so naročili, da do prve redne seje, ki bo še v januarju, pri-

Očitno so odgovorne oblasti, deželna in državna vlada, ki skupaj s svojo »socialistično« stranko ob vsaki priložnosti že vnaprej kapitulirajo pred reakcionarnimi silami. Na Koroškem, kjer ima nacizem še posebno močne tradicije, je to »kapitulantstvo« tem bolj izrazito.

Sicer je vsaka nacistična dejavnost v nasprotju z državno pogodbo, vendar pa to socialdemokracije — ki ima na Koroškem in v Avstriji politično oblast — ne moti, saj nima opravka z razvitim demokratičnim gibanjem, pač pa z močnimi reakcionarji, ki so pripravljeni zatreti tudi najmanjše poskuse demokratičnega gibanja. Da do takih poskusov sploh ne bi prišlo, naj garantirajo različne oblike poneumnjevanja in antikomunizem. Začenja se na Koroškem navadno pri 10. oktobru, ki ga neštetil slavijo kot »zmago v nemški noči«, nadaljuje se s simpatijami do »anšlusa«, s sovraštvo do partizanov in s širokim »kulturnim« delovanjem KHD, ki pod krinko patriotizma goji šovinizem in mržnjo do koroških Slovencev.

Skrajna desnica na Koroškem in v Avstriji sicer še ne predstavlja neposredne nevarnosti. Ravno zato pa je tem bolj potrebno, da se stalno borimo proti temu, da se na stotisoče mladih ljudi vzgaja v duhu militarizma, nemškega nacionalizma in protidemokratičnosti. Ta boj mora voditi kar se da široka demokratična fronta, skupaj z delavskim gibanjem, — ki predstavlja jedro antifašističnih sil. Tudi mi koroški Slovenci lahko doprinesemo h krepitvi naprednega gibanja, če se v svojem boju za izpolnitev člena 7 zavestno povezujemo z zavetniki v vrstah avstrijskega ljudstva. Uspehi nadstrankarske in demokratične akcijske enotnosti v borbi proti reakciji in neonacizmu pa bodo ustvarjali pogoje za uveljavljanje narodne enakopravnosti koroških Slovencev.

JaMa

(KLADIVO, list napredne slovenske mladine, Dunaj 1974/3 — december)

pravijo ustrezne predloge za še bolj aktivno delovanje sindikalne organizacije v obratu. Na osnovi posredovanih predlogov naj bi izdelali idejni plan, ki ga bodo posredovali v razpravo SDS.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL BELA

V soboto, 11. januarja je bil v Kazini na Jesenicah občni zbor osnovne organizacije sindikata adjustaža štekel Bela. Iz poročila, ki ga je na obnem zboru prebral predsednik Nikolič povzemamo, da so imeli v minuli mandatni dobi 12. sej, razen tega pa so organizirali dva izleta ob zadovoljivi udeležbi. Na seji so največ govorili o socialnih vprašanjih, kulturno-prosvetnih dejavnosti, razen tega pa še o rekreaciji, o sprejetju nove ustave ter o izbiri kandidatov za TOZD in druge organe. Tov. Senčar je govoril o proizvodni problematiki, v razpravi pa so sodelovali še sodelavci Podhradski, vodja oddelka tov. Tavčar, Košir, Kržič, Vidic, Pristov, Knific in drugi.

Tov. Oven, je zastopal izvršni odbor sindikata Železarnice in poudaril, da bi morali več pozornosti posvetiti delu samoupravnih delovnih skupin ter rekreaciji članov delovnega kolektiva. Prav tako naj bi v prihodnje še več razpravljali o gospodarjenju v oddelku in Železarni.

Sekretar osnovne organizacije ZK v adjustaži štekel tov. Knific je na obnem zboru govoril predvsem o vključevanju delavcev v ZK. Za novega predsednika osnovne organizacije sindikata so izvolili sodelavca Janeza Kralja.

Ob koncu obnega zboru je bil sprejet program dela, ki vsebuje deset točk. V programu je poudarjeno sodelovanje z vodji SDS, ki jih bo treba še bolj spodbujati k delu in jim pomagati kar velja tudi za ostale samoupravne organe, da se bodo zavzemali za predloge in stališča, ki so skupnega pomena za vso Železarno. V programu so našteje tudi naloge sindikalnega odbora, ki jih bo moral sproti upoštevati, program pa tudi opozarja na praznovanje 30-letnice osvoboditve. Odbor osnovne organizacije sindikata bo moral skrbeti, da se bodo sodelavci v čim večjem številu udeležili proslav in prireditev v počastitev tega jubileja.

KONSTITUANTNA SEJA V VALJARNI PROFILOV

V petek, 10. januarja je bila na Javorniku konstituantna seja odbora osnovne organizacije sindikata valjarne profilov. Za predsednika je bil izvoljen Albin Jakopič, referenti za šport in rekreacijo pa bodo Milan Rjavec, Mujag Haskič in Marko Zukič. Zupan Mirko bo referent za

(Nadaljevanje na 7. strani)

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

(Nadaljevanje s 6. strani)
izlete, Vinko Lagoja pa za oddihe. Funkcijo referenta za kulturno-prosvetno dejavnost bo opravljal Dušan Udir, komisijo za prošnje in pritožbe pa bodo vodili Alojz Bauman, Ivan Lokar in Franc Soklič. Odbor osnovne organizacije sindikata je razpravljal še o sredstvih, ki jih dobijo pri zbiranju okujine, rušenju objektov ter za oddano medenino. Sklenjeno je bilo, da bodo denar uporabili izključno za izvedbo izletov. Ob ugodnih snežnih razmerah bodo izvedli sanksko tekmovanje. V zvezi s tem tekmovanjem so določili že nekatere podrobnosti.

Opozorimo naj še na sklepe občnega zbora, ki jih je pripravila komisija za sestavo sklepov. Odbor osnovne organizacije sindikata občni zbor naroča, da posveti več pozornosti mladini ki naj se na prostovoljni osnovi organizira v močno organizacijo. Delegati za področje socialno zdravstvenega varstva naj opozorijo na to, da je treba upoštevati v pokojninsko osnovo tudi nadurni zaslužek. Naloga odbora osnovne organizacije sindikata je, da tudi v prihodnji mandatni dobi organizira izlete, skladno z ustaljeno prakso in ob pomoči osebnega varčevanja. Tudi v prihodnje se bo treba zavzemati za krepitev samoupravljanja prek samoupravnih delovnih skupin. Vplivali naj bi tudi na to, da bo zbrani denar za izgradnjo stanovanj uporabljen za potrebe naših sodelavcev, da bi jih tako zadovoljili.

RAZŠIRJENA SEJA V TOZD VET

V torek, 14. januarja, je bila v sejni sobi upravne stavbe TOZD VET razširjena seja konference osnovne organizacije sindikata TOZD VET in odbora samoupravne delavske kontrole. Med razpravo o delu samoupravne delavske kontrole v TOZD VET so poudarili, da bo nje-nemu delovanju treba posvetiti večjo pozornost. Tako odbor samoupravne delavske kontrole ne bo prepuščen sam sebi. Tov. Pintar je v razpravi opozoril na pravilnik o organiziranju in delovanju samoupravne kontrole, ki je že v razpravi in določa kako naj bo le-ta organizirana v temeljni organizaciji združenega dela. Odboru samoupravne delavske kontrole so priporočili, da o omenjenem pravilniku razpravljajo in se tako seznanijo z nalogami ter odgovornostjo samoupravne delavske kontrole. Predlagano je bilo tudi, da naj bi za člane odbora samoupravne delavske kontrole organizirali seminar na katerem naj bi jih seznanili z nalogami.

Ob koncu razširjene seje so se strinjali s predlogom kadrovske komisije, da naj bi Franca Kobentarja ponovno kandidirali za predsednika tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Ob koncu seje so izvolili še delegate, ki bodo zastopali sindikalno organizacijo v skupščinah krajevnih skupnosti.

TOZD VALJARNE

V petek, 17. januarja so imeli v upravni stavbi v valjarni na Javorniku konferenco sindikata TOZD Valjarne. Tov. Polak je na seji obrazložil pravilnik o delovanju samoupravne delavske kontrole. K obrazložitvi niso imeli pripomb in so zato pravilnik v celoti sprejeli. V delegacije pri krajevnih organizacijah SZDL Javornik-Koroška Bela, Žirovnica, Begunje, Gorje in Blejska Dobrava so izvolili ustrezno število članov. Predsednik konference sindikata TOZD Valjarne Miha Hostnik je posredoval še informacijo iz katere je razvidno, da so zaradi kratkega roka in brez predhodnega posvetovanja posredovali predlog za podelitev priznanja OF. Konferenca se je strinjala, da naj bi dolžnost predsednika tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne tudi v prihodnji mandatni dobi opravljal dosednji predsednik Franc Kobentar.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V petek, 17. januarja je bila v spodnjih prostorih Kazine seja konference sindikalne organizacije TOZD Hladna predelava. Najprej so imenovali predstavnike sindikalne organizacije v krajevne skupnosti Sava, Plavž, Podmežaklja, Hrušica, Planina pod Golico in Podbrdo. Na osnovi razprave v drugi točki dnevnega reda, so se dogovorili, da bodo občinski konferenci SZDL posredovali predlog za podelitev priznanja OF. Dalj časa so se zadržali tudi pri odvajanju sindikalne članarine. Podprli so predlog predsednika tovarniške konference sindikata Železarne tov. Kobentarja, da naj bi članarino v skrajnem primeru delili v razmerju 50:50.

Izvršni odbor tovarniške konference sindikata Železarne tudi predlaga poživitev dela samoupravne de-

lavske kontrole. Dogovorjeno je bilo, da bodo skupaj s člani odbora samoupravne delavske kontrole obravnavali pravilnik o delu ter organiziranosti tega organa. Konferenca sindikata v TOZD Hladna predelava je soglasno s predlogom, da naj bi tov. Kobentar tudi v prihodnji mandatni dobi opravljal funkcijo predsednika tovarniške konference sindikata Železarne.

Tov. Pestotnik je navzoče obvestil o pregledu možnih kandidatov za bodočega predsednika sindikalne organizacije TOZD Hladna predelava in za to mesto predlagajo Antona Dežmana iz jeklovleka.

RAZISKOVALNI ODDELEK

V petek, 17. januarja, je bil redni letni občni zbor osnovne organizacije sindikata raziskovalnega oddelka in energetskega gospodarstva. Poleg članov kolektiva sta se občnega zbora udeležila tudi direktor TKR Marin Gabrovšek in Jože Osvald, ki je zastopal izvršni odbor sindikata Železarne.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Bogdan Stocca je v svojem obširnem poročilu poudaril pomen sklepov sprejetih na 8. kongresu. Nanizal je celo vrsto nalog, ki jih bo treba opraviti skladno s sprejetimi sklepi. Razen o kongresu in njegovem delu ter sprejetih dokumentih je predsednik Stocca govoril še o problemih naše Železarne in pri tem poudaril izgradnjo nove hladne valjarne, ki je za jeseniško železarno izrednega pomena. Dalj časa se je zadržal pri kvalitetni problematiki, ter o opremitvi prostorov. V minulemu letu so nabavili več novih aparatov in naprav.

V razpravi je sodelovalo več članov kolektiva med njimi tudi Jaka Šranc iz energetskega gospodarstva. Povedal je, da si prizadevajo na različnih področjih, radi pa bi sodelovali v športnih ter drugih dejavnostih sindikalne organizacije, da bi se tako vključili v življenje in dejavnost raziskovalnega oddelka. V razpravi sta sodelovala Oskar Kurner in Marin Gabrovšek. Največ pozornosti sta posvetila problematiki raziskovalne dejavnosti. Tov. Gabrovšek je dejal, da bo treba skupaj z energetskega gospodarstva osvojiti tehnologijo predelave jekla, ki bo služila kot vložek za novo hladno valjarno, še preden bo začela obratovati. Omenjal je še kadrovske probleme, nagrajevanje ter sodelovanje s kolektivom energetskega gospodarstva. V zvezi s tem je predlagal izdelavo enoletnega in štiriletnega koncepta razvoja energetskega gospodarstva, koncept raziskovalnih aktiv in drugo.

Predstavniki tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne tov. Osvald je pozdravil občni zbor in poudaril, da je osnovna naloga vseh članov kolektiva, da sodelujejo pri nadaljnjem utrjevanju temeljnih organizacij združenega dela. Probleme, ki so bili obravnavani na občnem zboru, bo posredoval tovarniški konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne. Poleg poročila predsednika ter poročila o finančnem poslovanju in ostalih poverjenikov je bilo občnemu zboru posredovano tudi obširno poročilo o športni in kulturnoprosvetni dejavnosti, ki ugotavlja razgibanost, dejavnost na področju rekreacije.

Ob koncu občnega zbora so izvolili nov sedemčlanski odbor in za predsednika sodelavca Slavka Dežmana.

SKUPNE SLUŽBE

V ponedeljek, 20. januarja so se sestali predsedniki osnovnih organizacij sindikata v skupnih službah. Predvideli so delegate, ki bodo zastopali sindikalno organizacijo v krajevnih organizacijah SZDL: Boh. Bistrica, Kr. Gora, Žirovnica, Lesce, Plavž in Sava. Razpravljali so še o poteku delovnih konferenc v organizaciji sindikata skupnih služb.

Zadnja konferenca bo v soboto, 1. februarja. Sprejet je bil predlog, da naj bi tov. Kobentar tudi v prihodnje opravljal funkcijo predsednika sindikalne organizacije Železarne.

RTA

V ponedeljek, 20. januarja je bila prva seja izvršnega odbora sindikalne organizacije. Sprejet je bil sklep, da bodo predlog programa za delovanje sindikalne organizacije posredovali samoupravnim delovnim skupinam v razpravo in potrditev, nakar bodo izdelali delovni načrt. Samoupravne delovne skupine naj bi razpravo o idejnem programu zaključile do 15. februarja.

Na seji so se dalj časa zadržali pri organizaciji izletov in pri predlogu obratovodje, ki ga je posredoval že na občnem zboru, da naj bi v bližnji prihodnosti vzpostavili stike s sindikalnimi organizacijami sorodnih obratov v železarni Ravne in Store in na tej osnovi organizirali medsebojna srečanja. Na seji so poudarili, da mora biti športna dejavnost organizirana v oddelkih oziroma obratih. Za medsebojna srečanja med oddelki so odobrili nagrado v višini 50 dinarjev, posameznim oddelkom pa je treba posredovati program rekreacijske dejavnosti. Samoupravnim delovnim skupinam nameravajo posredovati tudi problematiko v zajemne pomoči CEBELICA, v obliki varčevanja in dodeljevanja manjših brezobrestnih posojil. Pregledali so tudi predlog sprememb števila samoupravnih delovnih skupin v obratu BMR. Pregledali naj bi tudi prejemke sodelavcev, ki že dalj časa bolujejo, da bi jim lahko odobrili denarno pomoč.

ŠAMOTARNA

V sredo, 22. januarja je bila 14. seja sindikalnega odbora. Največ pozornosti so namenili pripravam za izvedbo občnega zbora. Občnemu zboru bodo predlagali, naj za delegate šamotarne v konferenco sindikata TOZD Talilnice izvoli sodelavce Cataka, Ščulaca, Podlesnika in Berglja. Prav tako bodo občnemu zboru posredovali predlog za sestavo odbora osnovne organizacije sindikata, ki naj bi ga tudi v prihodnje vodil Vinko Pfajfer. Ob koncu seje je predsednik Pfajfer povedal, da so v TOZD Talilnice prejeli denarne nagrade ob izpolnitvi letnega plana, vendar šamotarne niso upoštevali in bodo o tem problemu razpravljali na občnem zboru.

RAZŠIRJENA SEJA IO SINDIKATA ŽELEZARNE

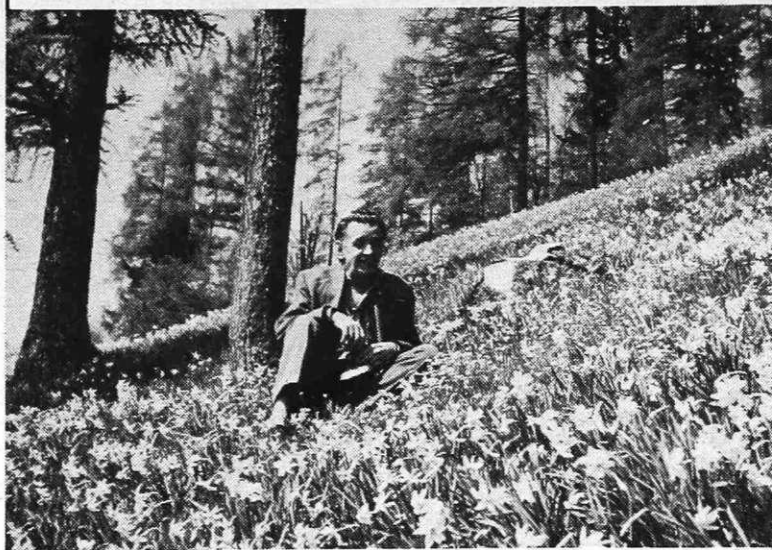
V četrtek, 23. januarja je bila v Delavskem domu na Jesenicah razširjena seja izvršnega odbora sindikata Železarne. Razen članov izvršnega odbora, so se seje udeležili tudi predsedniki sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela.

Občinska konferenca SZDL Jesenice je sindikalni organizaciji v Železarni posredovala gradivo v zvezi z nadomestnimi volitvami predsednika družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Jesenice. Izvršni odbor sindikata Železarne v zvezi s tem podpira kandidature Teodora Kreuzerja, za predsednika družbenopolitičnega zbora občinske skupščine.

Na seji so bili informirani še o nalogah, ki so jih prejeli predsedniki sindikatov v TOZD, v zvezi z analizo delovanja organov samoupravne delavske kontrole v TOZD. Na seji je bilo poudarjeno, da je treba dosledno upoštevati predvideni rok, da konference sindikata TOZD obravnavajo to problematiko in jo skupaj s stališči in pripombami posredujejo izvršnemu odboru sindikata do 25. januarja.

Ob koncu seje so iz sredstev solidarnostnega sklada odobrili denarno pomoč svojcem štirih umrlih sodelavcev.

ZVESTEGA ČASTILCA ZLATOROGOVEGA KRALJESTVA NI VEČ

Planinski svet, ki ima svoje oblikovalce med slikarji, fotografi in literati, je našel tudi svojega častilca v skromni osebi pokojnega MATEVŽA MIKLJA.

Njegovi edinstveni planinski posnetki so vnašali prijetno svežino na gorenske medkulturne fotografiske razstave, v obdobju med obema vojnama.

Še dobro se spominjam prvega srečanja z njim v jeseniški gimnaziji leta 1948, ko je imel predavanje KOMPOZICIJA SLIKE. MATEVŽ se je tako vživel v to kar je predaval, da ni več stal pred nami kot govornik, temveč kot živ ustvarjalec. Ta silni življenjski in ustvarjalni ogenj je bilo tisto, kar me je pri njem najbolj zagrabilo in prevzelo.

In ta ogenj je sedaj ugasnil, živel pa bo še naprej v njegovih delih. MATEVŽ je bil umirjen človek, skozi trdo šolo spoznanja se je prebil v prve vrste. Bil je ustrezljiv tovariš, vendar ponosen in dosleden do skrajnosti. Bil je obziren do nas mlajših, toda oster, če je naletel na površnost in neznanje iz malomarnosti. In takega smo imeli radi. Planinska fotografija mu je bila začetek in konec vseh njegovih stremeljenj.

Rodil se je 26. septembra 1907 na Jesenicah. Zrasel je iz delavskega rodu pod vnožjem Karavank in Julijcev. Kakor v slutnji velikega odhoda se je vedno rad vračal v ta edinstveni svet Julijcev, ki ga je tako ljubil.

Poslavljamo se od človeka, ki nam je bil kot človek in klubski tovariš izredno blizu. Prav zato nam je njegov odhod toliko težji. Ni dolgo tega, ko smo bili še skupaj na klubski seji. Življenje mu je bilo delo. S svojim temeljitim strokovnim delom se je kaj hitro uveljavil v Železarni, kot pri planincih, zlasti pa kot mojster umetniške fotografije. Bil je odličen žičar in predvsem zavzet fotograf. V svojih mnogostevnih fotografijah je ponesel lepoto slovenske zemlje po širnem svetu. Za svoje nesebično delo pri vzgoji mladega rodu, je postal častni

član foto kluba Andrej Prešeren na Jesenicah, častni član foto skupine Janez Puhar na jeseniški gimnaziji ter častni član foto kluba Vintgar na Blejski Dobravi. Svoje obsežno strokovno znanje je nesebično razdal do zadnjih dni življenja.

Poln optimizma je MATEVŽ verjel, da je njegova bolezen samo prehodna težava. Še zadnje dni življenja je govoril, kaj bo še storil, samo da ozdravi. Počasi, kot se zapre fotografski objektiv in utone v nič — ljuba nam slika. Krog se je zaprl...

Klena osebnost, kakršna je bila osebnost pokojnega MATEVŽA MIKLJA, z vsemi lastnostmi preprostega delavca in fotografa — umetnika, pravzaprav ne umre. Tako osebnost zgori za višje cilje in humanejše odnose med ljudmi. Bil je izreden poštnjak in skromen človek. Ta izredno marljiv delavec, ki si je še pred kratkim po mačehovsko odmerjal čas za počitek, ki ga telo potrebuje — je prejel v letu 1973 za življenjsko delo na področju fotografije bronasto Kidričevo plaketo, leto pozneje pa še srebrno plaketo Ljudske tehnike Jugoslavije. Bil je fotoamater I. stopnje ter ustanovni član foto kluba na Jesenicah. Svoje petdesetletno aktivno delo na polju fotoamaterstva je sklenil pretekli petek. Klubski kolegi smo mu še posebej hvaležni, saj je v naših vrstah z vsjo osebnostjo prizadetostjo opravljal odgovorne dolžnosti. Z njim izgubljamo odličnega strokovnjaka in dobrega prijatelja.

Kolikor nemočen je bil proti svoji kruti usodi, toliko močnejši ostaja v svojih delih in težko nam je, ko ob slovesu čutimo koliko bi nam lahko še dal. V njegovem živem stiku z življenjem in naravo obstaja dimenzija — dimenzija resničnega podoživljanja sveta, ki so ga zmogni preprosto povedano le — dobri ljudje. Kratko, pa vendar sila polno življenje.

Slavko Tarman

Železarski globus

FRANCIJA

Do leta 1980 bodo v železarni Neufes-maison Châtillon, proizvedli letno milijon ton surovega jekla. Da pa bodo to dosegli, bodo v modernizacijo različnih naprav v železarni vložili 150 milj. francoskih frankov. S tem denarjem bodo modernizirali plavž št. 5, valjarno blumov, kisikove konvertorje in instalirali novo napravo za sintranje.

IRAN

Iranska železarska družba National Iranian Steel Industries Company iz Teherana, je sklenila sporazum s švedsko družbo Granges Company. Po tem sporazumu bo švedska družba s tehnično pomočjo sodelovala pri izkoriščanju rudnika železove rude Gol-E-Gohar v provinci Kerman. Zaloga železove rude, z okoli 60 odstotkov železa, cenijo na 200 milj. ton. Z izkoriščanjem bodo pričeli leta 1978, letno pa bodo nakopali pet milj. ton železove rude.

ŠVEDSKA

Švedska železarska družba Granges Company je za modernizacijo svoje železarne Oxelösund porabila 23. milj. britanskih funtov. S tem denarjem bodo zgradili nov 180 tonski LD konvertor in nekaj drugih novih naprav. Do modernizacije je ta železarna letno proizvedla milijon ton surovega jekla, zdaj pa je letna proizvodna zmogljivost narasla na 1,5 milj. ton surovega jekla.

TUNIZIJA

Predstavniki japonskih, brazilskih in zahodnonemških železarskih družb, bodo skupno izvedli študijo za gradnjo novega obrata za proizvodnjo železove gobe v Tuniziji, ki bo stal v kraju Gabes. Predvidoma naj bi obrat začel s proizvodnjo železne gobe že v letu 1977. Njegova letna proizvodna zmogljivost bo milij. ton železove gobe, proizvedene po Midrex postopku.

Spomini na našo revolucionarno preteklost

Ivan Jan

4

MRTVI NE LAŽEJO

(odlomke iz knjige)

Martina, Martina!
Bernard ga je pogledal in se začudil glasnemu vzdihu.

— Kaj ti je? Koga kličeš?
Aleš ni ničil vedel, da je izgovoril njeno ime naglas. Bil je prepričan, da je o njej le mislil.

Zdaj pred Bernardom ni hotel več skrivati svoje nesreče. Zakaj si ne bi olajšal srca. Bernard ni silil vanj, videl pa je, da ga nekaj še posebej teži, zato mu je rekel:

— Morda je kaj takega, da bi mi lahko zaupal?

Aleša je razjedajoča notranjost silila k pripovedovanju. Bernard bo razumel in bo znal kaj reči.

— Dosti bi imel povedati, a zgodba ne bo lepa.

— Kakršna je, poslušal bom brez besed. Nekaj sem namreč spoznal, nekaj, kar bi rad povedal tudi drugim. Pravijo, da čas celi rane. Ta misel pa se mi ne zdi preveč pravilna. Morda to velja za telo, a tudi ne v usakem primeru! Za naša čustva, za našo duševnost pa prav gotovo ne.

— Kaj meniš? Razloži mi bolje!

— Ti si me spomnil na to. Čas celi rane le tedaj, če človek večkrat govori in misli o preteklem, o tistem, kar ga je ranilo, in če si dopoveduje, da se to ne bo več povrnilo. Kadar je tako, čas pomaga. Kdor pa noče priznati, da je nekaj minilo, do smrti ni več zdrav. Tuje mu je veselje, sprostitev ne pozna in nazadnje umrje s težo, ki ga je morda tlačila več let.

Tako mu je Bernard razvezal jezik. Dolgo mu je pripovedoval vse po vrsti: o Filipu, o Martini, o Golobu, o vsem svojem delu in življenju, ki je bilo nazadnje tako tesno povezano s temi ljudmi. To je bila pretrgana pripoved in obtožil se je zaradi nerodnosti, ki jo je naredil pri Filipu.

— Zdaj vidiš, kaj me grize! Mi lahko rečeš, da nisem pri tem nič kriv? Najbolj pa se grenim zaradi Martine. Mislim, da je odločen človek, ki se bo znal žrtvovati v pravi trenutki, pa je le velik, naiven otrok! Zato pa ni moja krivda nič manjša! Kako prav imaš, da čas sam od sebe ne more zaceliti ran! Posebno ne takih! Še smrt je dosti krat premalo!

Bernard mu je prizanesljivo kimal in nekaj časa ni vedel, kaj bi mu rekel. Potem pa ga je oštel:

— Prav je, da si do sebe tako strog, vendar nimaš pravice, da v tem pretiravaš. Boš videl, da nimaš vselej prav.

Zdaj se je spomnil, da mu o obveščevalcu Petru, ki je bil tudi za temi zidovi, še ni povedal tako, kakor mu je povedala Martina, zato je rekel:

— S Petrom so delali hitreje kakor z drugimi. Čakali so samo še na

primerno priložnost, da ga bodo ustrelili med talci.

Njegova žena Angela je bila med moževino aretacijo že močno noseča. To je bil tudi vzrok, da je niso odpeljali z njim vred. Njun zakon ni bil več tako mlad, kakor bi sodil človek zaradi njene prve nosečnosti. Oba sta bila že izgubila upanje na potomce, ki bi jih imela nadse rada. Minilo je leto, dve od poroke, vendar ju življenje brez otrok še ni prav nič motilo. Celo prav jima je bilo, kajti stanovanje sta si urejala počasi, s skromnim zaslužkom in pridnimi rokami.

— Ko bo v hiši tudi elektrika, pa bomo naročili, sta govorila drug drugemu, in tudi za sosedo to ni bila skrivnost.

Odtlej je minilo nekaj let, otroka pa še nobenega. Zato sta poskusila tudi pri zdravnikih.

Prvo zimo potem, ko so prišli Nemci, pa se je zgodilo. Angela je bila presrečna, Peter pa se ji je smehljaj izrazil, ki bi osrečil vsakogar.

Težko ji je bilo brez moža in bala se je, da bo veseli dan morala dočakati sama. Zato jo je zgrabila misel, da ga mora obiskati, da mora priti do njega. Misel o tem, da ga lahko ubijejo, je neprenehoma morala dušiti. Nekaj časa se je še upirala, ko pa od Petra ni bilo nobenega glasu, je poskušala dobiti dovoljenje za obisk v zaporih. Vsaj za kratek hip, samo da se bosta videla. Saj to ne bo ne prvi ne zadnji primer, ko se bo zaradi tega morala poniževati pred oblastjo. Toda za Petra in še za nerojenega Petrička ji ne bo nobena reč pretežka. Okorno je napisala prvo prošnjo, in ko ni bilo nobenega odgovora, še drugo. Pa ni nič zalego. Tedaj je odšla na gestapo sama. Filipa ni hotela prositi za pomoč, čeravno so se ljudje pogosto zatekali k njemu, da jim je kaj svetoval, napisal ali posredoval. On pa se ji ni ponujal.

Ko je dobila dovoljenje, čeprav po uradni poti, se je vendarle začudila. A se ni hotela ubijati še s tem. Poglavitno je, da bo videla moža.

Se vedela ni, da prijazni in čedni oficir ni bil nihče drug kakor obersturmführer Werner.

— Morda bo vašemu možu ta obisk samo koristil. Nekako trmasto se vede, zato ravnajte z njim zelo uvidevno. Zaradi otroka, ki bo kot kaže, kmalu rojen, mu recite, naj nikar ne mlati prazne slame. To vsem skupaj lahko samo škoduje. Dela se, kot da je od nas prvič slišal za partizane.

Zbegan in vendar zadovoljna zaradi dovoljenega obiska je drugi dan odšla na vlak. Tudi nekaj ponos jo je držal pokonci. Gestapovec ji je sam povedal, da Peter ni

popustil. Poplačana bo za ponižanje, ki ga je morala tvegati zaradi tega. Vso pot je požirala sramoto, vmes pa nestrpno čakala na srečanje. Blizu postaje je že bila, ko je prečkal pot neki kolesar. Kljub naglici se ji je zdelo, da je bil Filip. Zelo se mu je mudilo, in ko je onstran proge zavil proti potoku, je ugotovila, da je bil res on. Če jo je bil opazil ali ne, ni vedela, vse pa je kazalo, da je ni. Ni vedela, zakaj bi ji bilo to neprijetno, vendar ji je bilo ljubše, da je ni videl.

Pri vstopu v zapore, kjer je pokazala dovolilnico, ji niso delali nobenih težav. Mrki stražar jo je odvedel v čakalnico, kjer je nekaj časa ostala sama. Bil je isti prostor, kjer sta se srečala Martina in Aleš.

Potem so ga pripeljali. Že po hoji je bilo videti, kako je z njim. Kakor da to ne bi bil več Peter! Vsa njena postava je odrevenela, da prvi hip niti vstati ni mogla. Po licih so ji spolzele solze, ki si jih je sramežljivo obrisala in jih potem hotela prikriti s smehljajem. Peter se je tudi prizanesljivo smehljaj. Vedel je, kako je z njim, a se je zarekel, da ji tega ne bo povedal. Vsaj naravnost ne. Zaradi nje in zaradi otroka! V njunih pogledih je bila zadrega.

Stražar je bil videti strpen.

Peter in žena sta nekaj časa zadržano molčala, potem pa sta si na kratko povedala najnujnejše. Vedela sta, kaj lahko govorita in česa ne. In potem je Angela rekla:

— Morda se bo pa še dobro končalo!

To njeno upanje, ki ga nikakor ni mogel razbiti, je Petra najbolj prizadelo.

— Morda, je rekel počasi in šepetaje. — Toda nič ne veš, kaj se lahko zgodi. Tu me najbrž nimajo kar tako!

Žena ga je vprašujoče gledala, da bi ji povedal kaj več. Toda on se je delal, kot da tega ne čuti. Moral jo je pripraviti na to, kar se bo zgodilo, da potem ne bo vsega preveč in hkrati.

— Kakorkoli se bo zgodilo, boš razumela! Saj si tako...

Ni mogel dokončati, kar je mislil povedati, stisnilo ga je v grlu, a je to skril s kašljem.

Sam pri sebi pa se je čudil in ugibal, kako da so ji dovolili obisk. In prav tega se je oklenila Angela, ko je upajoče rekla:

— Vidiš, če bi kazalo na slabo, me najbrž ne bi pustili k tebi.

Peter se je grenko nasmehnil takemu upanju, a moral ga je uničiti pred njo. Če ne čisto, vsaj načeti ga mora. To ji je dolžan. — Včasih je to dobro, drugič pa spet slabo znamenje. Tu nismo zaradi lepšega in vse je tako nezanesljivo.

Ko se je v tej stiski Peter premaknil, je za srajco videla sledove udarcev. Pogledala je proti stražarju in potem z očmi pokazala, kako se ji smili.

— Je hudo? se je tedaj vendarle ojnaučila, a ji je bilo takoj žal.

Mladi Osterc se je bil vrgel po starem. Kot stari je vedel, kje je kaj naprodaj, kakšni upi so na hišah, kakšna bo letina in koliko bodo cesarji vzeli. Vedel je za dež dva dni naprej. Točil je šmarnico za cvček in ljudem se na pamet ni hodilo, da bi jo pili kot šmarnico. Posojal je denar in ljudje so ga včasih odslužili šele po desetih letih. In imel je vozov! Če si jih kje dobil na posodo, si jih pri Ostrcu. Kaj za to, če so se strla kolesa! Vrnili si nova, dodal še ojesa, da je bilo ja vse v redu.

In kar je glavno v teh časih: hiša je bila partizanska. Stari je poslal enega k belim (ta je padel) enega v hosto, ki je vso vojno žajfo kahal na Rogu. Po desetem majniku petinštiridesetega se je vrnil v novi uniformi. Nekaj mesecev si je čistil nohte in prepeval Na oknu glej obrazek bled. Po materini smrti pa se je preoblekel v civil in se oženil z Rotarjevo, ki je imela tri brate v Rupnikovem jurišnem bataljonu in je tudi ostala sama. Ampak sama z velikim posestvom! Potem se je vpisal še v vse organizacije in odprl gostilno.

Slavomir Osterc ali Slavc si je na pravo stran počesal pamet. Samo za videz je imel eno, v resnici sta bili pa dve. Ena je bila za tovariše z okraj, z drugo pa se je naskrivaj vdajal prihodnosti in kdaj pa kdaj požaloval za bratom, ki je padel...

Ja, včasih, samo včasih je povedal tovarišem iz Ozne, kaj govore ljudje. Pa ne vsega. Zašil je le ženiniga bratranca za nekaj mesecev. In Turka in Reclja iz Mihovega dola. Pa za to se ne bo pokoril, če kaj pride. V kamri visi povečana bratova slika, tu sta potem še

PAVLE ZIDAR

SVETI PAVEL

31

župnik in kaplan; oba vesta, kaj je. Kaj je, ve tudi Debevc iz Gornjih Zagorjan.

Bil je tako lepo na pol. In če je kdaj prvo polovico skušal z drugo, je bila vsak končen mož. Zato je bilo življenje Slavomirja Osterca čisto in brez gub.

Pred gostilno s prostranim in blatnim dvoriščem je bilo natlačeno vozov in živine. Konji so rahlo sklonjeni strmeli predse. S širokih odej in šotorskih kril pa se je zlivala voda. Tudi krave in voli so obmrovali in ponujali glave nenaveličanemu dežju.

V gostilni pa je vrelo. Šipe so bile motne od sopare. Za njimi pa glasovi kot na tisoče plavutk.

Na prag sta prišla Krajcer in Abram. Zagledala sta se najprej v mreno dežja in šele potem po vohih in konjih. Tipala sta za rezo na hlačah, in najprej je spustil Abram, nato pa še Krajcer, tako da sta z nenadnim šumom vznemirila tudi živino.

— Ampak, je ritnil Abram, tale Slavc je prasica. Vrta, vrta, samo da ima kaj naprej nesti.

Krajcer si je zapenjal rezo in gledal prek Abrama na cesto:

— Kaj je hotel zvedeti? Koliko imaš še dodatne obveze?

— Ne! Za Debevca sprašuje.

— Aja! je postal in se naslonil. Ta ga martra. Kaj mu je pa naredil?

— Ti vrag ti! Turka je za dva meseca posadil k ričetu, za njim Reclja, zdaj vrta za Debevcem.

— Kaj si mu ti... Frenku? ga je pogledal Krajcer.

— Mali stric.

— Kaj ne bož vedel zanj! je Krajcer porinil glas v njegov trebuh. Res je pa, da svojih ne boš tlačil v kašo. Kaj ga pa, hudiča, briga Frenk! Jaz bi ga po gobcu. Greš?

Stopila sta v vežo. Dišalo je po obari in po drveh. Krajcer je odrinil vrata in topel duh po cunjah, ki so se parile na segretyh ljudeh, duh po mesu in žganju, tobaku in razlitem vinu se je zrival mimo njuno na mrzli hodnik.

Zagreti obrazi so lezli drug v drugega. Vsakdo tu je bil svet zase. Čim več je pil, bolj svoj je bil. Nad vsemi pa se je zgoščal len in zabuhel oblak dima.

Ruska kapelica v spomin ruskim vojnim ujetnikom, ki so gradili cesto na Vrščico in ki jih je zasul snežni plaz

1

Ivan Arih

GRADNJA CESTE PREKO VRŠČICA V ČASU PRVE SVETOVNE VOJNE

V času avstro-ogrske monarhije je bila dolina Soče, še posebno naselje Trenta in Log, močno gospodarsko vezana na Kranjsko goro. Planine kranjskogorskih in korenjskih kmetov ter kmetov iz Gozd Martuljka, so segale na drugi strani Vrščice po pobočju skoraj do vasi Trenta. Trentarji so nosili svoj sir in skuto prodajati v Kranjsko goro. Tudi za ovce in koze jim je bil glavni trg Kranjska gora, posebno v oktobru drugo nedeljo in soboto, ko je bil v Kranjski gori tržen dan. Na ta dan je prišlo na sejem veliko Trentarjev, korošcev in prebivalcev okoliških vasi. Postavljenih je bilo ponavadi preko 50 tržnic z vsakovrstnim blagom, kar je ustvarjalo zelo živahno trgovino. Trentarji so že v soboto pripeljali na trg svoje koze in ovce. Za izkupiček pa so si običajno nakupili največ koruzne moke, katero so morali na svojih ramah prenesti na preko štiri ure dolgi, strmi in kamniti poti preko Vrščice.

V tem času je povezovala Kranjsko goro s Trento le slaba pastirska pot. Šele v letu 1909 je vojska to pot toliko popravila, da je bil možen prehod s topovi preko Vrščice. Iz Kranjske gore do Trente ni bilo razen pastirske kočje v Klinu in na Veliki planini ter turistične Erjavčeve kočje na Močilu pod Vrščicem in Tičarjevega doma na Vrščici, katerega je zgradilo Slovensko planinsko društvo, nobe-

nega drugega človeškega bivališča. Ko je v letu 1910 kupil Zakotnik iz Ljubljane od kranjskogorske skupnosti les na pobočju Trente na Veliki planini, je uredil pot toliko, da je bil možen po nji prevoz lesa v Kranjsko goro.

Po vstopu Italije v vojno, v letu 1915, pa je postala Kranjska gora vojna cona. Po zasedbi Krna po Italijanih, je dobil planinski prehod preko Vrščice zelo važen pomen za oskrbo armade v dolini Lepenja in Dupli planini. Poveljstvo avstroogrske armade je smatralo za nujno, da se prehod preko Vrščice uredi, da bo mogoče oskrbovati armado na tem delu soške fronte.

V začetku so pripeljali precejšnje število civilistov, največ Primorcev, ki so bili zaradi vojne izseljeni s svojih domov, da so zasilno uredili in vzdrževali pot, katero je napravil Zakotnik. Takoj za njimi so začeli prihajati transporti ruskih vojnih ujetnikov. Kranjska gora je bila kmalu obkrožena z velikim številom barak, ki so služile za zasilne bolnice, skladišča in stanovanje, za ogromno število ruskih ujetnikov in avstrijske vojske. Izgledalo je kot da je Kranjska gora taborišče ruskih ujetnikov. Največ ujetnikov je bilo dobljenih za gradnjo nove ceste po dolini Pišence preko Vrščice v dolino Soče in gradnji žičnice, ki je bila speljana od železniške postaje v Kranjski gori, vzporedno z novo cesto po dolini Pišence preko Vrščice.

Železniška postaja v Kranjski gori se je močno povečala. Postavljeni so

bili štirje novi tiri in tri razkladalne rampe. En stranski tir je bil speljan na postajo žičnice, ki je bila tam, kjer stoji sedaj zdravstveni dom in druge stavbe v smeri Podkorena. Pri gradnji nove ceste računajo, da je bilo zaposlenih preko 12.000 ruskih ujetnikov. Ker je potekala gradnja nove ceste po dolini Pišence, so po tej dolini proti Vrščici gradili tudi barake.

Bil sem na fronti v Lepeni in Dupli planini in sem imel, ko sem hodil v Kranjsko goro po pošto in živila, priliko opazovati pod kakšnimi pogoji so cesto gradili. Ogromno ljudi, slabobolečnih v stare vojaške uniforme, je delalo le s krampi, lopatami in kopljami. Kar se mehanizacije tiče so imeli le en valjar na parni pogon. Ko si šel mimo njih, si slišal prijetne prošnje: »Gospod imaš kruh, imaš cigarete.« Nema lokrat sem videl tudi brutalne nastope stražarjev. Nehote sem si včasih mislil, ali te ujetnike sploh smatrajo za ljudi.

Ker je vojaško vodstvo zahtevalo, da se cesta čimprej dogradi, so bili ujetniki primorani delati ob vseh vremenskih neprilikah. Glavni vodja gradnje ceste je bil Rimel. Ta je kupil od gospodarske skupnosti v Kranjski gori za 100 goldinarjev nekaj prostora na Gozdu in si je obenem z gradnjo ceste gradil tudi svojo lastno stavbo. Ob koncu vojne mu je skupnost vrnila vložno knjižico za 150 goldinarjev. Sedaj je ta stavba planinska kočja na Gozdu.

(Nadaljevanje sledi)

KAKO REŠITI ŽELEZNICE

Železnice so ena od organizacij posebnega družbenega pomena, ki pa so že vrsto let v težavni finančni situaciji. Tudi preteklo leto so zaključile z izgubo in zato so se lotili akcije za saniranje teh problemov. Za razgovor smo zaprosili pomočnika šefa železniške postaje na Jesenicah Franca Jerala:

VPRAŠANJE: Kakšno je dejansko stanje?

ODGOVOR: Na železnici imamo že leta nazaj večje oz. manjše izgube. Do sedaj je te izgube najprej pokrivala federacija iz svojih sredstev, v poznejših letih pa republiki. Ker je bila v letu 1974 sprejeta nova ustava in je bil tako imenovani državni kapital likvidiran, se je postavilo vprašanje kako v bodoče pokrivati izgube na železnici, saj ima železnica nek splošen družbeni značaj. Z ozirom na to, da smo v letu 1974 opravili rekorden prevoz tovora in potnikov, saj se je promet povečal za osem odstotkov glede na leto 1970, ko smo v vseh povojnih letih opravili največji promet, so nam te naše izgube pravzaprav nerazumljive. Vendar nam družba ni priznala višjih tarif, ko smo to zahtevali, niti ne v takem znesku, kot smo zahtevali. Poleg tega se je pojavila še povečana amortizacija, tako da smo že ob polletju izračunali, da bo izguba na slovenskih železnicah okrog 550 milijonov novih dinarjev.

VPRAŠANJE: Kako pri železnici nameravate sanirati tako stanje?

ODGOVOR: Stanje je treba sanirati samo preko samoupravne interesne skupnosti, ki je bila v naši republiki ustanovljena za železniški in luški promet. Skupščina je zasedala 23. decembra. Prvotni predlog železničarjev je bil, da bi gospodarske organizacije v Sloveniji izgubo krile iz ostanka dohodka in sicer tako, da bi plačale 5,8 odstotka zneska od davka, ki ga odvajajo. Skupščina samoupravne interesne skupnosti tega predloga železnici ni sprejela z ujemljivostjo, da bi to preveč ohromilo gospodarstvo in zaradi česar bi lahko nekatere delovne organizacije prišle tudi v težak gospodarski položaj. Sprejela pa je sklep, da je treba železnico vseeno sanirati in jim omogočiti nadaljnji razvoj. Na samoupravni interesni skupnosti za železniški in luški promet so zato sklenili, da se davek, ki so ga vse gospodarske organizacije po zakonu v višini 1,6 odstotka bile dolžne plačevati za investicije in drugi davek v višini 1,3 odstotka, ki so ga plačevale direktno za izgradnjo železniških prog, prepusti železnicam. Torej, da se ta sredstva odstopijo železniškemu podjetju Ljubljana. Slovenske železnice bi morale ta denar, ki so ga gospodarske organizacije plačevale v letu 1973 in 1974 vrniti po 30 letih po enem zakonu, po drugem pa po 60 letih. To se pravi leta 2003 in leta 2033.

VPRAŠANJE: Kako ste se pri železnici lotili same akcije? Kako je organizirana?

ODGOVOR: Ta akcija je organizirana po prometnih središčih, med katerimi so tudi Jesenice. Vse delovne organizacije v Sloveniji so dobile od samoupravne interesne skupnosti pismo z obrazložitvijo, s katerimi sredstvi naj bi pokrili izgubo na železnici, obenem pa tudi izjavo o podpisu sporazuma. Že v skupščini je bilo rečeno, da akcija ne bo uspela, če ne bo pomoči družbenopolitičnih organizacij. Tako smo tudi na Jesenicah ustanovili poseben štab, ki spremlja akcijo, pokrovitelj je občinski sindikat, zastopane pa so tudi druge organizacije — občinski komite ŽK, občinska konferenca SZDL in pa seveda predstavnik železnice in delegati samoupravne interesne skupnosti z našega področja. Štab je vsem delovnim organizacijam v občini — vsem predsednikom delavskih svetov in predsednikom sindikalnih organizacij poslal posebno pisma, v katerih jih poziva, da pomagajo iz težkega položaja in upamo, da bo akcija uspela.

VPRAŠANJE: Morda veste že kakšen je trenutni odziv v Sloveniji in naši občini?

ODGOVOR: Kot dobivamo informacije, interesna skupnost izdaja poseben bilten, vidimo, da je akcija v teku, da so odzivi delovnih organizacij zelo dobri in prepričani smo, da bo akcija uspela. Konkretno za Jesenice lahko povem, da je v železnici že zasedal kolegij, ki se je odzval temu pozivu, seveda pa morajo o tem odločiti še zaposleni. Enako je v nekaterih drugih organizacijah, kot so Ročca, Zarja, sporazum so podpisali že v Lesno-galanterijskem obratu Jesenice in Jesenice Transport, podpisali ga bodo v podjetju Elan v Begunjah, ponekod pa tudi še kolebajo kot na primer v gostinskem podjetju Gorenjka, ki je zaradi slabih zim v težkem finančnem položaju. Vendar sem prepričan, da bodo tudi ta podjetja, ko bodo videla, da ne gre za

sredstva, ki jih je treba takoj dati oziroma sploh dati, ampak da gre za denar, ki bi ga dobila vrnjena šele po 30 oziroma 60 letih, pristala na akcijo. Skupno je v Sloveniji do 27. januarja podpisalo samoupravni sporazum že 67 delovnih organizacij.

VPRAŠANJE: Torej so govorili o tem, da naj bi delovni ljudje odstopili eno delovno dnino ne-utemeljene.

VEČ VPRAŠANJ NA SEJI IZVRŠNEGA SVETA

V četrtek je bila redna seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, na kateri so najprej poslušali informacijo o gradnji doma Franca Berglja na Jesenicah. Ker je sedanja zmožljivost 130 postelj že nekaj časa premajhna, so se pred leti odločili za dozidavo, vendar so zašli v težave. Zaradi splošnih podražitev se je podražila tudi gradnja, sedaj pa je vprašanje kje dobiti potreben denar.

Naj še povemo, da je po podatkih ob koncu preteklega leta v domu 130 oskrbovancev, od tega jih je 69 iz jeseniške, 30 iz radovljiške in 16 iz tržiške občine, ostali pa so iz drugih slovenskih občin. Na seji je bilo tudi dosti govora o značaju doma, saj je to edini dom na Gorenjskem, ki sprejema tudi bolne ostarele ljudi, pa bi bilo zato nujno oskrbovanje tudi ostalih gorenjskih občin, s katerimi pa trenutno ne morejo dobiti potrebnega soglasja. V tem pa se omenjeni dom na Jesenicah tudi razlikuje od podobnih domov upokojencev v ostalih občinah, in zato ima tudi naziv socialni dom za ostarele. Zanimiv je tudi podatek, da je v domu 87 oskrbovancev starejših od 65 let, pa celo trije stari nad 90 let. Na seji so se dogovorili, da je treba poročilo poslati tudi samoupravni interesni skupnosti za socialno skrbstvo, da se je treba s skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja dogovoriti o pokritju podražitev, da je treba pripraviti predlog financiranja doma, da se je treba sporazumeti tudi z ostalimi gorenjskimi občinami, pripraviti pa tudi načrte za ureditev stare stavbe doma Franca Berglja.

Na seji izvršnega sveta so poslušali tudi drugo informacijo o osnutku delovnega programa bodočega muzeja delavskega gibanja na Jesenicah. Kot je znano, naj bi muzej uredili v stari Kosovi graščini, po programu odbora pa naj bi že za letošnji občinski praznik uredili v njej prvo razstavo. Na seji izvršnega odbora so se le dogovorili, da naj bi sedanji koristniki prostorov v Kosovi graščini čimprej poiskali druge prostore.

Na seji so govorili še o nekaterih drugih zadevah. Dogovorili so se, da je treba pripraviti zazidalni načrt celotnega področja med stavbo železarskega izobraževalnega centra na Jesenicah, samskim domom na cesti bratov Rupar in Delavskim domom. Na tem področju naj bi predvidoma gradili telovadnico šole, nov samski dom, prostore avto-moto društva Jesenice in uredili več parkirnih prostorov. Zazidalni načrt naj bi javno razgrnili v februarju.

Nadalje so govorili o sofinanciranju zavoda za zdravstveno varstvo Kranj, ki se vsako leto obrača na občinsko skupščino. Ker se dejav-

ODGOVOR: To sploh ni res. Akcija poteka tako kot sem povedal in ne bo treba dati niti ostanka od osebnega dohodka, ampak naj bi organizacije le odstopile sredstva, ki so jih že vplačale v letu 1973 in 1974. Moram pa povedati, da se bo približno na enak način reševalo tudi elektro gospodarstvo Slovenije, ki ima tudi izgube in da bomo takrat tudi železničarji pristopili k njihovem sporazumu, saj so zabredli v finančne težave iz istega razloga kot mi, to je zaradi prenizko odmerjenih tarif. Naj poudarim, da je ta akcija pravzaprav neke vrste izpit naše nove ustavne ureditve in prva taka akcija v Jugoslaviji. Druge republike so začele SIS šele ustanovljati in rešujejo železnice še na star način.

L.

nost zdravstvenega varstva financira iz sredstev skupne porabe, ki se zbirajo v okviru samoupravne interesne skupnosti zdravstvenega varstva, so bili člani sveta mnenja, da omenjeni zavod le tam lahko išče potrebna sredstva. Občinska skupščina pa bo seveda plačala usluge, ki jih bo zavod opravil po naročilu.

Soglašali so tudi s predlogom sodnikov splošnega sodišča združenega dela v Kranju. Med 52 sodniki iz petih gorenjskih občin so iz naše občine predlagali: Lojze Dolgan, Iztok Federle, Milan Polak, Stane Pretnar, Dušan Stare in Srečko Zima.

Na seji so med drugim govorili tudi o osnutku smernic politike razvoja občine in o predlogu samoupravnega sporazuma o financiranju krajevnih skupnosti.

T. L.

PODELITEV GORENJSKIH PREŠERNOVIH NAGRAD NA JAVORNIKU

Letošnja podelitev gorenjskih Prešernovih nagrad bo v četrtek 6. februarja ob 18. uri v delavskem domu na Javorniku. Krajši kulturni program bo izvajal pihalni orkester Jeseniških železarjev.

ALBIN POLK PREDAVAL UPOKOJENCEM

Dolgoletni načelnik oddelka za narodno obrambo pri skupščini občine Jesenice Albin Polk, je obiskal v soboto jeseniške upokojence. Pripravil jim je izredno zanimivo predavanje o splošnem ljudskem odporu, ki so mu upokojenci z izrednim zanimanjem sledili.

Komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojencev na Jesenicah, se je odločila organizirati poleg vsakomesečnih sestankov tudi tedenske prireditve, predvsem predavanja. Tako bo v soboto, 1. februarja predaval predsednik občinskega sindikalnega sveta Tone Grošelj, ki razpolaga z lastnimi potopisnimi filmi in barvnimi diapozitivi.

OTROŠKEMU DISPANZERJU VEČ PROSTORA

Ob razstavnih panojih v avli SOB Jesenice, na katerih je bil pred kratkim razgrnjen zazidalni načrt Jesenic, se kot mati predšolskega otroka ne moreš ubraniti želji, da bi bil na njih čimprej razgrnjen tudi načrt ureditve, oz. preureditve (še boljše rečeno povečanja) prostorov otroškega dispanzerja.

Dovolj je, da poiščeš pomoč otroškega zdravnika le od časa do časa, pa dobiš vtis, da ti bo otrok, ki je lažje prehlajen, zbolel za katerokoli otroško boleznijo. Že ob vstopu v avlo otroškega dispanzerja imaš občutek, da se tu zbirajo otroci z vsemi mogočimi boleznimi — od navadnega prehlada pa do težjih nalezljivih obolenj. Ko greš naprej v čakalnico, dobiš sliko velike gneče in takoj se vprašaš, kam vodi to skupno čakanje na zdravnika.

Lahko je govoriti o nujnosti občasnih zdravniških pregledov zdra-

vih otrok. Pri tem pa vedno pozabljamo, da je za uspešno izvrševanje nalog, poleg prizadevnosti, nujno potrebna ustrezna ureditev in oprema prostorov in dovolj prostora. Naj ob tem postavim vprašanje: »Zakaj je bil zgrajen zdravstveni dom na Jesenicah? Ali izključno za potrebe zdravstva?«

Polovico stavbe zaseda SOB Jesenice, prostori otroškega dispanzerja pa so občutno premajhni za namembno dejavnost. Nujno je, da se že vendar enkrat uredi otroški dispanzer in to tako, da se s povečanjem kvadrature prostorov strogo loči tako vhod kot čakalnica za bolne in zdrave otroke ter omogoči istočasno delo več otroških zdravnikov, ker je le na ta način možno odpraviti neznosno večurno čakanje in eventualno prenašanje bolezni.

J.

Novice iz radovljiške občine

V torek, 21. januarja je bila 21. seja izvršnega sveta občinske skupščine. Obravnavali so poročila o delu geodetske uprave obč. skupščine za 1974. leto, poročila komisije za ugotavljanje izvora premoženja in o delu inšpekcijskih služb. Pretresali so tudi predlog odloka o davkih občanov, predlog o sestavi razpisne komisije za imenovanje individualnih poslovnih organov in zadeve s področja urbanizma, gradbeništva in komunalne dejavnosti. Razpravljali so še o poročilu o zbranem prispevku za uporabo mestnih zemljišč v 1974. letu ter sprejeli predlog odloka o potrditvi zazidalnega načrta za Kropo in Kamno gorico.

Ustanovna skupščina enote skupnosti za zaposlovanje Radovljica je bila 20. januarja. Od 30 vabljenih iz OZD in TOZD je bilo navzočih 25 delegatov. Za predsednika skupščine so izvolili Franca Šmida z Bleda, za namestnika Jelko Kunej z Bleda, za člana komisije samoupravne kontrole Marto Trogarčič iz Podnarta in za delegata v izvršni odbor regijske skupščine v Kranju Antona Donavala in Jelko Kunej. Izvolili so tudi tri delegate za iniciativni odbor za skupnost socialnega skrbstva in sedemčlansko delegacijo za ustanovno skupščino skupnosti za zaposlovanje v Kranju.

Do konca januarja so se v radovljiški občini konstituirale tri samoupravne interesne skupnosti. Skupnost za pokojninsko invalidsko zavarovanje je imela skupščino že v decembru, skupnost za zdravstvo 17. januarja in skupnost za zaposlovanje 20. januarja. Ostale občinske SIS bodo imele ustanovne skupščine v začetku februarja. Skupnost za izobraževanje ima prvo sejo v ponedeljek 3. za otroško varstvo 4. za kulturo 7. in za telesno kulturo 12. februarja.

Po sklepu izvršnega odbora občinske konference SZDL bodo letos na osnovi razpisa, ob jubilejni 30-letnici osvoboditve, podelili 30 občinskih priznanj OF. Prejeli jih bodo zaslužni družbenopolitični delavci, organizacije in društva, ki jih bodo predlagale krajevne konference SZDL in ostale družbenopolitične organizacije do 15. marca.

Vprašanje lastništva in upravljanja Zadružnega doma v Ribnem, ki že nekaj let predstavlja kamen spotike med KZ Bled in občani KS Ribno, je na zadnji seji obravnaval tudi izvršni odbor občinske konference SZDL. Sklenil je podpreti prizadevanja KO SZDL in upravičene zahteve tamkajšnjih občanov in organizacij ter o tem obvestiti pristojne občinske organe in KZ Bled.

V sredo 29. 1. je bila 9. seja predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov. Na dnevnem redu je bila obravnava osnutka poslovnika o notranji organizaciji in načinu delovanja občinskega sveta ZS in dogovor o financiranju in finančnem poslovanju sindikatov in ZSS. Govorili so tudi o pripravi za sklic seje sveta in odborov sindikatov ter o občnih zbiorih osnovnih organizacij sindikatov, ki jih te dni sklicujejo v delovnih organizacijah. Predsedstvo je sprejelo sklep o podpori sindikalni organizaciji trgovskega podjetja Murka, da dobi uporabno dovoljenje za svoj počitniški dom v občini Buje v Istri.

V okviru rednih posvetov z dopisniki in sodelavci TV-15, glasila ZVB NOV in ZRVS Slovenije, je bil prejšnji četrtek, 23. januarja, posvet tudi za vse gorenjske dopisnike na sedežu družbenopolitičnih organizacij v Radovljici. Dopisniška mreža je tudi najbolj organizirana in številna prav na Gorenjskem. Na posvetu je bilo izrečeno precej koristnih pobud za izboljšanje vsebine časopisa. V počastitev 30-letnice osvoboditve bo TV-15 uvedel nekaj novih rubrik, med drugim tudi o osvoboditvi posameznih mest in krajev ter njihov povojni razvoj.

Tudi v KS Lancovo, ki šteje nekaj nad 800 občanov, so pretekli petek 24. 1. opravili konstituanto skupščino. Za predsednika skupščine, ki šteje 17 delegatov, so izvolili Zdravka Štefelnina iz Sp. Lipnice, za predsednika devetčlanskega sveta pa Franca Kemperla z Brda. V prihodnjem obdobju bodo posvetili največ pozornosti ureditvi poti do vseh naselij, komunalni opremi ter Zadružnemu domu, ki ga za zdaj upravlja KŽK Kranj — obrat Radovljica, vendar ne bo, kot kaže, nobenih zapletov za prevzem v lastništvo KS. Izrekli so se tudi za ponovno oživitve dela kulturnega društva in njegove dramske skupine.

Na prvi seji delavskega sveta novoustanovljene sestavljene OZD gozdarske in lesne industrije za Gorenjsko, ki je bila prejšnji četrtek na Bledu, so spregovorili o delovnih načrtih in povezovanju lesnih in gozdarskih podjetij ter kadrovskih problemih. Za predsednika DS so izvolili Miha Cenciča iz Alpeša, za predsednika kolegija pa Pavla Tolarja iz GG Bled.

V petek 24. 1. zvečer je centralni svet gozdnih posestnikov — kmetov pri Bled sklical v osnovni šoli v Bohinjski Bistrici posvet žena. Dogovorili so se o organizaciji 50-urnega gospodinskega tečaja za kmečke gospodinjice, ki se bo pričel v februarju.

Ustanovna seja skupščine SIS za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Bled bo v petek, 31. januarja ob 8. uri v dvorani GG Bled. Razen konstituiranja skupnosti bodo razpravljali o značilnostih in problemih gozdnogospodarske dejavnosti, sprejeli program in samoupravni sporazum ter izvolili delegate za območne skupnosti in delegate za ustanovno skupščino SIS za gozdarstvo SRS.

V petek 31. 1. ob 13. uri bo v veliki sejni dvorani občinske skupščine ustanovna seja skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov za radovljiško občino. Potrdili bodo samoupravni sporazum o štipendiranju, pravilnik o delu skupnih komisij in poročilo o trenutnem stanju štipendiranja. Na seji bodo izvolili predsednika in podpredsednika skupne komisije, devetčlanski izvršni in petčlanski nadzorni odbor ter delegata za republiško skupno komisijo in za skupščino Titovega sklada.

V sredo, 22. januarja, zvečer sta se sešla politična aktiva v Stari Fužini in v Srednji vasi. Ob razmeroma visoki udeležbi v obeh krajih so razpravljali o statutu SZDL in pravilih KO SZDL. V Stari Fužini so se odločili, da bodo KK sestavljali vsi člani SZDL z območja njihove KS, izvršni odbor pa bo štel 15 delegatov. V Srednji vasi bodo v krajevno konferenco izvolili 29, v izvršni odbor pa sedem delegatov.

V torek, 28. januarja, se je konstituirala 60-članska skupščina KS Radovljica, ki predstavlja blizu 3500 volivcev. Za predsednika skupščine je bil izvoljen Miran Spicar, predsednik TD Radovljica, za namestnika Ivan Debeljak iz Vrbenj, za predsednika 15-članskega sveta dosedanji predsednik Jože Rebec in za njegovega namestnika Božidar Lukač. Na skupščini so sprejeli okvirni program dela in imenovali več odborov in komisij.

Na Bledu so prejšnji teden ustanovili golf klub. Na ustanovnem občnem zboru so sprejeli pravila kluba in dogovor o sodelovanju med klubom in Zavodom za pospeševanje in razvoj turizma Bled, ki upravlja z velikim golf igriščem med Lescami in Vrbo.

Kmetje — lastniki gozdov na Bohinjski Beli so se na pobudo KS odločili, da bodo za dokončno dograditev Kulturnega doma prispevali po 1 smreko. S sredstvi od prodaje lesa in z dotacijo Kulturne skupnosti bodo dogradili dvorano in oder ter nabavili opremo. Računajo, da bodo dom otvorili za praznik republike.

OBČNI ZBOR FOTOKLUBA ANDREJ PREŠEREN

V ponedeljek, 27. januarja je imel fotoklub ANDREJ PREŠEREN svoj letni občni zbor, na katerem so se najprej poklonili spominu pokojnega dolgoletnega člana in soustanovitelja kluba Matevža Miklja, od katerega so se za vedno poslovili dan prej.

V poročilih, ki so jih podali predsednik, blagajnik, gospodar in tajnik odbora, pa tudi v razpravi, so kritično ocenili delo v minulem letu in se bolj skromno dotaknili uspehov, ki pa tudi niso bili majhni. V razpravi so se prisotni zanimali, kako je mogoče, da je v ŽELEZARJU pisalo, da imamo samo enega aktivnega razstavljalca, ko pa je bilo iz poročila predsednika lepo razvidno, da je v minulem letu zelo uspešno razstavljalo doma in v tujini 13 članov fotokluba ANDREJ PREŠEREN. Na razstavah izven Jesenic so člani kluba dosegli kar tri prve nagrade, eno drugo nagrado in nekaj diplom. Obsodili so tako enostransko in nepreverjeno pisanje, ki zavaja javnost, člane fotokluba pa prav nič ne spodbuja k boljšemu delu.

Kritično so ocenili, da v minulem letu ni bilo nobenega fototečaja, kajti le prek tečajev se bodo okrepile vrste navdušenih fotoamaterjev in med njimi se bo prav gotovo našel kdo, ki bo tudi aktivno sodeloval na raznih razstavah. Vsem trinajstim avtorjem, ki so v minulem letu razstavljali so podelili stimulacijske nagrade, ki pa le malenkostno pokrivajo stroške, katere so imeli pri pošiljanju slik na razstave.

Na podlagi razprave in poročila so se dogovorili, da bodo v letošnjem letu sklicali še en občni zbor, na katerem bodo sprejeli pravila kluba glede na nov zakon o društvih, da bodo v letošnjem letu v čast 30 letnice osvoboditve priredili 3. medklubske razstavo fotografij z naslovom CLOVEK IN JEKLO, da bodo v letošnjem letu priredili tudi retrospektivno razstavo fotografij pokojnega Matevža Miklja in da bo odbor sestavil program dela in napravil vlogo, da se fotoklub vključi v Zvezo prosvetnih organizacij.

Izvolili so enajstčlanski odbor in tričlanski nadzorni odbor, ki bosta vodila dela kluba do naslednjega obnove zbora. Za predsednika so ponovno izvolili Jana Žnidarja.

Za zaključek občnega zbora je Tone Gluhar prikazal svojo zbirko barvnih diapozitivov, ki prikazujejo lepote naše okolice in gorsko cvetje. Z izbranoostjo motivov in nad lepoto barv, ki so bile vjete na prikazane diapozitive, so bili prisotni prijetno presenečeni in so zares uživali v polurnem prikazovanju. Na željo avtorja, so nekatere najboljše kri-

SKRB ZA REKREACIJO STAROSTNIKOV

Komisija za kulturno in športno udejstvovanje pri društvu upokojencev Slovenije, je imela minuli petek že tretjo sejo. Ta je bila v Postojni, seji pa so prisostvovali tudi predstavniki upokojenskih društev s področja Primorske. Na razširjeni seji so se najprej dokončno dogovorili o regijskih srečanjih upokojenskih pevskih zborov. Ti bodo v marcu in aprilu v Mariboru, Laškem, Novem mestu, Postojni in na Jesenicah v okviru prireditve v počastitev 30-letnice osvoboditve. Po daljši razpravi so se dogovorili o republiškem srečanju pevskih zborov, ki bo junija v Ljubljani.

Pred razpravo o športnem udejstvovanju upokojencev in o predvidenem balinarskem turnirju, so navzoči poslušali referat profesorja Draga Ulaga z naslovom Nekaj misli o rekreaciji v dobi staranja. Nato so se dogovorili o izvedbi tretjega balinarskega turnirja, ki bo letos v Postojni in o poživitvi športne dejavnosti po napotkih športnega strokovnjaka Ulage v vseh podružnicah Slovenije.

Lansko leto formirana komisija za kulturno in športno dejavnost pri društvu upokojencev Slovenije je že razgibala kulturno in športno dejavnost med upokojenci in skrbi v pravi meri za rekreacijo v dobi staranja.

DOPIŠUJTE V ŽELEZARJA

492 UR LETNO PREBIJE VSAK GODBENIK V PIHALNEM ORKESTRU

V soboto, 25. januarja, so imeli člani pihalnega orkestra Jesenjskih železarjev svoj redni občni zbor. Ob relativno dobri udeležbi in prisotnosti predstavnikov občinske konference SZDL, kulturne skupnosti, Zveze kulturno prosvetnih organizacij in sindikata Železarne, so kritično ocenili delo v preteklem letu, v katerem so slavili 100-letnico delovanja godb. Poročilom predsednika Mira Skubeta, tajnika Ivana Žena, blagajnika Bruna Žerjave, gospodarja Joža Bizjaka in nadzornega odbora, je sledila izredno kritična pa tudi samokritična razprava, ki nedvomno dokazuje prizadetost godbenikov za nadaljnji kvalitetni razvoj orkestra. Ob tej priliki je predstavnik sindikata Železarne izročil godbenikom spominsko zastavico in knjižno darilo za njihovo stoletnico.

Iz poročil in razprave je bilo razvidno, da je bilo delo orkestra v preteklem letu zelo razgibano. Orkester, ki šteje 56 rednih godbenikov in pet takih, ki z orkestrom le občasno sodelujejo, je imel v lanskem letu šest koncertov v dvorani, deset promenadnih koncertov, 26 sodelovanj na raznih proslavah in zborovanjih, 12 plačanih pogrebov in 26 pogrebov podpornih članov. Če k temu dodamo še 94 rednih vaj, je povprečno vsak godbenik v lanskem letu žrtvoval 492 ur, kar predstavlja dva in pol meseca rednega delovnega časa. Pri tem pa velja še posebej poudariti napore na prostem v različnih vremenskih pogojih.

Pomemben napredek je orkester dosegel z vključevanjem v svoj program vokalnega okteta DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-

tično ocenili in ugotovili, da spadajo na katerokoli foto razstavo. Upajmo, da smo s tem pridobili novega aktivnega razstavljalca. M.P.

Breznica in mladinskega pevskega zbora Blaž Arnič z Jesenic. Lani so se srečali tudi pihalni orkestri vseh treh slovenskih železarn. Orkester mnogo bolj uspešno sodeluje z glasbeno solo Jesenice.

V orkestru pa ne manjka težav. Predvsem se kaže vrzel pri dotoku oziroma usposabljanju mlajših godbenikov. Dotrajane imajo obleke in instrumente. Nujno bi bilo tudi preurediti njihove prostore. Kritični pa so bili tudi do nediscipline pri posejanju vaj in premajhne zavzetosti posameznikov.

Na občnem zboru, na katerem so izvolili nov odbor in za predsednika ponovno Mira Skubeta, je bilo izrečeno še mnogo misli in pobud, sprejetih pa je bilo tudi več sklepov in programskih zasnov za nadaljnje delovanje orkestra.

PREMIERI NARIŠI MI BACKA NA ROB

Ob začetku gledališke sezone se nam mladinska skupina Izvir predstavlja z Malim princem ali Nariši mi backa, delom ameriškega pisatelja — pilota, francoskega porekla, Antonia de Saint-Exupéryja. Njegovo pisateljsko delo je raslo naravnost iz lastnega življenja...

Bil sem na vaji, dan, dva pred premiero, stiskal sem ustnice, bil sem v domu; dramaturg Belina iz Ljubljane je debelo uro govoril iz polne beležke. No, moral bi videti premiero, njegova beležka ne bi bila tako popisana kot na vaji. Za trenutek pustimo zgodbo ob strani. Ozmimo se po dogajanju na odru!

Pritekli so iz dvorane. Najmlajši je bilo kakšnih deset, enajst pomladi, najstarejši član skupine jih je štel okrog dvajset. Najprej je obiskovalec dobil vtis, da bodo na odru kar naprej prevračali kozolce in se šli »jager pa jaga«, potem pa se »grejo« kar naenkrat teater. Najstarejši med njimi pravi da bo režiser in podeli vloge.

Da, to je zgodba o pilotu, ki se s svojim letalom zruši neke sredi Afrike. V Sahari sreča bitje iz daljnega planeta — asteroida. In to bitje je naš mali princ. Le-ta neizprosno zahteva od pilota, izgubljenca sredi puščave: »Nariši mi backa!« Tu pa se vse začneja in konča. Mali princ ne mara narisanega takega backa, kot ga riše pilot (velikega, majhnega), ki se je naučil risati samo boro, kako požre slona, hoče ga imeti takšnega, kot si ga zamišlja on sam. Pilot se naposled znajde in nariše zaboj. V tem zaboju pa tiči bacek, kakršnega si želi mali princ. Potem mali princ pripoveduje pilotu o svojih potepanjih po planetih. Na svoji poti sreča: kralja, pijanca, domišljavca, geografa, svetilničarja, kačo, cvetice, lisice... Ljudje in živali se nahajajo na različnih planetih (tudi Zemlji), vsak ima svoje resno opravilo, ki pa je malemu princu vseskozi nerazumljivo.

Svet odraslih je zanj preresen, saj venomer ponavlja: »Odrasli so pa res čudni...« Pravo resnico, ki je tudi poglavitno avtorjevo sporočilo, mu razkrije šele lisica: »Dobro vidimo samo s svojim srcem. Bistvo je nevidno za oči... Zaradi časa, ki si ga izgubil za svojo rožo, je ta roža tako pomembna... Ljudje so pozabili to resnico. Ti pa ne smeš pozabiti...« Odgovoreni si za svojo rožo...

Avtor pravljice za odrasle nas hote postavi pred dva svetova: svet odraslih in svet otrok. In prav ta dva svetova nam posrečeno predstavijo člani Izvira, skupina mladincev, pod okriljem gledališča Tone Čufar.

V vlogi malega princa se nam predstavi Metka Svetinova. Pri njej nas nenehno preseneča sproščenost, gledalec ima nehoti občutek, da v hira mimo njega res nekakšen stvor iz daljnega planeta. Nič pa ne bi bilo odveč, če bi vso pristno naivnost zavila še v krhkost, tedaj bi mali princ resnično seval lahke sapice, kakor se tudi zrcali v avtorjevem delu. Pilota je zaigral Igor Skrlj, star

znanec jeseniškega odra, njemu je Izvir zaupal tudi režijo, poleg Daniela Agreža, ki je bil mimogrede povedano pobudnik te pravljice. Pri tolmačenju vloge pilota pa ne smemo prezreti dejstva, da je usoda pilota pravzaprav usoda pisatelja samega, ki je osem dni taval jezen po Sahari! Mali princ je v resnici njegov drugi jaz, navsezadnje je to njegovo spoznanje o svetu in dialogi med pilotom ter malim princem bi morali to poudariti...

Nekaj likov (cvetlica, domišljavka, kaša, svetilničar, lisica), je prav lepo dovršenih, ostalim gre pravilo: vaja dela mojstra, to velja zlasti za dikcijo-izgovorjavo teksta!

Za glasbo so poskrbeli: Marjan Čufar, Borut Preželj in Iztok Saksida, svetlobne efekte so pričarali: Brane Slevce, Silvo Gašperšič in Srečko Dobovišek, za aranžma, sceno in kostume pa sta poskrbela Nuša in Srečko Dragan iz Ljubljane.

Trud vseh, ki so predstavili Nariši mi backa (tudi starejših gledališčnikov, ki so s svojimi izkušnjami in sugestijami obogatili delo), je bil nagrajen s pristrnim aplavzom, ne tako maloštevilnih obiskovalcev teatra, kot je na Jesenicah navada.

V garderobi se nas je po končani predstavi nateplo kar precej, stiskanja rok ni manjkalo. Izvirčani, kar tako naprej.

Tomaž Iskra

Irena Stare v vlogi »domišljavke« v odrskem delu Nariši mi backa.

TV GLEDALCEM JESENIC IN OKOLICE

Zaradi pogostih prekinitev električnega napajanja TV pretvornika na Mežakliji — kanal 8, je RTV Ljubljana v sodelovanju z občinsko skupščino Jesenice poiskala ustrezno novo lokacijo za pretvornik. Primerna lokacija se je pokazala ob postavitvi nove stolpnice ČS 2 na Plavžu.

Da pa bi se prestavitev lahko realizirala, je bilo potrebno prej postaviti pretvornik na Brvoghih nad Kranjsko goro, ki dela na 31 kanalu UHF področja. Signal iz tega pretvornika ima vertikalno polarizacijo in ga lahko zadovoljivo sprejemajo prebivalci Jesenic do železniške postaje. Vzhodni del Jesenic do gimnazije lahko sprejema signal iz TV pretvornika na Katarini — 25 kanal UHF, ki ima horizontalno polarizacijo. Najsevernejši del Javornika in Koroške Bele lahko sprejema signal na 9 kanalu iz pretvornika na Kočni in to z vertikalno polarizacijo. Na področju Plavškega rovtva in Planine pod Golico je možen sprejem na 11 kanalu iz novega pretvornika v Plavških rovtih.

Pretvornik iz Mežaklje, ki bo prestavljen na novo lokacijo, bo oddajal na 8 kanalu kot do sedaj in bo imel horizontalno polarizacijo anten. Signal iz pretvornika bodo lahko sprejemali TV gledalci v samem centru Jesenic. Vsi, ki so doslej gledali program preko pretvornika na Mežakliji in ga bodo ob prestavitvi slabše videli, se bodo morali preorientirati na pretvornik, katerega signal imajo najboljši.

Tisti, ki sprejemajo signal iz pretvornika s horizontalno polarizacijo, postavijo anteno tako, da so elementi antene v vodoravnem položaju, za sprejem signala z vertikalno polarizacijo pa se antena v ležečem položaju obrne za 90 stopinj, se pravi, da so elementi antene v navpičnem položaju. Vse TV gledalce na Jesenicah in okolici prosimo, da z razumevanjem sprejmejo vse spremembe, ki bodo nastale s prestavitvijo.

NOVOSTI NA POLICAH JESENISKE KNJIŽNICE

Danielle HUNEBELLE: Moj prijatelj Kissinger. Založba Obzorja 1974.

Tole knjigo bi lahko v nekem smislu postavili ob stran knjigi Vse lepote sveta, o kateri smo poročali zadnjič. Tudi Moj prijatelj Kissinger je v nekem smislu ljubezenski roman, ki mu za osnovo služi pisateljičino osebno izkustvo. Vendar to velja le za eno plast pripovedi, za tiste odstavke v njej, ki govorijo o pisateljičinih subjektivnih občutkih. Kot zvemo iz prikaza na ščitnem ovitku, je Danielle Hunebelle vsestransko razgibana osebnost, ki se ji je posrečilo uresničiti več, kot se posreči navadnim zemljanom. Hrati je uspešna novinarka, filmarica, pisateljica in mati. Spričo tega je morda razumljivo, da se ji ni vse posrečilo na nekem drugem, tudi življenjsko pomembnem področju.

Marsikdo se bo morda vprašal naslednje: ali je mogoče govoriti v isti sapi o tako umazani stvari, kot je to sodobna mednarodna politika in o njenih glavnih akterjih — kajti tu gre za ameriškega politika dr. Kissingerja — in o tako občutljivi stvari, kot je neuslišana ženska ljubezen? Ali pa je morda ta kombinacija umetno ustvarjena, ali je vse to o ljubezenskih čustvih hlinjeno, spretno montirano, da izzove radovednost bralcev in s tem omogoči finančni uspeh knjige? To vsekakor so zelo kočljiva vprašanja. Ali je moč nanje odgovoriti kako

drugače kot z golim ugibanjem ali pa, kar bi bilo še slabše, z neko na predsodkih temelječo apriorno sodbo? Vseeno pa se zdi, da lahko rečemo pisateljici v prid nekaj, kar sicer nima objektivne veljave, pa le ni brez vsake podlage, ker sloni na dokaj trdnem občutku: kadar Danielle govori o svojih srčnih zadevah, je njen ton prav tako preprost in pristen, kakor takrat, ko govori o čem drugem — na primer o svojih dveh hčerkah, ali pa o pustolovski (novinarski) plati svojega življenja. Kako je to mogoče?

Kaže, da smo ljudje precej različni in da ne velja vseh ocenjevati po istem kopitu. Lahko bi si tudi poskusili odgovoriti s stavkom, ki v bistvu morda ne pomeni ničesar — ali pa je prav to pravi odgovor: Je pač Francozinja.

ZA BOLJŠO POVEZAVO ČLANSTVA

Upravni odbor krajevne organizacije ZB NOV na Blejski Dobravi, se je odločil, da bo z namenom da se izboljšajo stiki in sodelovanja s svojim članstvom odprl dežurno pisarno v prostorih krajevne skupnosti. Dežurstvo v pisarni bo vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 16. do 18. ure. Na dežurnega člana upravnega odbora se lahko v borbovskih zadevah obračajo člani ZB NOV, ZRVS, VVI in tudi ostali vaščani razporejeni v enote CZ in enote SLO.

Ker težijo borci še vedno nekatere nerešene vprašanja, ali novo nastale težave, mogoče tudi osebni problemi, kot delovna doba, stanovanje, zdravstvene in socialne težave, je odbor z rednim dežurstvom v pisarni omogočil, da se borci o vseh teh zadevah posvetujejo in ugotovijo pot in način za njihovo reševanje.

Namen pisarne oziroma dežurstva je v tem, da bo odbor z nasveti in tudi praktično pomagal svojim članom, da jim zmanjša nepotrebne stroške in včasih tudi nepotrebna pota. V teh dneh bo mogoče poravnati članske obveznosti in naročiti naše časopise TV-15, Borca in Našo obrambo.

Člani bodo lahko od odbornika zahtevali pojasnila tudi o tekočih nalogah in o delu odbora, ter tudi s svojimi predlogi pomagali k uspešnejšemu delu organizacije. Samo letna konferenca in mogoče še ostale članstva ali izlet je le premalo za boljše stike in ravno zato odbor želi s svojim članstvom čim več osebnih stikov prek vsega leta. Razen tega pa jim hoče s tem po potrebi nuditi tovariško pomoč. AL.

PRIPRAVE NA SREČANJE PEVSKIH ZBOROV

Upokojenski pevski zbori s področja Gorenjske se že pripravljajo na prvo srečanje, ki bo na Jesenicah 13. aprila. Jutri, v petek 31. januarja, se bodo sestali v Kranju pevovodje, oziroma predstavniki pevskih zborov, ki bodo sodelovali na srečanju. Dogovorili se bodo o izbiri pesmi in o tehnični izvedbi srečanja. Za srečanje so se doslej prijavili pevski zbori društev upokojencev iz Skofje Loke, Kranja, Predoselj, Radovljice, Javornika in Jesenic.

PODPORNIM ČLANOM PIHALNEGA ORKESTRA

Vse dosedanje podporne članke pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, ki imajo plačano podporno članarino za leto 1974, obveščamo, da podporno članarino za leto 1975 lahko plačajo od 10. februarja do vključno 31. maja v godbeni sobi v stavbi gledališča Tone Čufar na Jesenicah, vsak torek in četrtek od 18. do 20. ure.

Vsak član se mora pri plačilu podporne članarine izkazati s potrdilom o plačani članarini za leto 1974.

Podporna članarina za leto 1975 znaša 50,00 dinarjev. Če godba iz kakršnih koli razlogov ne bo mogla igrati pri pogrebu, izplača kot odpravnino 300,00 dinarjev.

Kdor je v zaostanku s članarino, ali ne bo plačal članarine do 31. 5. 1975, bo črtan iz članstva. Novih podpornih članov ne sprejemamo.

Cena za igranje godbe pri pogrebu je za nečlane 1.500,00 dinarjev. Poleg tega naročnik plača tudi avtobus za prevoz godbe.

Vse gornje spremembe so bile sprejete na rednem občnem zboru pihalnega orkestra, dne 25. januarja 1975.

Odbor pihalnega orkestra
Jesenjskih železarjev

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE PADLIM VOSOVCEM

V letu 1944 je imela za Sušjem pod Črnim vrhom, sedež varnostno obveščevalna služba okrožja Jesenice.

Drugega februarja 1944 je bilo taborišče izdano in so ga napadli Nemci z domačimi gestapovci - raztrganci. Ob tem napadu sta padla varnostnika PAVEL GMAJNAR-LJUBO z Javornika in MARJAN RUPAR-MIRO z Jesenic.

Na tem kraju bomo odkrili spominsko ploščo v soboto, dne 1. februarja ob 11. uri.

Vabimo vse bivše pripadnike VOS, politične delavce-terence, kurirje, obveščevalce in ostale občane Jesenic ter še posebej mladino z Jesenic, da se te komemorativne svečanosti udeležijo. Udeleženci z Jesenic imajo odhod iz Ukove (kopališče) ob 9. uri,

z Javornika ob 8. uri izpred osnovne šole in iz Planine pod Golico ob 9. uri od rezervarja. Praporščaki naj pridejo na svečanost s prapori. Komemoracija bo v vsakem vremenu

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV JESENICE

OBČANOM KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽIROVNICA
DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica - Breznica vas vabi v sredo, dne 5. februarja, ob 19. uri v dvorano na Breznico na proslavo

PREŠERNOVEGA PRAZNIKA

Umetniški program bodo izvajali:

— Ladko Korošec - prvi ljubljanske opere,
— Marjan Benedičič - član Slovenskega narodnega gledališča,
— Milan Stante - harmonikar.

Izvajali bodo narodne pesmi, operne arije, recitacijo Atomski vek Mateja Bora, Prešernove pesmi in solo točke na harmoniki.

Po umetniškem programu bo Ladko Korošec predvajal barvne filme s svojih številnih gostovanj.

S svojo udeležbo bomo najlepše počastili spomin na našega velikega rojaka dr. Franceta Prešerna.

RAZGLAS

Pozivam vse lastnike psov, starejših od dveh mesecev, ki svojih živali še niso prijavili zaradi evidence in cepljenja, da to store najpozneje do 5. februarja 1975.

Hkrati so dolžni prijaviti tudi vse spremembe v lastništvu kot so: prodaja, pogin ali ubitje, podaritev psa in podobno. Obvezno cepljenje psov proti steklini bo v mesecu februarju in marcu.

Veterinarski inšpektor
Anton Zavodnik, dipl. vet. l. r.

Ljubljanska banka

LJUBLJANSKA BANKA, ENOTA JESENICE
OBVEŠČA

svoje varčevalce in poslovne prijatelje, da od ponedeljka, 3. febr. 1975 dalje posluje tudi v popoldanskem času in v sobotah.

DELOVNI ČAS ZA STRANKE:

hranilna služba,
blagajna,
devizni in žiro računi

od 6.30 do 18. ure
sobota 6.30 do 11 ure

OSTALI ODDELKI NESPREMENJENO, TO JE:

od 6.30 do 12 ure
sreda 6.30 do 16.30
sobota zaprto

ZAHVALA

ob izgubi naše drage mame

MARIJE ANDERLE

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali v dneh težke izgube. Zahvaljujemo se darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: sin Ciril z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi našega ljubljene, nadvse skrbnega ata in brata

ALOJZA BALOHA
sodnega upokojenca

se za vso izkazano pomoč, izražena sožalja, spremstvo na njegovi zadnji poti, poklonjene vence in cvetje vsem iskreno zahvaljujemo. Predvsem velja zahvala zdravniku dr. Grošlju iz Kranjske gore, zdravnikom in zdravstvenemu osebju internega oddelka splošne bolnice na Jesenicah, borcu za severno mejo 1918-1919 Lojzetu Smoleju za poslovilne besede in pevcem z Jesenic za žalostinke. Nadalje se zahvaljujem kolektivu občinskega sodišča in javnega tožilstva v Radovljici, elektroenergijski železarne Jesenice za poklonjeni venec in cvetje, vsem korenškim sosedom za nesebično oporo in pomoč ter vsem sorodnikom, dobrim prijateljem in znancem za vso tolažbo, ki so nam jo nudili v težkih dneh slovesa.

ŽALUJOČI: hčerki Marica in Lojzka z družino, sestri Rezka in Jerica z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Na svoj 66. rojstni dan je doživel naš dober oče, mož, stari oče, tast, nečak, stric in svak

CIRIL LAVREŇČAK

Vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga obsuli s cvetjem, se iskreno zahvaljujemo. Posebno velja naša zahvala dobrim sosedom, pevskemu zboru AT Linhart iz Radovljice in njegovim sodelavcem iz železarne Jesenice.

Vsem še enkrat hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta in brata

JANEZA PIPANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem za venec in vso pomoč, ki so nam jo nudili v teh težkih dneh.

Posebno zahvalo smo dolžni HK Jesenice, ki nam je v teh dneh veliko pomagal.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem cvetja in vencev, posebno ZB NOV terena Plavž SGP Sava, rediteljski službi HK Jesenice, HK Jesenice, ZK terena Plavž in Organizaciji partizanskih kurirjev Slovenije, posebno zahvalo izrekamo Mulanu Šebjaniču in Mažiju Krmelju za vso pomoč.

Iskrena hvala vsem voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo in vsem, ki so nam kakor koli pomagali v teh dneh.

Vsem in vsakomur posebej iskrena hvala.

ŽALUJOČI: sin z ženo, brat Miha in sestra Pepca z družinama, družina Štajer in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

MATEVŽA MIKLJA

se zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin dragega pokojnika in ga spremili na zadnji poti.

Posebna zahvala zdravnikom in osebju internega oddelka jeseniške bolnice za požrtvovalno skrb in nego pri njegovem zdravljenju, članom foto-kluba A. Prešeren na Jesenicah za izjemno pozornost, sosedom za nesebično pomoč ter vsem znancem in prijateljem, ki so v teh dneh sočustvovali z nami.

ŽALUJOČI: žena Francka, sin Edvard z družino in ostalo sorodstvo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

1. februarja slov. film NA SVOJI ZEMLJI, ob 15. uri.

1. in 2. februarja amer. barvni film MORILEC Z RILLINGTON TRGA, v režiji Richard Fleischer, v gl. vlogi Richard Attenborough, ob 17. in 19. uri.

3. in 4. februarja amer. barvni film SUZANA IN JEREMY, v režiji Arthur Barron, v gl. vlogi Robby Benson, ob 17. in 19. uri.

5. februarja amer. CS barvni film VAMPIRJEVE LJUBIMKE, v režiji Roy Word Baker, v gl. vlogi Ingrid Pitt, ob 17. in 19. uri.

6. februarja zaprto!
7. februarja amer. CS barvni film POSLEDNJI JUNAK, v režiji Lemont Johnson, v gl. vlogi Jeff Bridges, ob 17. in 19. uri.

8. februarja češki barvni film KAPETAN KORDA, v režiji Josef Pinkava, v gl. vlogi Michael Vavruša, ob 15. uri.

Film poklanja Jugobanka članom Ježkovskega kluba brezplačno.

8. in 9. februarja amer. barvni film POLICIJSKA ZNAČKA 373, v režiji Howard Koch, v gl. vlogi Robert Duvall, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

1. in 2. februarja amer. barvni film SUZANA IN JEREMY, ob 18. in 20. uri.

2. februarja slov. film NA SVOJI ZEMLJI, ob 10. uri.

3. in 4. februarja amer. barvni film MORILEC Z RILLINGTON TRGA, ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi ljubega moža in očeta

FRANCA MEDJA

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč in sočustvovanje v dneh težke izgube. Prav tako se zahvaljujemo vsem sodelavcem za darovani venec in denar, še posebno pa družinam: Mulej, Svetina, Rižnarič za pozornost in dragoceno pomoč, predvsem pa se zahvaljujemo družini Potočnik, ki nama je vsestransko pomagala.

Iskrena hvala tovarišu Culkarju za poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsemu zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice in obratne ambulante, posebno pa dr. Čehu, ki so mu lajšali trpljenje, kot tudi pevcem in godbi na pihala za žalostinke.

Zahvaljujemo se sodelavcem nabavnega oddelka za njihovo vsestransko pomoč, prav tako UOS, osnovni organizaciji sindikata Železarne in Železarni za podarjeni venec. Še posebej se zahvaljujemo STT Trbovlje in EM Hidromontaži Maribor za izrečeno sožalje in venec.

Vsem, ki ste nama na kakršenkoli način pomagali, darovali cvetje in vence ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Martina, sin Branko in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Organizaciji sindikata družbene prehrane se najlepše zahvaljujem za pozornost in denarno pomoč, katera mi je ob dolgotrajnem bolovanju zelo dobrodošla.

Obenem želim vsemu kolektivu mnogo sreče in delovnih uspehov.

Malči Penič

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji obrata plavž se zahvaljujem za vabilo na občni zbor in darilo, ki sem ga prejel. Sodelavcem želim veliko uspeha.

Anton Gašperšič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Hladna predelava se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, katero sem sprejela v času moje bolezn.

Elektrodnemu obratu želim veliko delovnih uspehov.

Jožefa Meglič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru bluming-adjustaža, se najlepše zahvaljujem za darilo in obisk na domu.

Zlata Homec

5. februarja zaprto!

6. februarja franc. barvni film KJE JE 7 ČETA, ob 18. in 20. uri.

7. februarja amer. CS barvni film VAMPIRJEVE LJUBIMKE, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. februarja amer. CS barvni film STRASILO, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

1. februarja angl. barvni film TROJNI ODMEV.

2. februarja franc. CS barvni film KJE JE 7 ČETA.

5. februarja amer. barvni film SUZANA IN JEREMY.

8. februarja amer. barvni film MORILEC Z RILLINGTON TRGA.

Kino DOVJE MOJSTRANA

1. februarja franc. barvni film O.K. ŠEF.

2. februarja angl. barvni film TROJNI ODMEV.

8. februarja amer. barvni film SUZANA IN JEREMY.

Gledališče

SOBOTA 1. februarja ob 19.30 NARIŠI MI BACKA - pravljica za odrasle, predstava mladinske skupine Izvir, ponovitev.

NEDELJA 2. februarja ob 19.30 NARIŠI MI BACKA - pravljica za odrasle, ponovitev.

ZAHVALA

Sodelavcem kolektiva strojnega vzdrževanja jeklarne se iskreno zahvaljujem za novoletno čestitko in darilo, kar me je prijetno presenetilo.

Vsem sodelavcem želim veliko delovnih uspehov.

Vojak Peter Srpcič

ZAHVALA

Vsem sodelavcem transportnega oddelka se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo sprejel ob smrti svojega očeta. Posebna zahvala tovarišu Kisiču, ki je voditelj humanih akcij.

Džemal Huzeirovič

ZAHVALA

Delavcem vlačilnice obrata jeklovlek se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega očeta.

Bogdana Aleš

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice in sodelavcem strojnih delavnic se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moža in očeta.

Družina Aleš

ZAHVALA

Sodelavcem žičarne se prisrčno zahvaljujem za sprejeto darilo in obisk na domu. Hvala tudi osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice za sprejeto denarno pomoč.

Tomaž Klinar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru, sodelavkam in sodelavcem elektrodne obrata se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega očeta.

Pavla Jereb

NEIZKUŠENOST

Mladi hokejisti Kranjske gore so prvo srečanje s Slavijo, v okviru kvalifikacij za vstop v A skupino (za uvrstitve od 4. do 6. mesta), zaslužen izgubili z rezultatom 1:6 (0:0, 1:4, 0:2). Kljub visokemu, prepričljivemu porazu in razliki petih golov pa so Kranjskogorci niso razočarali. Ravno nasprotno. Že v prvi tretjini bi po nekaj ugodnih priložnostih lahko povedli z dvema, ali celo tremi goli razlike. Mladi igralci Kranjske gore so igrali zelo dobro do plave črte in začetka nasprotnikove obrambne tretjine, tam pa so v večini primerov delali osnovne napake. Napadalcu so se namreč prevečkrat odločali za strele s tako velike oddaljenosti, da je vratar Lomovšek z lahkoto branil.

V prvih dvajsetih minutah, kakor tudi v nadaljevanju srečanja, je prvi napad Kranjske gore igral povsem naporno. Pavlič-Kunšič-Hiti je bil napad, ki bi lahko s kolektivnejšo igro igral izredno pomembno, morda odločilno vlogo. Toda igralci so se spuščali v posamične prodore in strele od daleč še posebej to velja za Kunšiča. Za seboj je potegnil tudi Pavliča, Hiti, ki je počival skoraj en mesec zaradi poškodbe, pa se je pomanjkanje treninga očitno poznalo.

V drugi tretjini so mladi Kranjskogorci nadaljevali s hitrimi in dokaj nevarnimi napadi, domačini pa so igrali precej slabše, neorganizirano, kar je bila za Kranjskogorce izredna priložnost, da povedejo. Kljub temu, pa je to v 23. minuti najprej uspelo domačinom. Le nekaj minut za tem, sta se pred vrati Slavije znašla Kunšič in Hiti ter le eden obrambni igralec Slavije. Ploščico je imel Kunšič in ko je bilo pričakovati, da je bo podal Hiti, ki je bil v izredno ugodnem položaju, sam pred Lomovškom, se je Kunšič odločil za strel, ki ni zadel v »črno«. To je bil morda zadnji trenutek in priložnost s katero bi Kranjskogorci lahko vzpostavili ravnotežje glede rezultata, kajti v nekaj naslednjih minutah so domačini s tremi goli in z vodstvom 4:0, zapečatili usodo Kranjske gore.

Če smo izrekli nekaj kritičnih besed glede igre prvega napada, pa je drugi posvem zadovoljil. Klemenc, Brun in Razinger so igrali zares dobro, kolektivno in so bili izredno nevarni za vratarja Lomovška. Žal pa tokrat Klemencu ni ni šlo. Ni realiziral kar štiri izredne priložnosti, ko med njim in vratarjem Slavije ni bilo nobenega igralca več. Dve izmed teh je imel Klemenc že v prvi tretjini.

Tudi tretji napad Šlibar, Fartek, Horvat (Šlibarja je v drugi tretjini zaradi poškodbe zamenjal Kern), je igral precej obetavno.

Potrebovali so sicer več časa za organizacijo napada, vendar so nekajkrat z enostavnimi in duhoviti akcijami spravljali obrambo domačinov v precej nerodne položaje. Obramba Kranjskogorcev je igrala zelo dobro v prvem delu, nekoliko slabše v drugem, spet pa so se popravili v zadnji tretjini. Zelo dobro je branil, tako v prvi kot tudi v zadnji tretjini vratar Krmelj.

Kranjska gora je sicer zaslužen izgubila s precej visokim rezultatom toda resnica je, da so plačali davek neizkušenosti. Vprašanje je, če bi že v prvi tretjini izkoristili nekaj ugodnih priložnosti, kaj bi se takrat zgodilo? Toda, ko je vmes le tisti č...

Gol za Kranjsko goro je v 38. minuti dosegel Pavlič.

Mladinsko državno prvenstvo

CELJE : JESENICE 3:6
(1:0, 1:1, 1:5)

Kdo je upal, da bodo jeseniški mladinci premagali Celjane na njihovem igrišču. Pred dnevi sta se namreč moštvi pomerili Podmežakljo in se razšli z neodločenim rezultatom 5:5. Celjani so takrat pokazali, da so zelo dober kolektiv, ki se zlasti odlikuje s precej fizično močnejšimi igralci kot jih imajo Jeseničani. Kljub temu pa so naši pripravili v Celju zares prijetno presenečenje.

V prvih dveh tretjinah je bila igra precej izenačena, domačini pa so po prvih štiridesetih minutah vodili 2:1. Zadnji del pa je povsem pripadal Jeseničanom, ki so dosegli kar pet, prejeli pa le en gol ter si tako zagotovili izredno pomembno zmago. Ti dve točki in do sedaj zbranih pet točk v štirih srečanjih zaključnega dela pomenijo, da je moštvo Jesenic najresnejši kandidat za drugo mesto v državnem prvenstvu, takoj za skoraj sigurnim zmagovalcem ekipo Kranjske gore.

Gole za Jesenice so dosegli: Z. Šuvak, Golja in Ščap po 2.

VARDAR : KR. GORA 3:5
(1:0, 2:2, 0:3)

Srečanje v Skopju z moštvom Vardarja, je bilo za Kranjskogorce izredno naporno. Po dolgi vožnji so

se spoprijeli z požrtvovalnim nasprotnikom, ki je na vse načine hotel pokazati domačemu občinstvu, da se lahko kosa z favoriziranim nasprotnikom. Domačini so po prvi tretjini vodili z 1:0, po štiridesetih minutah igre pa je bil rezultat 3:2 v korist domačinov. Šele v zadnji tretjini so Kranjskogorci strli odpor živahnih nasprotnikov in s tremi goli zagotovili tesno zmago, katero so dosegli v izredno težkih pogojih. Domačini so namreč v veliki borbenosti pozabljali na mejo ostrine in čiste igre, to pa kot kaže, nista v večini primerov upoštevala tudi sodnika.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Klemenc 3 ter Brun in Berlišk po 1.

Republiško pionirsko prvenstvo

OLIMPIJA : JESENICE 15:2
(5:0, 5:2, 5:0)

Kot je bilo pričakovati so favorizirani pionirji Olimpije visoko in zaslužen premagali ekipo Jesenic. Že v prvi tretjini so domačini povedli s 5:0 in je bilo očitno, da so si zmago že zagotovili. V drugem delu so domačini dosegli pet, vendar so tudi mladi Jeseničani dvakrat zatresli nasprotnikovo mrežo. To je bilo pravzaprav vse, kar so naši lahko napravili, saj so bili Ljubljancem tudi v zadnjih dvajsetih minutah boljši nasprotnik.

Gole za ekipo Jesenic sta dosegla: Bešič in Miha Potočnik.

TIVOLI : KR. GORA 1:13
(1:3, 0:3, 0:7)

Čeprav veljajo Kranjskogorci skupaj s pionirji Olimpije za glavne kandidate za osvojitev republiškega naslova, se na začetku niso proslavili proti povprečnim Tivoličanom. Le 3:1 v korist Kranjske gore po prvi tretjini, to tudi dokazuje. Drugi del je minil v boljši igri gostov, vendar so tudi tokrat dosegli le tri zadetke. Šele v zadnji tretjini so se Kranjskogorci razigrali ter povsem nadigrali nasprotnika.

Gole za ekipo Kranjske gore so dosegli: Mlinarec 5, Štros 3, Knežević in M. Horvat po 2 ter Noč 1.

D.

Smučanje

KATEGORIZACIJA
ZA MLAJŠE
MLADINCE

V soboto, 25. januarja, je bilo na Kaninu kategorizacijsko tekmovanje za mlajše pionirje in pionirke, katerega so se udeležili tudi jeseniški tekmovalci. Na izredno dobri progi in ob lepem vremenu (proga je bila dolga okrog 1000 metrov in je imela 30 vrtic), so se naši pionirji kar solidno odrezali, pa tudi časovno so tokrat veliko manj zaostali za zmagovalci. Večji uspeh od fantov, kjer je bil Aleš Podrekar šesti, so dosegla dekleta, saj so med desetimi najboljšimi kar tri naše.

Vsekakor pa ta tekma predstavlja napredek z ozirom na predhodno, ko smo beležili zaostanek za zmagovalcem okrog 10 sekund, sedaj pa je Podrekar zaostal le dobro sekundo, najboljša pionirka Rakovčeva pa 3.5 sekunde.

REZULTATI:
mlajše pionirke (26 tekmovalk):

1. Damjana Likozar (Transturist) 56.1, 2. Dunja Zupančič (Olimpija) 56.3, 3. Mateja Ravnikar (Transturist) 57.0, 6. Mateja Rakovec 59.6, 8. Barbara Benedičič 60.4, 9. Saška Vesek 60.6, 13. Nataša Čop 64.6, 18. Tatjana Tancar 68.7, 11. Janja Koder 69.9 (vse Jesenice);

mlajši pionirji (64 tekmovalcev): 1.—2. Miran Stefanović (Fužinar) in Matej Macarol (Akademik) 54.2, 3. Tomaž Dornik (Olimpija) 54.6, 6. Aleš Podrekar 55.6, 14. Roman Kavčič 59.5, 19. Bojan Kavčič 61.0, 26.—27. Andraž Berlišk 65.7 (vsi Jesenice).

V zadnjem delu proge je odstopil Rok Čelesnik, ki se ni uvrstil.

bef

PODMEŽAKLJO
NOVA VLEČNICA

Člani smučarskega društva Jesenice bodo te dni dokončali urejanje novega smučišča in smučarske vlečnice na vzhodni Mežaklje pri strelšču. Smučišče in vlečnica bosta dolga približno 300 metrov. Glede na to, da je teren izravnani, bo mogoče smučati že pri minimalni količini snega. Skupna vrednost opravljenih del bo znašala blizu 700 tisoč dinarjev, pri čemer pa je treba omeniti, da so člani društva opravili veliko prostovoljnega dela.

Za stebre vlečnice so porabili stare stebre od prve vlečnice na Črni vrh. Naprave pri vlečnici so bile pretežno izdelane v Železarni in pri Kovinoservisu Jesenice. Delo je vodil poseben gradbeni odbor, katerega predsednik je Boris Bergant.

Novo smučišče bo tudi osvetljeno. Tačas prestavljajo drogove razsvetljave, ki so bili postavljeni na prvotni trasi smučišča. Da v prihodnjih zimah ne bo zmanjkalo snega, se dogovarjajo, da bi kupili tudi snežni top in uredili potrebno za izdelovanje umetnega snega.

B.

Šah

ZMAGA NAD BORCEM

Jeseničani so se v 7. kolu republiške šahovske lige srečali s kranjskim Borcem, ki je trenutno tudi resen kandidat za izpad iz lige, je na Jesenicah igral v nepopolni postavi, vendar je kljub temu hotel doseči proti Jeseničanom kar najugodnejši rezultat.

Na prvih treh deskah so Jeseničani z najmočnejšimi igralci Zorkom, Krajnikom in Pavlinom prepričljivo osvojili vse točke. Na četrti pa je Krničar dokazal, da je bil v letošnjem ligaškem tekmovanju eden izmed najboljših članov. Korosec je na peti deski že v otvoritvi postavil nasprotnika pred nerešljive probleme, Tratnjek pa je že tretjič remiziral. Lojzka Pongrac je z lahkoto osvojila točko, Mirjam Klinar pa je kljub nekoliko boljši poziciji v središčnici popustila in dovolila nasprotnici, da je remizirala. Mladinca sta kljub obetajočim pozicijam napravila več grobih napak in tako dovolila Kranjsčanom, da so znižali rezultat na 6:4.

S to zmago so se Jeseničani še bolj utrdili na tretjem mestu in imajo po sedmem kolu 37 točk. Vodi Novo mesto (52) pred Iskro (48).

V 8. kolu igrajo Jeseničani v Stožicah s Svobodo.

Druga jeseniška ekipa pa je v zaostalem kolu gorenjske lige igrala z zadnjeuvrščeno, Kranjsko goro. Šahovsko društvo iz Kranjske gore, ki je šele v preteklem letu zaživel, je na Jesenicah doživelo največji poraz v tem tekmovanju. Zanimivo je, da sta edino partijo, ki se je končala remi, odigrala predsednik ŠD Jesenice Radovan Andjelič in hokejist Ščap. Končni rezultat je bil 9,5:0,5 za Jeseničane.

Vodstvo v gorenjski ligi je tako spet prevzela druga ekipa Jesenic in ima pred Zvezo slepih iz Kranja dve točki prednosti. V zadnjem kolu igrajo Jeseničani z drugo ekipo Šenčurja v gosteh.

V petek, 24. januarja, sta se začela oba finalna turnirja ŠD Jesenice v članski in mladinski konkurenci. Na članskem turnirju igra dvanajst igralcev in sicer dva prvokategornika in deset drugokategornikov.

Na turnirju zopet ne nastopajo nekateri najboljši jeseniški šahisti, ki igrajo v prvi ekipi Jesenic (Krajnik, Pavlin, Zorko), čeprav jim ni bilo treba igrati na kvalifikacijskih turnirjih.

Turnir je tako kot že nekaj let nazaj kvalitetno slabši, sicer pa nastopajo na turnirju prvokategornika in favorita turnirja Korosec in Krničar ter drugokategorniki Čiuha, Tramte, Andjelič, Železnik, Pretnar, veteran Pristov, Tratnjek, Balanč, Ravnik in Konobelj. Na turnirju bo mogoče osvojiti tudi prvo kategorijo.

V mladinski konkurenci igra kar 16 mladincev, ki so bili v pretekli sezoni med najboljšimi v šahovskih klubih po osnovnih šolah, kjer je ŠD Jesenice tudi organiziralo strokovno vodstvo.

KT

IZ ŠOLSKIH ŠPORTNIH
DRUŠTEV

Ekipa fantov ŠSD osnovne šole Prežihov Voranc je pretekli teden gostovala v Mojstrani, kjer se je pomerila s svojimi sovrstniki iz tamkajšnjega ŠSD v košarki. Gostje z Jesenic so igrali zelo dobro in v ne preveč razburjivi tekmi, premagali nasprotnika z rezultatom 71:10.

V ponedeljek, 13. januarja, je bila v šolski telovadnici osnovnih šol na Jesenicah odigrana košarkarska tekma. V prijateljskem srečanju sta se pomerili ekipi deklet ŠSD osnovne šole Prežihov Voranc in ŠSD osnovne šole Tone Čufar. Zmagala je ekipa ŠSD Tone Čufar in sicer z rezultatom 26:10.

Sodeč po igri, učenkam manjka treningov ali več prijateljskih srečanj, ker se jim je poznala neuigranost.

W

MUROVA PRVA

Namizni tenis

Namiznoteniški igralci Murove in igralci druge jeseniške ekipe, so se v soboto v Kranju udeležili drugega turnirja gorenjske namiznoteniške lige.

Po prvem turnirju, ki je bil v Škofji Loki, so imeli največ uspeha igralci z Murave in igralci Kondorja iz Škofje Loke. Zato je bilo tudi v Kranju pričakovati borbo za prvo mesto med tema ekipama. Že med

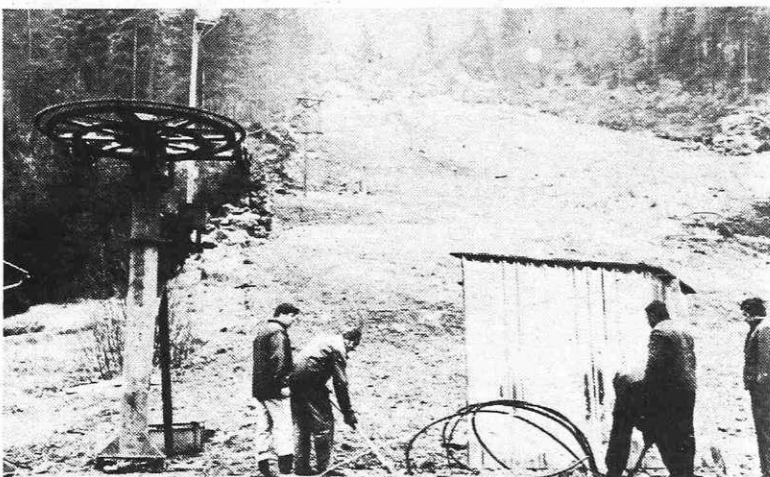
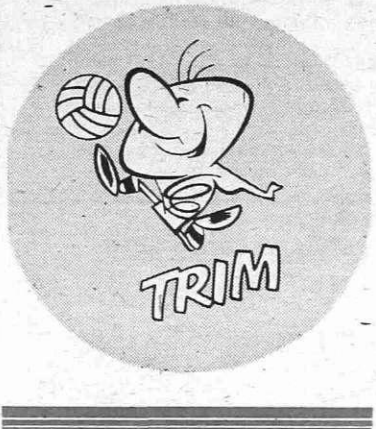
samim tekmovanjem se je pokazalo, da so tokrat najboljše pripravljeni igralci Murove, saj so imeli najbolj izenačeno ekipo. Z dobro igro in veliko borbenostjo so igralci Murove zaslužen slavili. Turnir so zaključili z enim samim porazom in to proti ekipi Kondorja s 4:5, čeprav so imeli tri zaključne žoge. Na koncu so imeli Murovčani dve točki prednosti pred ekipo Kondorja, ki je izgubila dva dvoboja, tretje mesto pa so osvojili igralci Triglava II.

S to zmago so igralci z Murove dosegli svoj največji uspeh. Trud in izredno veselje do namiznega tenisa sta pripeljala igralce z Murove do tega lepega uspeha. Če bodo nadaljevali s tako vnemo, imajo v drugem delu lige, ko se bo tekmovanje nadaljevalo po ligaškem sistemu, veliko možnosti, da prvo mesto obdržijo in se tako uvrstijo v kvalitetnejše tekmovanje.

Za barve Murove so se borili: Filipovič, Šranc in Ravnikar.

Druga jeseniška ekipa, za katero nastopajo mladi igralci, ni imela sreče in je tekmovanje končala na desetem mestu. Tako nimajo pravice nastopa v drugem delu lige, kjer se bo pomerilo le prvih osem ekip za prvaka Gorenjske.

RF

Urejanje smučišča z vlečnico in razsvetljavo pri strelšču

PO STEZAH
PARTIZANSKE
JELOVICE

V nedeljo zjutraj, ko je nad Sotesko še ležal mrak, sta na postaji iz vlaka izstopili dve skupini: taborniki in planinci z Jesenic, kjer so se nam pridružili še vojak-smučarji s Tolmina. Po ozki in strmi stezi smo se v koloni po eden pričeli vzpenjati na Jelovico.

Počasi se je vila dolga kača, okoli tristo ljudi, med temi osemdeset planincev, po temnem gozdu proti vrhu, kjer nas je že pričakalo jutranje sonce. Odeti v škrlat so se dvigali mogočni vrhovi Julijcev tam daleč za nami, nad sivimi obronki Pokljuke in prebadali modro nebo, na katerem so se pričele zbirati bele, tanke meglice. Kmalu smo prispeli po stezi do gozdne ceste, prekrite z nekaj centimetri snega, ponekod pa tudi ledu, po kateri smo nadaljevali pot proti Rovtarici. Na veliki jasi okoli doma, so se pričele zbirati velike množice udeležencev pohoda. Prišla je mladina iz Bohinja, kadeti iz Tacna in rezervisti. Skupaj smo potem krenili prek obsežne Jelovice proti Dražgošam.

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

Vabi na predavanje z naslovom: **VZPON PREKO SEVERNE STENE V HIMALAJI IN PREKO JUŽNE STENE V SIERRA NEVADI,**

ki bo v sredo, 5. februarja ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine. Predava Janez Dolžan, član himalajske odprave na Kangbachen. Predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi. Vabljeni vsi, ki jih ta tematika zanima.

Vabi odbor DIT